

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GÓRNO

Projekt

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
Rady Gminy Górno z dnia r.

Autorzy:
mgr Krzysztof Parszewski
mgr inż. Magdalena Świerczek
mgr inż. Oskar Kowalczyk
mgr inż. Karolina Rychta
inż. Rafał Purzyński

Łódź 2019

Spis treści

I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.....	8
I.1. Gmina Górno – podstawowe informacje	8
I.2. Uwarunkowania wynikające z opracowań nadrzędnych dotyczących polityki przestrzennej.....	9
I.2.A. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa	9
I.2.B. Strategia rozwoju województwa	10
I.2.C. Uwarunkowania wynikające z potrzeby realizacji ponadlokalnych celów publicznych	10
I.3. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania, uzbrojenia i przeznaczenia terenów.....	11
I.3.A. Struktura osadnicza gminy.....	11
I.3.B. Użytkowanie terenów.....	12
I.3.C. Stan systemów komunikacji.....	13
I.3.C.1. Układ drogowy	13
I.3.C.2. Transport publiczny.....	16
I.3.C.3. Komunikacja piesza i rowerowa.....	17
I.3.D. Systemy infrastruktury technicznej.....	17
I.3.D.1. Zaopatrzenie w wodę.....	17
I.3.D.2. Gospodarka ściekowa.....	20
I.3.D.3. Zaopatrzenie w ciepło	20
I.3.D.4. Zaopatrzenie w gaz.....	21
I.3.D.5. Gospodarka odpadami.....	21
I.3.D.6. Elektroenergetyka	22
I.3.D.7. Odnawialne źródła energii.....	22
I.3.D.8. Telekomunikacja.....	22
I.3.E. Przeznaczenie terenów.....	22
I.3.E.1. Obowiązujące plany miejscowe	22
I.3.E.2. Decyzje administracyjne w zakresie planowania przestrzennego.....	24
I.3.F. Chłonność obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów przeznaczonych na cele zabudowy w planach miejscowych	24
I.4. Stan prawny gruntów	29
I.5. Wymogi ochrony ładu przestrzennego.....	30

I.6.	Stan środowiska i wymogi jego ochrony	31
I.6.A.	Zasoby środowiska	31
I.6.A.1.	Rzeźba terenu.....	31
I.6.A.2.	Budowa geologiczna. Warunki gruntowe.....	31
I.6.A.3.	Udokumentowane złoża kopalin i zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	33
I.6.A.4.	Warunki glebowe	34
I.6.A.5.	Klimat.....	35
I.6.A.6.	Hydrologia.....	35
Wody powierzchniowe	35	
Jakość wód powierzchniowych	36	
Wody podziemne	37	
Jakość wód podziemnych	37	
I.6.A.7.	Flora i fauna	38
I.6.B.	Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	40
I.6.C.	Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	42
I.6.D.	Wymogi i formy ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.....	43
I.6.D.1.	Park Narodowy	43
I.6.D.2.	Park Krajobrazowy.....	44
I.6.D.3.	Obszary Chronionego Krajobrazu.....	44
I.6.D.4.	Obszary Natura 2000.....	45
I.6.D.5.	Pomniki przyrody	48
I.6.D.6.	Korytarze ekologiczne.....	50
I.6.D.7.	Audyt krajobrazowy.....	50
I.6.D.8.	Program ochrony powietrza	50
I.7.	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej...51	
I.7.A.	Obiekty podlegające ochronie	52
I.7.A.1.	Wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.....	52
I.7.A.2.	Ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków.....	53
I.7.B.	Góra Radostowa.....	55
I.7.C.	Zabytki architektury sakralnej.....	55
I.7.C.1.	Leszczyny	56
I.7.C.2.	Wola Jachowa	56
I.7.C.3.	Krajno	56
I.7.C.4.	Górno i Skorzeszyce.....	57

I.7.D. Miejsca pamięci narodowej	57
I.7.E. Stanowiska archeologiczne.....	57
I.8. Jakość życia i bezpieczeństwo ludności	60
I.8.A. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia. Infrastruktura społeczna	60
I.8.A.1. Oświata.....	60
I.8.A.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	60
I.8.A.3. Kultura	61
I.8.A.4. Sport i rekreacja.....	61
I.8.A.5. Usługi sakralne	62
I.8.A.6. Cmentarnictwo	62
I.8.A.7. Podsumowanie stanu wyposażenia w zakresie infrastruktury społecznej	62
I.8.B. Potencjał demograficzny.....	62
I.8.B.1. Dynamika zmian liczby ludności.....	64
I.8.C. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	65
I.8.C.1. Obszary występowania naturalnych zagrożeń geologicznych	65
I.8.C.2. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej	66
I.8.C.3. Bezpieczeństwo publiczne	66
I.9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	67
I.10. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.....	67
I.10.A. Analizy ekonomiczne	67
I.10.A.1. Rynek pracy i przedsiębiorczość.....	67
Klimat inwestycyjny i podmioty gospodarcze.....	67
Turystyka.....	69
Podsumowanie	71
I.10.B. Analizy środowiskowe.....	71
I.10.C. Analizy społeczne	73
I.10.D. Prognoza demograficzna do 2030 r.	73
I.10.D.1. Prognoza ruchu naturalnego.....	74
I.10.D.2. Prognoza migracji.....	74
I.10.D.3. Prognoza liczby ludności	75
I.10.D.4. Prognoza zmian w strukturze wiekowej ludności.....	76
I.10.E. Możliwości finansowania inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy	77

I.11.	Podsumowanie potrzeb i możliwości rozwoju gminy Górno	78
I.12.	Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	79
II.	Kierunki rozwoju gminy	83
II.1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym zmiany wynikające z audytu krajobrazowego.....	83
II.1.A.	Cele rozwoju przestrzennego.....	83
II.1.B.	Struktura przestrzenna gminy	85
II.1.B.1.	O1 – obszar funkcjonalny mieszkaniowy o charakterze podmiejskim.. ..	86
II.1.B.2.	O2 – obszar funkcjonalny rekreacyjno-wypoczynkowy i agroturystyczny	86
II.1.B.3.	O3 – obszar produkcji rolniczej oraz produkcyjno-usługowy związany z korytarzem transportowym DK74/S74	87
II.2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy	87
II.2.A.	Wytyczne dotyczące określania przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	91
II.2.B.	Tereny zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim (M i M1)...	93
II.2.C.	Tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy (MR i MR1).....	94
II.2.D.	Tereny zabudowy wielorodzinnej (MW).....	98
II.2.E.	Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (TL).....	99
II.2.F.	Tereny zabudowy zagrodowej (RM).....	99
II.2.G.	Tereny usługowe (U).....	100
II.2.H.	Tereny usług turystyki (UT1,UT2, UT3, UT4)	102
II.2.I.	Tereny usług sportu i rekreacji (US, US1, US2, US3)	103
II.2.J.	Tereny produkcyjno-usługowe (PU).....	104
II.2.K.	Tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni (PG)	105
II.2.L.	Tereny cmentarzy (ZC)	105
II.2.M.	Teren cmentarza zamkniętego (ZCZ)	106
II.2.N.	Tereny infrastruktury technicznej kanalizacyjnej – oczyszczalnie ścieków	106
(IK)		
II.2.O.	Tereny infrastruktury wodociągowej (IW)	107
II.2.P.	Tereny obsługi komunikacji (KP).....	107
II.2.Q.	Tereny użytkowane rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej (RZ i	108
RZ1)		
II.2.R.	Tereny rolnicze (R)	108
II.2.S.	Tereny obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych	

ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (RU).....	109
II.2.T. Tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych (ZR).....	110
II.2.U. Tereny zieleni urządzonej (ZU).....	110
II.2.V. Tereny zieleni izolacyjnej (ZI).....	110
II.2.W. Tereny wód powierzchniowych śródlądowych (WS).....	111
II.2.X. Tereny dolesień (ZLp) i lasów (ZL).....	111
II.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	111
II.3.A. System przyrodniczy gminy	112
II.3.B. Formy ochrony przyrody	112
II.3.C. Zasady w zakresie ochrony powierzchni ziemi.....	113
II.3.D. Zasady w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego.....	114
II.3.E. Zasady w zakresie ochrony zasobów wodnych i ich jakości.....	115
II.3.F. Zasady ochrony przed hałasem	116
II.3.G. Zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi	117
II.3.H. Zasady ochrony kopalin	117
II.3.I. Zasady ochrony zwierząt i roślin	117
II.3.J. Zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	118
II.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	119
II.4.A. Obszary i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych.....	120
II.4.B. Obiekty i obszary zabytkowe wskazane do ochrony w planach miejscowych	120
II.4.C. Ochrona stanowisk archeologicznych	121
II.4.D. Ochrona dóbr kultury współczesnej	121
II.5. Kierunki rozwoju komunikacji.....	121
II.5.A. Układ drogowy	121
II.5.B. Transport publiczny	122
II.5.C. Komunikacja piesza i rowerowa	123
II.5.D. Wytyczne do planów miejscowych w zakresie rozwoju systemów komunikacji	123
II.6. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	124
II.6.A. Zaopatrzenie w wodę.....	124
II.6.B. Gospodarka ściekami	124
II.6.C. Zaopatrzenie w ciepło	125
II.6.D. Zaopatrzenie w gaz	126

II.6.E. Gospodarka odpadami.....	126
II.6.F. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	126
II.6.G. Telekomunikacja.....	127
II.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	127
II.8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	127
II.9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej	128
II.9.A. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.. ..	128
II.9.B. Obszary przestrzeni publicznej	128
II.9.C. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	128
II.9.D. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych wielkopowierzchniowych	129
II.10. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.	129
II.11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	130
II.11.A. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	130
II.11.B. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	131
II.12. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	131
II.13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	132
II.14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady)	132
II.15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji w tym obszary zdegradowane	132
II.15.A. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji	132
II.15.B. Obszary wymagające remediacji.....	133
II.15.C. Obszary zdegradowane	133
II.16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	134
II.17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	134

II.18. Zagadnienia dotyczące obrony cywilnej.....	134
II.19. Obszary położone w zasięgu powierzchni ograniczających wysokość obiektów w rejonie lotniska	134
III. Uzasadnienie i synteza ustaleń studium.	136
III.1. Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó.....	136
III.2. Synteza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó	136

I.2. Uwarunkowania wynikające z opracowań nadrzędnych dotyczących polityki przestrzennej

W niniejszym rozdziale omówione zostaną uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z dokumentów wojewódzkiej polityki przestrzennej.

I.2.A. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego², uwzględniając postanowienia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030³, gmina Górno położona jest w granicach **Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW)** – Kielc. Jego głównym kierunkiem zagospodarowania jest **dynamizacja procesów gospodarczych oraz porządkowanie kształtującego się żywiłowo mieszkalnictwa i przedsiębiorczości**. Dodatkowo w ramach MOF OW do najważniejszych kierunków działań zaliczono:

- stworzenie sprawnego układu komunikacyjnego, łączącego przedmiotowy obszar z paneuropejskimi korytarzami transportowymi (lotnisko regionalne, systemem obwodnic i węzłów komunikacyjnych w klasie „S”, w tym budowa wschodniej obwodnicy Kielc i systemu dróg dojazdowych do lotniska), stworzenie sprawnego drogowego systemu powiązań wewnątrzwojewódzkich,
- zagospodarowanie stref i obszarów rozwoju przedsiębiorczości o charakterze strategicznym (przygotowanie i promocja kompleksowej oferty terenów pod przedsiębiorczość produkcyjną, mogących zainteresować dużych inwestorów, stworzenie wspólnego rynku ofert inwestycyjnych),
- określenie obszarów rozwoju turystyki o potencjale metropolitalnym (ustalenie stref i terenów przewidzianych pod zagospodarowanie turystyczne o wysokim standardzie, które powinny być chronione przed zabudową indywidualną),
- określenie terenów koncentracji funkcji mieszkaniowo-usługowej, wyróżniających się walorami architektoniczno-urbanistycznymi oraz korzystnymi warunkami zamieszkiwania (ośrodki satelitarne i większe osiedla mieszkaniowe o podwyższonym standardzie zagospodarowania i z dostępnością do podstawowych usług),
- zapewnienie korzystnych warunków rewitalizacji historycznych ośrodków wiejskich;
- zapewnienie korzystnych warunków lokalizacji terenów i obiektów Regionalnego Systemu Innowacji oraz tworzenie warunków do „rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy”,
- wsparcie realizacji obiektów infrastruktury społecznej i gospodarczej o standardzie krajowym i europejskim, stanowiących symbole (wyróżniki) metropolizacji,
- określenie najcenniejszych obszarów przestrzeni przyrodniczo-kulturowej, które powinny być szczególnie chronione przed ekspansją funkcji antropogenicznych (węzły i korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym, obszary Natura 2000, parki kulturowe, tereny o unikalnych walorach krajobrazowych),

² Przyjęty Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 2870)

³ Przyjętej Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 252)

- zapobieganie dalszej żywiolowej suburbanizacji.

Ponadto Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kwalifikuje teren gminy Górno do obszarów problemowych, charakteryzujących się niekontrolowaną urbanizacją terenów wiejskich, odbywającą się kosztem obszarów otwartych i krajobrazu.

1.2.B. Strategia rozwoju województwa

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020⁴ gmina Górno położona jest w **Obszarze Strategicznej Interwencji** obejmującym obszary wiejskie województwa.

W odniesieniu do obszaru gminy Górno obowiązują następujące cele strategiczne, koncentrujące się na:

- poprawie infrastruktury regionalnej obejmującej poprawę infrastruktury transportowej, komunikacyjnej, społecznej, usług publicznych oraz wdrażającej rozwój harmonijny i ład przestrzenny,
- kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu,
- tworzeniu kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki,
- rozwoju obszarów wiejskich,
- ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

1.2.C. Uwarunkowania wynikające z potrzeby realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Gmina Górno znajduje się w obszarze lokalizacji inwestycji celu publicznego wynikających z programów krajowych i wojewódzkich. Są to:

1. **Utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000**, polegające na utworzeniu rozporządzeniem ministra właściwego do spraw środowiska specjalnych obszarów ochrony siedlisk na obszarach projektowanych SOO, tj. obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty. Część terenu gminy Górno znajduje się obecnie w zasięgu obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty „Przełom Lubrzanki”, „Łysogóry”, „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” oraz „Dolina Warkocza”.
2. **Budowa drogi ekspresowej S-74** na odcinku Cedzyna-Łagów, docelowo mającej stanowić fragment krajowego korytarza transportowego Łódź-Kielce-Rzeszów.
3. **Realizacja świętokrzyskiej części projektu „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej”**, stanowiąca wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu infrastruktury informacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem szerokopasmowego dostępu do Internetu stacjonarnego i mobilnego.

W centralnej części gminy została zrealizowana sieć dystrybucyjna z kierunku południowego, z dwoma węzłami dystrybucyjnymi w miejscowościach Bęczków i Krajno Parcele.

⁴ Przyjętą Uchwałą Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2013 r. poz. 2914)

I.3. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania, uzbrojenia i przeznaczenia terenów

I.3.A. Struktura osadnicza gminy

Na terenie gminy Górno przeważają wsie o zwartej zabudowie ukształtowanej po obu stronach drogi – tzw. ulicówki. Podstawę układu stanowią budynki mieszkalne usytuowane blisko krawędzi oraz frontem do arterii komunikacyjnych, tworzące miejscowo regularne pierzeje drogi. Wyjątek stanowią tu zabudowania wsi: Bęczków, Podmachocice i Skala, które charakteryzują się układem rzędownym o luźnej zabudowie usytuowanej najczęściej po jednej stronie. Po przeciwnej znajdował się zazwyczaj sad i często ziemna lub murowana piwnica. Istotnym elementem w/w układów przestrzennych są dominanty wysokościowe w formie wież kościołów czy dzwonnicy, w tym między innymi: zespołu kościoła parafialnego pw. Chrystusa Króla w Krajnie Parcelach oraz kościoła parafialny św. Jacka w Leszczynach, wskazujące swoim położeniem najważniejsze punkty wsi.

Efekt ekspansji nowej zabudowy o typologii podmiejskiej spowodował, iż historyczne układy wsi oraz charakterystyczne sposoby sytuowania budynków i ich forma – zasadnicze elementy krajobrazu kulturowego gminy ulegają zacieraniu. Proces ten jest szczególnie widoczny w zachodniej części gminy, gdzie presja inwestycyjna wynikająca z bezpośredniego sąsiedztwa miasta Kielce jest największa.

W większości jednostek osadniczych gminy przeważa zabudowa zagrodowa związana z prowadzoną działalnością rolniczą, którą systematycznie uzupełnia dynamicznie rozwijające się mieszkalnictwo i towarzyszące mu usługi. Przedmiotowe przemiany są najbardziej widoczne w miejscowościach: Cedzyna, Leszczyny i Radlin, gdzie obecnie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w tym także ukształtowana w formie niewielkich osiedli.

Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy jest miejscowość Górno. Z racji swojego położenia oraz administracyjnego znaczenia pełni ona rolę lokalnego ośrodka usługowego skupiającego większość urzędów i instytucji, w tym między innymi: urząd gminy, oddział Rejonowego Banku Spółdzielczego, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostki oświatowe, Ochotniczą Straż Pożarną, Zakład Usług Komunalnych, stacje diagnostyczną pojazdów oraz punkty handlowo-usługowe.

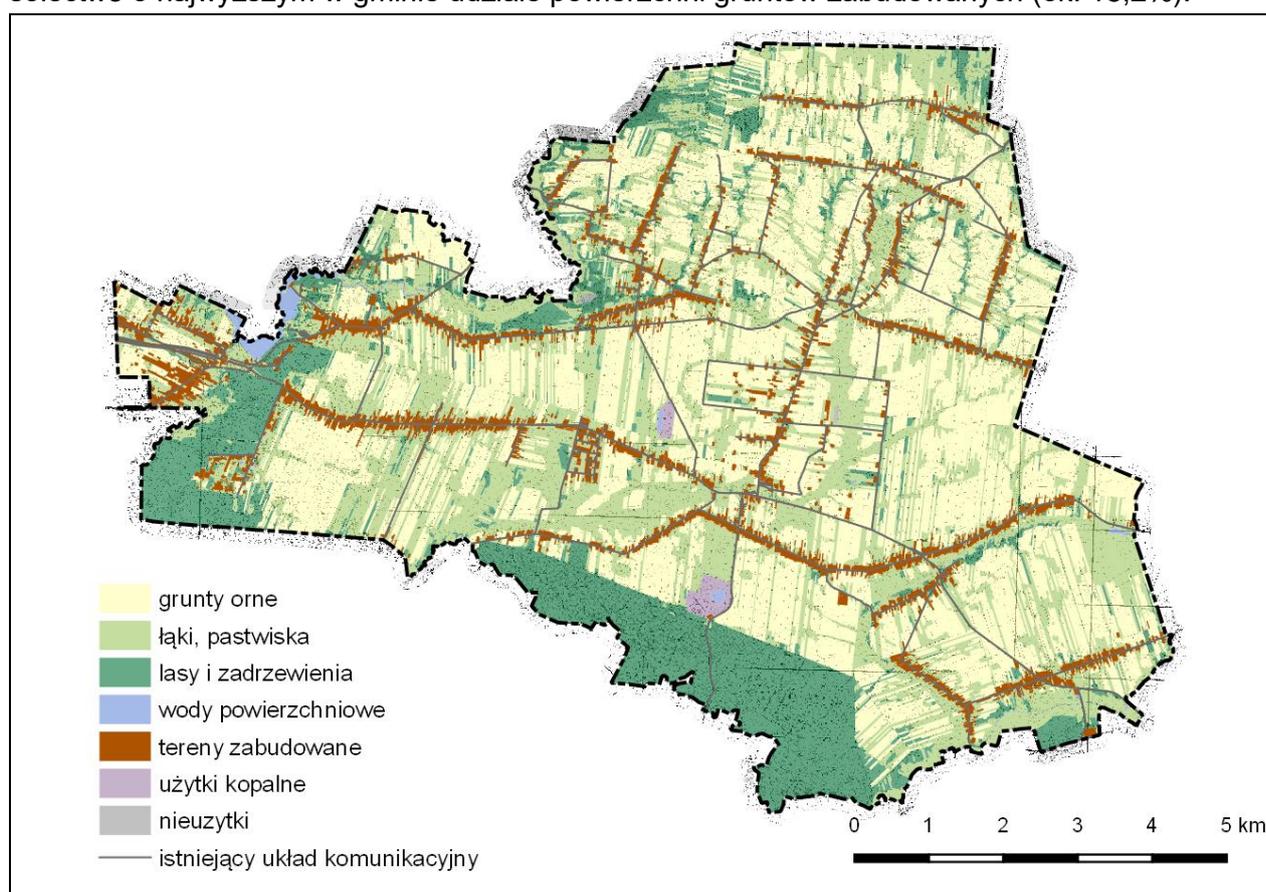
Obecność funkcji usługowej w pozostałych miejscowościach ogranicza się w większości do usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców takich jak: oświata, usługi kultu religijnego czy nieduże obiekty handlowe. Wyjątek stanowią tu obiekty usługowe i produkcyjne usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Kielc lub w pobliżu korytarza drogi krajowej Nr 74 i drogi wojewódzkiej Nr 752, które ze względu na dogodne położenie komunikacyjne oraz niewielką odległość względem stolicy województwa (miejscowość Górno jest oddalone od Kielc o 14 km w kierunku wschodnim) sprzyjają rozwojowi usług i produkcji o charakterze ponadlokalnym.

Z uwagi na korzystne walory przyrodnicze i krajobrazowe, istotną rolę zwłaszcza w zachodniej części gminy pełni również funkcja turystyczno-wypoczynkowa usytuowana w sąsiedztwie zwartego kompleksu lasów oraz zbiornika Cedzyńskiego. To tutaj znajdują się ośrodki wypoczynkowe z własną bazą i zapleczem sportowo-wypoczynkowym oraz tereny rekreacji indywidualnej.

I.3.B. Użytkowanie terenów

W użytkowaniu terenów przeważają grunty rolne stanowiące 77,06% ogólnej powierzchni gminy. Największa ich koncentracja występuje w północnej i wschodniej części, w obrębach ewidencyjnych: Bęczków, Górno Parcele, Krajno Drugie, Krajno Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno Zagórze, Podmachocice, Skorzeszyce i Wola Jachowa, gdzie stanowią one powyżej 80% ich ogólnej powierzchni. Większość z nich jest wykorzystywana jako grunty orne. Jedynie w obrębie ewidencyjnym Krajno Zagórze ponad 30% gruntów rolnych stanowią łąki i pastwiska.

Obręby Górno, Cedzyna i Radlin wyróżniają się ze względu na wysoki udział gruntów leśnych (odpowiednio powyżej 39,5%, 19,1% i 15,4% powierzchni), natomiast Cedzyna to sołectwo o najwyższym w gminie udziale powierzchni gruntów zabudowanych (ok. 15,2%).

Rysunek 2. Użytkowanie gruntów.

Udział poszczególnych użytków w powierzchni gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

<i>Użytek gruntowy</i>		<i>Udział w powierzchni gminy</i>
Grunty rolne	Grunty orne	60,35%
	Łąki	10,50%
	Pastwiska	5,29%
	Sady	0,62%
	Nieuzytki	0,30%
Grunty leśne		13,50%
Grunty pod wodami		0,94%
Użytki kopalne		0,36%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny dróg	2,53%
	Tereny zabudowane	5,61%

Tabela 1. Wykaz udziału powierzchni poszczególnych użytków gruntowych w powierzchni ogólnej gminy.

I.3.C. Stan systemów komunikacji

I.3.C.1. Układ drogowy

Gmina Górno charakteryzuje się przejrzystym, uporządkowanym hierarchicznie systemem komunikacyjnym. Jego trzon stanowi droga krajowa nr 74 przebiegająca przez gminę z zachodu na wschód. Korytarz transportowy przedmiotowej arterii wraz z węzłem komunikacyjnym, jaki stanowią Kielce, zapewnia gminie dobrą łączność drogową z aglomeracją krakowską i warszawską.

Na terenie gminy planowana jest budowa drogi ekspresowej S74 stanowiącej inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Dotychczas powstał jedynie 6,8 km fragment tej trasy, łączący Kielce z gminą Górno, który kończy się zjazdem na drogę krajową 74 w Cedzynie. W niniejszym opracowaniu uwzględniono projektowany przebieg drogi na odcinku Cedzyna-Łagów wynikający z materiałów udostępnionych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad⁵ w wariantach 6-4.

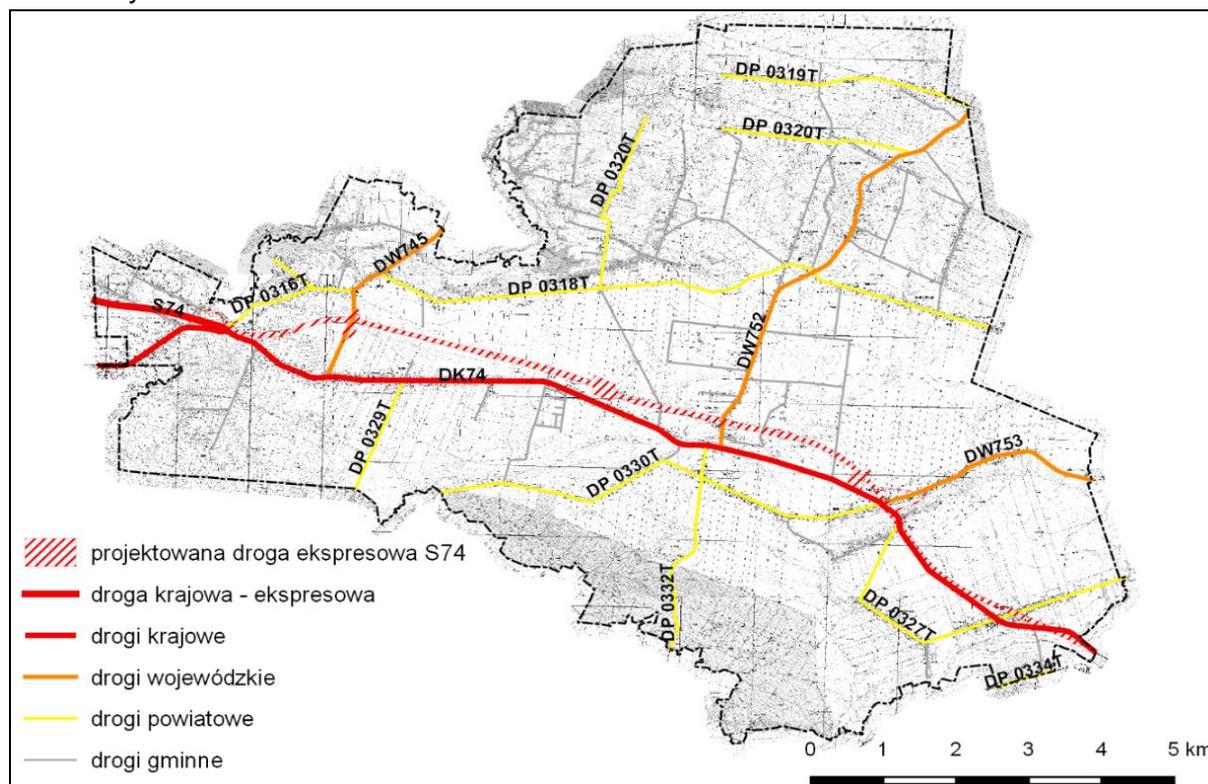
Prognozowana strefa hałasu dla drogi S74 na 2022 rok wynosi do 300 m i przekracza granice przebiegu projektowanej drogi. W strefie uciążliwości akustycznej znajdzie się zabudowa mieszkaniowa usytuowana w zasięgu prognozowanej strefy hałasu. Zgodnie z dokumentacją GDDKiA w celu ochrony zabudowy proponuje się zastosowanie zabezpieczeń akustycznych w postaci ekranów akustycznych.

Projektowany wariant przebiegu drogi uległ zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących w Górnicy dokumentów planistycznych, w związku z czym kierunki rozwoju gminy wymagają stosownej aktualizacji. Projekt drogi obejmuje także 2 węzły zlokalizowane w gminie Górno. Pierwszy z nich znajdować się będzie w miejscowości Radlin i będzie łączył S74 z drogą wojewódzką nr 745, drugi z nich usytuowany zostanie w miejscowości Wola Jachowa, gdzie będzie łączył S74 z drogą krajową nr 74.

Droga krajowa nr 74 stanowi obecnie główny korytarz komunikacyjny i rozwojowy, wzdłuż którego rozmieszczone są miejscowości charakteryzujące się największą liczbą

⁵ Dokumentacja projektowanej budowy drogi ekspresowej nr 74 na odcinku Cedzyna-Łagów wraz z obwodnicą Łagowa – Stadium STEŚ II

mieszkańców. Zaliczyć do nich należy: Cedzynę, Radlin, Górno, Wola Jachową oraz Skorzeszyce.

Rysunek 3. Schemat przebiegu dróg publicznych na terenie gminy.

Dostępność komunikacyjną w zakresie ponadlokalnym oraz obsługę poszczególnych miejscowości zapewniają gminie pozostałe drogi publiczne, których wykaz znajduje się poniżej. Drogi kategorii wojewódzkiej i powiatowej poza pełnieniem funkcji ponadlokalnej stanowią również obsługę komunikacyjną położonych przy nich miejscowości.

W najlepszym stanie technicznym są drogi krajowe i wojewódzkie. Część dróg powiatowych i gminnych wymaga napraw lub przebudowy z powodu zniszczenia nawierzchni.

Według danych uzyskanych z Generalnego Pomiaru Ruchu w 2015 średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej nr 74 na odcinku Cedzyna-Wola Jachowa wyniósł 15 804 pojazdy na dobę, natomiast na odcinku Wola Jachowa - Łągów, przy którym znajduje się sołectwo Skorzeszyce było to 7122 poj./dobę.

Dla odcinków dróg wojewódzkich przebiegających przez gminę Generalny Pomiar Ruchu w 2015 roku wykazał następujące wartości średniego dobowego ruchu rocznego: DW 745 – 3333 poj./dobę, DW 752 – 4727 poj./dobę, a dla DW 753 – 5271 poj./dobę.

Numer drogi	Opis przebiegu dróg	Obręby gminy, przez które przebiega droga
Drogi wojewódzkie		
DW 745	Radlin-Dąbrowa	Radlin, Leszczyny
DW 752	Górno-Bodzentyn-Rzepin I (Starachowice)	Górno, Górno Parcele, Krajno Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno Zagórze
DW 753	Wola Jachowa - Nowa Słupia (Ostrowiec Świętokrzyski)	Wola Jachowa
Drogi powiatowe		Sołectwa, przez które przebiegają drogi
DP 0316 T	Cedzyna-Leszczyny	Cedzyna, Leszczyny
DP 0318 T	Leszczyny-Krajno Drugie-Porąbki-Bieliny Kapitulne	Leszczyny, Bęczków, Krajno Parcele, Krajno Drugie
DP 0319 T	Bęczków-Krajno-Zagórze	Bęczków, Krajno Zagórze, Krajno Pierwsze
DP 0320 T	Krajno Drugie-Wymysłona-Bęczków	Bęczków, Krajno Pierwsze
DP 0327 T	Wola Jachowa-Pipała-Skorzeszyce	Wola Jachowa, Skorzeszyce
DP 0329 T	Radlin-Brzechów-Daleszyce	Radlin
DP 0330 T	Wola Jachowa-Górno-Niestachów	Górno, Wola Jachowa
DP 0332 T	Górno-Zagórze-Daleszyce-Słupiec-Borków	Górno
Numer drogi	Numeracja wg Mapy Ewidencji Dróg Gminnych dla Gminy Górno	Obręby gminy, przez które przebiega droga
Drogi gminne		
325001T	G1	Cedzyna
325002T	G2	Cedzyna
325002T	ŁG2	Cedzyna
325003T	G3	Leszczyny
325004T	G4	Radlin, Leszczyny
325005T	G5	Bęczków
325006T	G6	Bęczków
325007T	G7	Bęczków
325008T	G8	Bęczków, Krajno Parcele
325008T	ŁG8	Krajno Parcele
325009T	G9	Krajno Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno Zagórze
325010T	G10.1	Krajno Pierwsze, Krajno Drugie
325010T	G10.2	Krajno Pierwsze, Krajno Drugie
325011T	G11	Górno Parcele
325011T	ŁG11	Górno, Bęczków
325012T	G12	Górno Parcele
325013T	G13	Górno Parcele
325013T	Ł1G13	Górno Parcele *
325013T	Ł2G13	Krajno Parcele *
325014T	G14.1	Górno Parcele

325014T	G14.2	Górno Parcele
325015T	G15	Wola Jachowa
325016T	G16	Wola Jachowa, Wola Jachowa, Górno
325017T	G17	Górno
325018T	G18	Radlin, Górno
325019T	G19	Radlin
325019T	ŁG19	Radlin *
325020T	G20	Skorzeszyce
325021T	G21	Bęczków (zrealizowana), Górno (niezrealizowana)
325022T	G22	Bęczków, Podmąchocice
325022T	Ł1G22	Podmąchocice
325022T	Ł2G22	Podmąchocice
325023T	G23	Krajno Parcele, Krajno Pierwsze
325024T	G24.1	Krajno Pierwsze (zrealizowana), Krajno Drugie (niezrealizowana)
325024T	G24.2	Krajno Drugie
325025T	G25	Skorzeszyce
325026T	G26	Krajno Pierwsze *
325027T	G27	Bęczków
325028T	G28	Górno *
325029T	G29	Górno *
325030T	G30	Górno
325031T	G31	Górno *
325032T	G32	Górno
325033T	G33	Górno
325034T	G34	Górno *
325035T	G35	Górno
325036T	G36	Górno
325037T	G37	Górno
325038T	G38.1	Górno
325038T	G38.2	Górno
325039T	G39	Górno
325040T	G40	Górno *
325041T	G41	Górno *
325042T	G42	Górno Parcele
325043T	G43	Krajno Drugie, Wola Jachowa + fragment niezrealizowany w Krajinie Drugim
325044T	G44	Krajno Zagórze, Krajno Pierwsze
325045T	G45	Bęczków, Krajno Parcele *
325046T	G46	Bęczków
325047T	G47	Górno Parcele
brak numeru	G48	Leszczyzny *

Tabela 2. Wykaz dróg publicznych w gminie Górno; gwiazdką oznaczono drogi przyjęte do zasobu, jednak do tego czasu niezrealizowane.

I.3.C.2. Transport publiczny

W gminie dobrze rozbudowana jest oferta transportu zbiorowego. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Kielcach zapewnia bezpośrednie połączenia autobusowe z większością sołectw, poza Podmącholicami, do których dojeżdżają prywatne

busy. Gminę obsługuje 6 linii autobusowych kursujących w dni robocze i weekendy, a także 3 linie wyłącznie weekendowe. Linie autobusowe obsługujące gminę Górnio to: 10, 14, 41, 43, 47, 106, C, F i Z. Ponadto siatka połączeń zapewnia dojazd zarówno do Kielc jak i do ościennych gmin. Autobusy kursują z częstotliwością raz na 1-2 godziny. Gmina obsługiwana jest również przez prywatne linie przewozowe.

Mimo korzystnej oferty połączeń na obszarze gminy niewystarczająca jest komunikacja między poszczególnymi miejscowościami a obiektami użyteczności publicznej, takimi jak Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury czy ośrodki zdrowia, do których dociera po jednej linii autobusowej. Ponadto do sołectwa Podmachocice nie dociera żadna z publicznych linii autobusowych.

1.3.C.3. Komunikacja piesza i rowerowa

Zgodnie z badaniami 8%⁶ mieszkańców gminy deklaruje, że korzysta z transportu rowerowego. Na terenie gminy nie zrealizowano dróg rowerowych tudzież innych udogodnień umożliwiających bardziej przyjazne przemieszczania się rowerem.

Ruch pieszy na terenie opracowania nie posiada wyraźnie wyznaczonych ciągów, natomiast do dyspozycji pieszych pozostają fragmenty chodników rozproszone po całej gminie w bardziej zwartych obszarach zabudowy.

Brak infrastruktury rowerowej oraz niedostatek infrastruktury pieszej mogą stanowić istotną blokadę w rozwoju zrównoważonego transportu gminy zarówno, jeśli chodzi o stałych mieszkańców gminy jak i odwiedzających oraz turystów korzystających z bogatej oferty agroturystycznej i szlaków turystycznych.

1.3.D. Systemy infrastruktury technicznej

1.3.D.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Górnio jest niemal w całości zwodociągowana. Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej, bez przyłączy, wynosi około 129 km. Na terenie gminy są zlokalizowane trzy komunalne ujęcia wód podziemnych, które stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia wodociągu gminnego:

- ujęcie „**Cedzyna-Leszczyny**” – składa się z dwóch studni (zasadniczej oraz awaryjnej) i ujmuje do eksploatacji wody z poziomu dewonu dolnego. Pozwolenie wodnoprawne zostało wydane na pobór wody w ilości $Q_{sr\ dobowe} = 1068,5 \text{ m}^3/\text{doba}$. Termin ważności pozwolenia wygasa 20.12.2037 r. Woda z przedmiotowego ujęcia zaopatruje miejscowości: Cedzyna, Leszczyny, Radlin,
- ujęcie „**Górnio**” – składa się z jednej studni i ujmuje do eksploatacji wody z poziomu dewonu dolnego. Pozwolenie wodnoprawne zostało wydane na pobór wody w ilości $Q_{sr\ dobowe} = 370,46 \text{ m}^3/\text{doba}$. Termin ważności pozwolenia wygasa 31.12.2021 r. Woda z przedmiotowego ujęcia zaopatruje miejscowości: Górnio, Górnio Parcele, Wola Jachowa i Skorzeszyce,
- ujęcie „**Krajno**” – składa się z czterech studni eksploatowanych naprzemiennie i ujmuje do eksploatacji wody z poziomu dewonu środkowego. Pozwolenie wodnoprawne zostało wydane na pobór wody w ilości $Q_{sr\ dobowe} = 1015,7 \text{ m}^3/\text{doba}$. Termin ważności pozwolenia wygasa 25.01.2035 r. Woda z przedmiotowego ujęcia

⁶ Strategia Rozwoju Gminy Górnio do 2020 roku, s.29.

zaopatruje miejscowości: Krajno Pierwsze, Krajno Drugie, Krajno Zagórze, Krajno Parcele, Bęczków i Podmachocice.

Ponadto południowy fragment obrębu Radlin zaopatrywany jest w wodę z wodociągu gminnego gminy Daleszyce.

Poniżej zostało przedstawione zbiorcze zestawienie studni wierconych na obszarze gminy Górnó.

Nr studni na mapie ----- Arkuszy mapy 1 :10 000	Miejscowość ----- Użytkownik ----- Rok wykonania	Rzędna [m n.p.m.]	Głębokość [m]	Ujęty poziom wodonośny	Głębokość zwierciadła wody		Wydajność maksymalna [m ³ /h] ----- Depresja [m]	Zasoby zatwierdzone w kat. B (wydajność) [m ³ /h] ----- Depresja [m]	Pobór [m ³ /h]	Uwagi
					Nawierczone [m n.p.m.]	Ustabilizowane [m n.p.m.]				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1/I Masłów M-34-42- A-d-2	Cedzyna ----- Wodociąg gminny ----- 1977 r.	267,37	100,0	D ₃	I. 5,0 II. 8,0	I. 4,5 II. 5,0	119,82 ----- 45,6	93,4 ----- 30,0	15-17 (1383 64 m ³)	Jedno z trzech głównych ujęć gminy. KS/1657; KS/2405 E.II/3553a
1/II Masłów- M-34-42- A-d-2	Cedzyna ----- wodociąg gminny ----- 1990 r.	267,20	97,0	D ₃	7,0	7,0	100,0 ----- 17,0			Pozwolenie wodnoprawne ważne do 31.12.2021 r.
2 Masłów M-34-42- A-d-4	Cedzyna ----- - ----- 1980 r.	271,5	28,5	D ₃	I. 12,1 II. 27,5	I. 12,1 II. 27,5	4,0 ----- 12,0	-	-	Studnia nieczynna zabezpieczona. KS/1840 (brak informacji dotyczących lokalizacji, brak dokumentacji)
3 Cedzyna M-34-42- A-d-4	Cedzyna ----- Ośrodek Kolonijny WZSP ----- 1964 r.	260,2	14,5	Q	2,0	2,0	8,28 ----- 1,65	b.d.	-	Studni nie odnaleziono w terenie. Przepuszczalność została zlikwidowana. Wg. Ówczesnych badań woda wykazywała silne zanieczyszczenie bakteriologiczne. KS/183; E.II/798
4 Cedzyna M-34-42- A-d-4	Cedzyna ----- Oś. Wyp. Gromada, obecnie Hotel „Uroczysko” ----- 1969 r.	269,51	29,0	D ₃	I. 2,4 II. 13,2	I. 2,4 II. 4,3	35,09 ----- 12,3	35,0 ----- 12,3	maks. 10	Studnia czynna. KS/1018; E.II.1707a
5 ----- Mąchocice Kapitulne M-34-42- B-c-1	Leszczyny ----- Wieś ----- 1989 r.	280,0	69,4	D ₂	17,5	17,5	3,6 ----- 24,0	3,6 ----- 24,0	-	Studni nie odnaleziono prawdopodobnie została zlikwidowana przez właściciela działki. KS/2311 E.II/3229a
6 Radlin M-34-42- B-c-3	Leszczyny ----- Zlewnia Mleka, obecnie teren prywatny, ----- 1981 r.	287,2	30,0	D ₂	20,0	20,0	1,5 ----- 3,0	-	-	Studnia nieczynna. Obecnie na terenie prywatnym. KS/1872 (brak informacji dotyczących lokalizacji, brak dokumentacji)
7 Mąchocice Kapitulne M-34-42- B-c-1	Bęczków ----- Szkoła Podstawowa ----- 1970 r.	285,6	25,0	Q/C (karbon)	6,8	6,8	1,41 ----- 9,1	-	-	Studnia zlikwidowana. Już w 1980 r. studnia była zdewastowana i nieczynna od 10 lat. KS/1054

8/1	Radlin	291,46	28,5	D ₃	I. 1,2 II. 12,0	I. 1,2 II. 4,15	1,87 12,5	-	-	Studnia zlikwidowana KS/1052
Radlin M-34-42- B-c-3	Szkoła Podstawowa 1970 r.									
8/2	Radlin	291,52	30,0	D ₃	I. 2,0 II. 10,0	I. 1,5 II. 3,0	3,95 10,5	-	-	Studnia zlikwidowana KS/1495
Radlin M-34-42- B-c-3	Szkoła Podstawowa 1970 r.									
9	Górno	274,8	34,0	Q	27,0	4,0	10,65 16,0	10,0 16,0	-	Studnia okresowo czynna (w lecie do podlewania), na terenie prywatnym KS/2389 E.II/2878a,b
Radlin M-34-42- B-c-3	Dawne RSP 1981 r.									
10	Górno	284,7	50,0	D ₃	11,0	11,0	119,52 5,8	80,0 4,0	4-5 (3202 9 m ³ w 2010 r.)	KS/2430 E.II/1042c Pozwolenie wodno- prawne ważne do 31.12.2021 r.
Górno M-34-42- B-c-4	Wodociąg gminny 1992 r.									
11	Górno	290,10	30,0	D ₃	16,2	16,2	22,1 0,97	33,2 1,5	-	Studnia nieczynna, zabezpieczona. KS/1982 E.II/3219a
Górno M-34-42- B-c-4	Ośrodek Zdrowia 1983 r.									
12	Górno	290,0	30,0	D ₃	18,0	18,0	0,46 6,2	-	-	Studnia zlikwidowana. KS/975 E.II.598
Górno M-34-42- B-c-4	Szkoła Podstawowa 1963 r.									
13	Górno	295,0	30,0	D ₃	14,1	3,1	9,12 10,25	9,12 10,25	-	Studnia nieczynna. KS/1706 E.II/2818a
Górno M-34-42- B-c-4	Zlewnia Mleka 1978 r.									
14	Górno	326,78	82,0	D ₂	29,0	20,55	15,93 22,65	16,0 22,7	Do 0,3 m ³ /h (500- 600 m ³ /rok)	Czynna tylko do celów socjalnych KS/1467 E.II/2344a
Górno M-34-42- B-c-4	Kopalnia „Józefka” 1974 r.									
15	Górno	284,76	26,5	Q	17,5	6,10	6,70 6,9	5,5 8,5	415 m ³ /2010 r. 300 m ³ /VIII.2 011	Studnia czynna tylko do celów socjalnych. Podwyższona zaw. Mn. KS/1723 E.II/2794a E.II/2865a
Górno M-34-42- B-c-4	Wytwórnia Mas Bitumicznych KPRD 1979 r.									
16/I	Krajno	300,69	100,0	D ₂	I. 1,5 II. 5,0	I. 1,5 II. 3,6	117,03 39,1	81,0 Do rzędnej 260 m n.p.m.	33 (288 254 m ³ w 2010 r.)	Główne ujęcie gminy. Woda z tego ujęcia jest też dostarczana do wodociągu gminy Bieliny. KS/706+706a KS/1602 KS/2565 E.II/3954c E.II/1740c
Górno M-34-42- B-c-4	Wodociąg gminny 1968 r. pogł. 1971 r.									
16/II	Krajno	300,69	80,0	D ₂	10,2	4,4	88,20 Do rzędne j 260 m n.p.m.			Pozwolenie wodno- prawne ważne do 25.01.2035 r.
Górno M-34-42- B-c-4	Wodociąg gminny 1975 r.									
16/III	Krajno	304,8	128,0	D ₂	19,2	19,2	60,0 22,0 Pomp. Zesp. 1996 r. 58,0 21,4			
Górno M-34-42- B-c-4	Wodociąg gminny 1996 r.									
17	Skorzeszyce	286,4	33,0	Q	I. 15 II. 23 III. 28,0	I. 10 II. 20 III. 20,1	4,8 2,9	4,8 2,9	-	Studnia nieczynna, Zabezpieczona. KS/885 E.II/1745a
Skorzeszyce M-34-42- D-b-1	Szkoła Podstawowa 1968 r.									

18	Skorzeszyce Dom Rekolekcyjny 1984 r. pogł. 1992 r.	282,5	50,0	D ₂	I. 11,0 II. 30,0	I. 8,0 II. 14,8	5,2 9,0	3,5 5,0	2108 m ³ /rok 2010 r.	Studnia czynna. Podwyższona zaw. Mn. KS/2609 E/II/3318b
19	Skorzeszyce Ujęcie komunalne 1984 r. pogł. 1992 r.	267,5	60,0	D ₂	I. 13,0 II. 26,2	I. 1,0 II. 1,0	10,65 26,5	7,5 18,0	-	Studni nie odnaleziono – przypuszczalnie zlikwidowana. KS/2252 E/II/3434a
20	Cedzyna Hotel Gromada 2009 r.	-	29,0	D	-	-	-	2,0 0,45	-	E/II/4820a
21	Leszczyny Karczma 2012 r.	271,10	50,0	Q, D	-	-	-	6,0 16,3	-	E/II/4902
22	Krajno Drugie, Krajno Parcele Ujęcie komunalne, 2013	260,0	-	D	-	-	-	22,0 20,05	-	E/II/1740f
23	Krajno Drugie Dom Weselny, 2018	-	50,0	Cm	-	-	-	2,0 25,0	-	E/II/5137

Tabela 3 Zbiornice zestawienie studni wierconych na obszarze gminy Górnó według stanu na dzień 06.05.2019 r.

I.3.D.2. Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy Górnó funkcjonuje obecnie jedna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Cedzyna. Obsługuje ona tereny aglomeracji Cedzyna⁷, tj. sołectw Cedzyna, Radlin, Leszczyny i Bęczków oraz fragment sołectwa Górnó (Górnó Bór i Górnó-Osiedle). W przyszłości do oczyszczalni w Cedzynie będą również kierowane ścieki z Podmąchocic. Przepustowość oczyszczalni wynosi 1215 m³/d.

Projektowana jest nowa oczyszczalnia ścieków w miejscowości Skorzeszyce, do której zostaną skierowane ścieki z terenu sołectw: Skorzeszyce, Wola Jachowa, Górnó, Górnó-Parcele, Krajno-Parcele, Krajno Drugie, Krajno Pierwsze oraz pięciu sołectw gminy Bieliny. Część tego obszaru wchodzi w skład wyznaczonej w 2015 r. aglomeracji Skorzeszyce⁸. Gmina posiada pozwolenie na budowę oczyszczalni o przepustowości 1200 m³/d (docelowo 1800 m³/d).

Sołectwo Krajno-Zagórze położone skrajnie na północy gminy posiada wybudowaną sieć kanalizacji sanitarnej, z której ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w miejscowości Św. Katarzyna, w gminie Bodzentyn.

I.3.D.3. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy nie występuje sieć ciepłownicza. Gospodarstwa domowe korzystają z indywidualnych źródeł ciepła, z kotłowniami na paliwo stałe w większości niskiej klasy. Budynek użyteczności publicznej, a także zakłady o większych kubaturach posiadają własne kotłownie węglowe lub olejowe.

⁷ Aglomeracja Cedzyna wyznaczona została Uchwałą Nr VI/105/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 lutego 2015 r.

⁸ Aglomeracja Skorzeszyce wyznaczona została Uchwałą Nr X/170/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 czerwca 2015 r.

Zgodnie z zapisami Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Górno⁹ ten rodzaj ogrzewania wraz z tzw. „emisją ukrytą”, czyli spalaniem przez mieszkańców w piecach odpadów, jest głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza. W związku z tym należy podjąć działania mające na celu podniesienie świadomości mieszkańców gminy oraz promocję źródeł niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku.

1.3.D.4. Zaopatrzenie w gaz

W gminie Górno brak jest sieci gazociągów, w związku z powyższym mieszkańcy zaopatrzą się w gaz propan-butan w butlach.

1.3.D.5. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Górno odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych realizowany jest przez konsorcjum lokalnych przedsiębiorstw, zgodnie z umową zawartą przez gminę. Na właścicielach nieruchomości niezamieszkałych, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, ciąży obowiązek zawarcia umowy indywidualnej.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami regulują szczegółowo uchwały Rady Gminy Górno, w tym m.in. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Górno¹⁰, uchwały regulujące sposób odbioru i zagospodarowania odpadów oraz terminy, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty.

W ramach gminnego systemu z gospodarstw domowych z częstotliwością raz w miesiącu odbierane są odpady komunalne zmieszane oraz selektywne. Powstające odpady takie jak m.in. przeterminowane leki, chemikalia, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, opony, meble i inne odpady wielkogabarytowe mieszkańcy są zobowiązani do dostarczania samodzielnie do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonującego w miejscowości Cedzyna obok oczyszczalni.

Plan Gospodarki odpadami Województwa Świętokrzyskiego

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa świętokrzyskiego 2016-2022”¹¹ Gmina Górno znajduje się na obszarze Regionu 4 gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK). Region ten obsługiwany jest przez regionalną instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku w miejscowości Promnik oraz przez instalację do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin w miejscowościach Promnik i Przededworze. Region 4 posiada również zapewnione instalacje do zastępczej obsługi w przypadku awarii głównych instalacji przewidzianych do ich obsługi. Instalacje te znajdują się w miejscowościach: Rzędów, Końskie, Przededworze i Promnik.

⁹ Plan przyjęty Uchwałą Nr X/113/2015 Rady Gminy w Górnem z dnia 23 września 2015 r.,

¹⁰ Uchwała Rady Gminy Górno Nr XX/202/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r.,

¹¹ Uchwała Nr XXV/357/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lipca 2016 r. zmieniona Uchwałą nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia „Aktualizacji planu gospodarki odpadami województwa świętokrzyskiego na lata 2016 – 2022”.

1.3.D.6. Elektroenergetyka

Gmina Górno zasilana jest w energię elektryczną napowietrznymi liniami średniego napięcia wyprowadzonymi z wewnętrznej rozdzielni sieciowej WRS 15kV przy stacji systemowej GPZ 110/15 kV „Kielce Wschód” i z wewnętrznej rozdzielni sieciowej WRS 15kV w Daleszycach. Ponadto przez teren gminy przebiegają tranzytem linie 15 kV z GPZ „Kielce-Wschód” w kierunku Świętego Krzyża, Nowej Słupi/Psar oraz Piasków Dąbrowy.

Zasilanie odbiorców zapewniają istniejące na terenie gminy słupowe stacje transformatorowe SN/nN, z których dystrybuowana jest energia do odbiorców poprzez sieć niskiego napięcia. Odbiorcy o większym zapotrzebowaniu mocy i energii korzystają dodatkowo z 5 stacji transformatorowych niebędących obiektami w użytkowaniu operatorów energetyki zawodowej - w wytwórni mas bitumicznych w Górnio, oczyszczalni ścieków w Cedzynie, hotelu Gromada, kamieniołomie Józefka oraz na potrzeby wodociągu Cedzyna.

1.3.D.7. Odnawialne źródła energii

Instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii na terenie gminy stanowią niewielki odsetek w pokryciu potrzeb cieplnych i energetycznych mieszkańców. Nie występują inwestycje wielkoskalowe tj. farmy fotowoltaiczne czy wiatrowe.

Na rzece Lubrzance zlokalizowana jest Mała Elektrownia Wodna – są to dwie turbiny zainstalowane na jazie piętrzącym zbiornika Cedzyna. Ich sumaryczna moc wynosi 73,5 kW.

1.3.D.8. Telekomunikacja

Górno posiada pełne zabezpieczenie teletechniczne. Operatorem sieci przewodowej jest Orange Polska S.A. Istniejąca infrastruktura teletechniczna wypełnia zapotrzebowanie na usługi telekomunikacyjne. Gmina objęta jest zasięgiem wszystkich operatorów sieci telefonii komórkowej. Na jej terenie zlokalizowanych jest 7 bazowych stacji sieci komórkowych. Cztery są zlokalizowane w Cedzynie, dwie w Górnio-Parcelach, a jedna w miejscowości Górno.

1.3.E. Przeznaczenie terenów

W niniejszym rozdziale omówione zostaną uwarunkowania wynikające z przeznaczenia terenów, określonego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w wydanych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

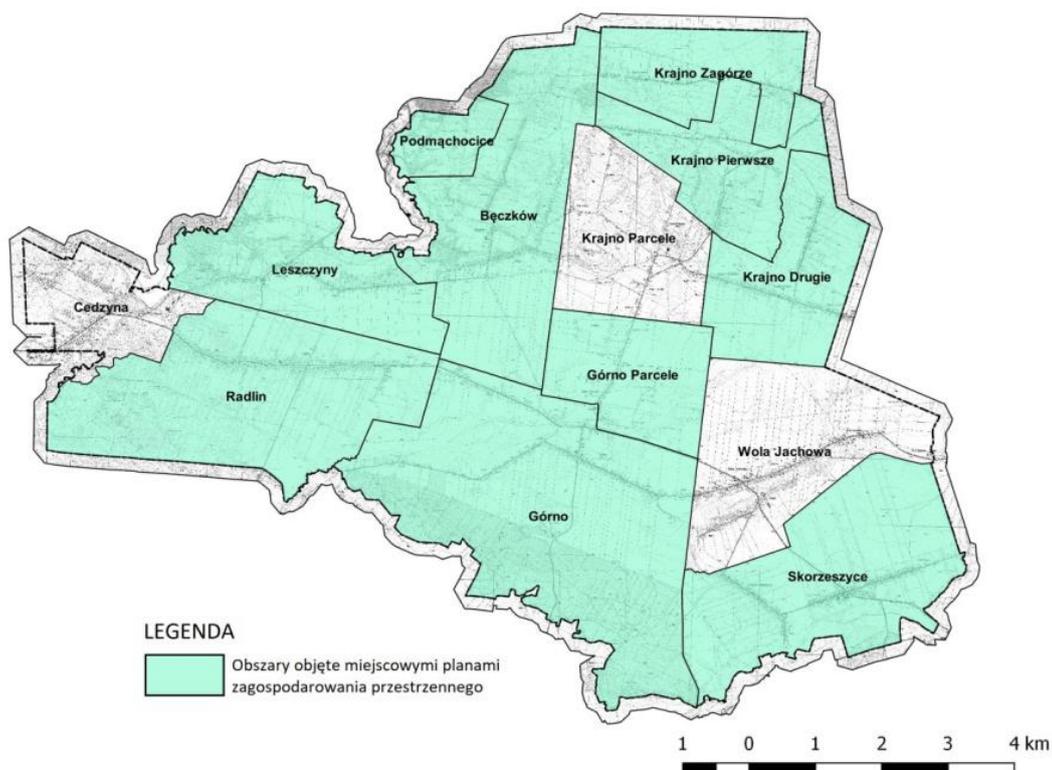
Obszary, dla których ustalone zostało przeznaczenie umożliwiające realizację inwestycji budowlanych, oznaczono na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego.

1.3.E.1. Obowiązujące plany miejscowe

Pokrycie gminy Górno miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 81,2% – poza obowiązującymi aktami planistycznymi znajdują się sołectwa: Cedzyna, Krajno Parcele i Wola Jachowa.

Sołectwo	Uchwała Rady Gminy Górnó w sprawie mpzp	Fragmentaryczna zmiana mpzp
Bęczków	Uchwała Nr VIII/60/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r.	Uchwała Nr IX/66/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r. Uchwała Nr III/19/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r.
Górnó	Uchwała Nr IX/63/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r.	Uchwała Nr VIII/102/2015 z dnia 30 czerwca 2015 r., Uchwała Nr XXII/212/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r., Uchwała Nr XXVI/236/2016 z dnia 29 listopada, Uchwała Nr XXVIII/255/2017 z dnia 18 stycznia 2017 r.
Górnó Parcele	Uchwała Nr VIII/59/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r.	-
Krajno Drugie	Uchwała Nr XII/88/2011 z dnia 28 listopada 2011 r.	-
Krajno Pierwsze	Uchwała Nr IV/52/2015 z dnia 18 lutego 2015 r.	-
Krajno Zagórze	Uchwała Nr IV/51/2015 z dnia 18 lutego 2015 r.	-
Leszczyny	Uchwała Nr XXXI/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.	Uchwała Nr XXII/211/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r.
Podmachocice	Uchwała Nr XLIX/391/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r.	-
Radlin	Uchwała Nr LIII/419/2014 z dnia 29 września 2014 r.	Uchwała Nr XXVIII/256/2017 z dnia 18 stycznia 2017 r., Uchwała Nr XXX/277/2017 z dnia 28 marca 2017 r.
Skorzeszyce	Uchwała Nr II/15/2014 z dnia 9 grudnia 2014 r.	Uchwała Nr XXXI/283/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r.

Tabela 4. Wykaz obowiązujących na terenie gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 4. Zasięg obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające między innymi z dotychczasowego przeznaczenia terenów. Dotychczasowe przeznaczenie jest tym bardziej istotne w związku z

faktem, iż w sytuacji zmiany przeznaczenia w planie miejscowym, w wyniku którego korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stanie się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości może żądać od gminy odszkodowania za poniesioną szkodę lub wykupienia nieruchomości lub jej części. Z tego też względu dotychczasowe przeznaczenie stanowi podstawową wytyczną dla późniejszego określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotychczasowe przeznaczenie zostało przedstawione na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego. Dokładna analiza poszczególnych funkcji wyznaczonych w obowiązujących planach, a także powierzchni zajętych pod poszczególne funkcje, została przedstawiona w rozdziale *1.3.F Chłonność terenów przeznaczonych na cele zabudowy*.

1.3.E.2. Decyzje administracyjne w zakresie planowania przestrzennego

Obecnie decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego są wydawane dla zamierzeń inwestycyjnych w sołectwach Cedzyna, Krajno Parcele i Wola Jachowa.

W analizowanych latach 2013-2017 wydano łącznie 350 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, z czego najwięcej przypada na rok 2015 – 115 sztuk. W kolejnych latach liczba ta zmalała niemal dwukrotnie.

W ciągu pięciu lat najsilniejszy ruch budowlany miał miejsce w obrębie ewidencyjnym Cedzyna. Dla przedmiotowej miejscowości wydano 169 decyzji, co stanowi 48% wszystkich DWZiZT. Większość z nich (49%) dotyczyła terenów usytuowanych na południe od drogi ekspresowej S74. Na terenie obrębu ewidencyjnego Wola Jachowa, w ramach którego wydano 104 decyzje, największe zainteresowanie inwestorów dotyczyło terenów usytuowanych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 753, natomiast w ramach Krajna Parceli (77 wydanych decyzji) dominowały w tym zakresie obszary znajdujące się we wsi Kopaczki oraz Miłków.

Wśród wszystkich wydanych decyzji, prawie 73% z nich, obejmowała tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dotyczyły one zarówno realizacji nowej zabudowy, jak również: rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania budynków już istniejących. Wśród analizowanych decyzji znalazły się również inwestycje o charakterze usługowym, produkcyjnym oraz komunikacyjnym, w tym dotyczące budowy drogi wewnętrznej, zjazdu indywidualnego z drogi publicznej czy utwardzenia placu.

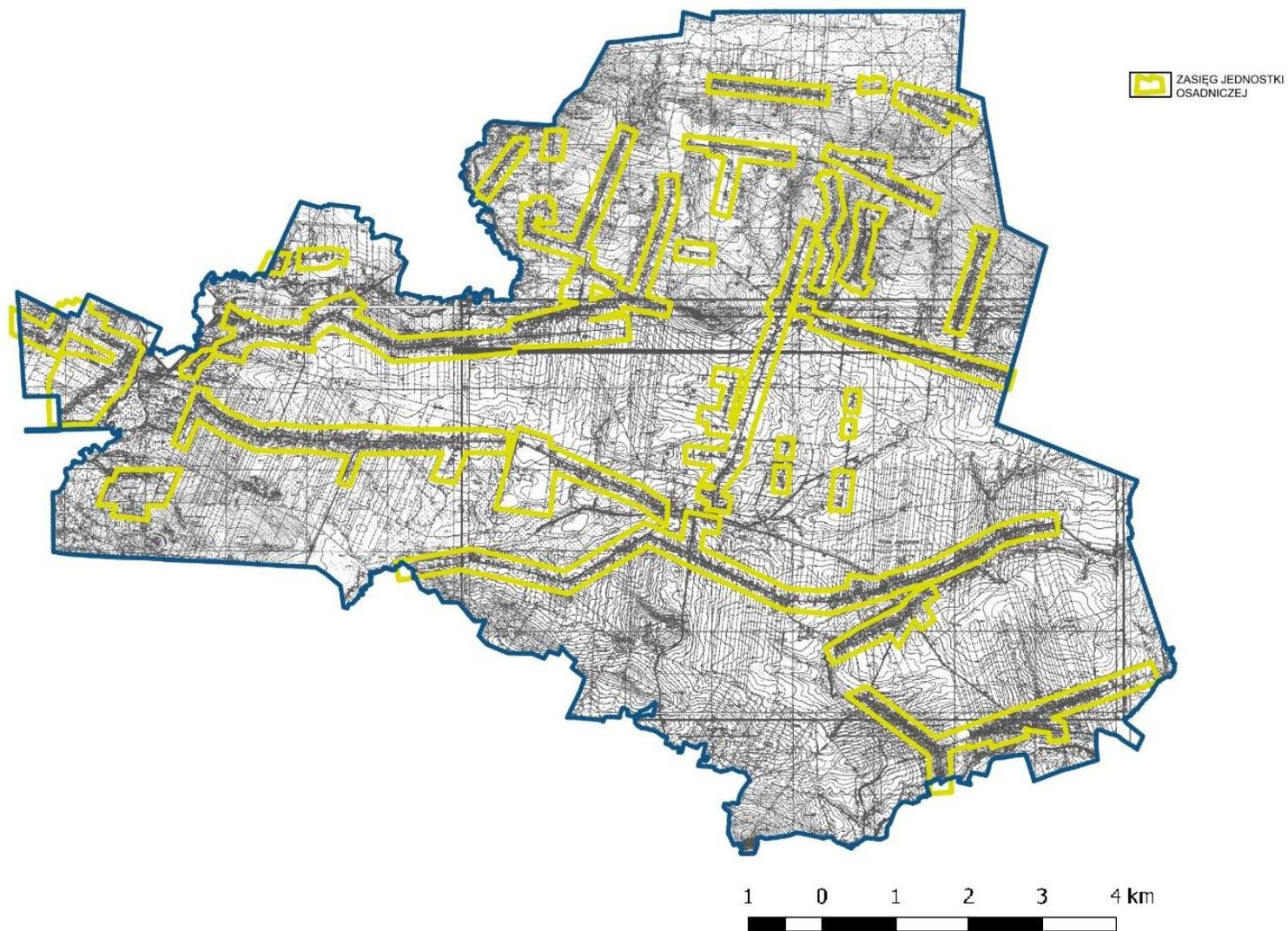
Analizując wszystkie wydane postępowania, należy zauważyć postępujące zjawisko wydawanych decyzji DWZiZT, na obszarach nie przewidzianych do tego celu w studium (w tym np. w ramach terenów zalesień czy innych obszarów wyłączonych z zabudowy), niemniej w świetle obowiązujących przepisów jest to trudne do wyeliminowania, ponieważ ustawodawca nie wprowadził obowiązku zgodności decyzji DWZiZT ze studium.

1.3.F. Chłonność obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów przeznaczonych na cele zabudowy w planach miejscowych

Kształtowanie planowego rozwoju gminy wymaga określenia istniejącej chłonności terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania

przestrzennego.

W celu obliczenia chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę w podziale na obszary istniejących jednostek osadniczych oraz poza ich granicami zidentyfikowano jednostki osadnicze – w rozumieniu ustawy o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych są to: „*wyodrębnione obszary zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkałe przez ludzi*”. Z uwagi na wiejski charakter gminy Górnio dla niniejszego opracowania przyjęto, iż obszar taki stanowi teren zabudowany, co najmniej 3 budynkami mieszkalnymi lub 3 zespołami zabudowy zagrodowej – przysiółek. Powyższe jednostki osadnicze przedstawiono na rys. nr 5.

Rysunek 5. Schemat jednostek osadniczych wyodrębnionych na terenie gminy Górnó; źródło: opracowanie własne.

Powierzchnię przeznaczoną pod poszczególne formy zabudowy w pierwszej kolejności podzielono na podstawowe funkcje, w zależności od zasad i warunków zabudowy określonych w częściach tekstowych planów miejscowych. Przyjęto założenie, że funkcja podstawowa (lub ich suma) zawarta w mpzp będzie stanowić 70% powierzchni terenu, natomiast funkcje dopuszczalne (lub ich suma) – 30%, na przykład dla terenu zabudowy letniskowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej: zabudowa letniskowa stanowi 70% powierzchni, mieszkaniowa jednorodzinna – 15%, usługowa – 15%.

Sołectwo	Powierzchnia terenu [ha] przeznaczonego w mpzp na cele zabudowy:							
	mieszkaniowej jednorodzinnej		zagrodowej		usługowej		produkcyjnej	
	w jednostce osadniczej	poza jednostką osadniczą	w jednostce osadniczej	poza jednostką osadniczą	w jednostce osadniczej	poza jednostką osadniczą	w jednostce osadniczej	poza jednostką osadniczą
Krajno Zagórze	2,5918	2,2204	18,8926	2,6497	2,1151	1,2059	2,0495	0,4456
Podmachocice	2,6310	1,9584	7,5022	4,5362	0,9173	0,6285	0,9173	0,6285
Krajno Drugie	3,4418	11,2313	32,1238	2,6992	3,5286	4,4816	3,6442	0,5437
Skorzeszyce	12,6839	18,9291	52,4511	26,7186	13,2296	19,7046	0,2274	10,6462
Radlin	88,1118	74,2349	14,3809	10,9855	20,2997	41,1980	6,5180	55,8850
Leszczyny	56,1931	57,3701	12,7816	2,7281	17,7466	31,1592	3,5173	1,1499
Krajno Pierwsze	23,4080	15,3295	27,7441	9,9376	7,6930	10,1948	4,6841	2,2964
Górno	79,5355	29,0710	51,3394	12,4907	34,7563	14,5958	8,9873	4,9041
Górno Parcele	28,0032	30,7459	28,7317	38,2288	9,2586	10,0472	10,2487	11,074
Bęczków	55,169	13,2113	60,608	51,0401	22,0492	25,1144	13,4174	4,7795
suma	351,7691	254,3019	306,5554	162,0145	201,594	158,33	54,2112	92,3529

Tabela 5. Powierzchnia terenu przeznaczonego w miejscowych planach zagospodarowania na cele zabudowy.

Wśród terenów przeznaczonych pod zabudowę poza jednostkami osadniczymi znajdują się rozległe obszary rozwojowe zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, zlokalizowane w większości obrębów (Leszczyny, Radlin, Skorzeszyce, Krajno Pierwsze, Krajno Drugie, Górno Parcele, Bęczków). Ich wyznaczenie w procedurach sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego było wynikiem licznych wniosków mieszkańców oraz presji inwestycyjnej mieszkaniowej związanej z sąsiedztwem miasta wojewódzkiego – Kielc. W niniejszym studium uwzględniono przy wyliczeniu chłonności również nowe tereny wyznaczone w procedowanych zmianach planów miejscowych dla Bęczkowa oraz Górna Parceli.

Dla określenia chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjęto następujące założenia:

- uśredniono wskaźniki powierzchni zabudowy ustalone dla terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, biorąc pod uwagę również istniejące zagospodarowanie działek o tym przeznaczeniu oraz tendencje rynkowe dotyczące takiego typu zabudowy,
- powierzchnię przeznaczoną pod zabudowę pomniejsza się o 20%, zapewniając rezerwę terenu pod rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, a także dla

zachowania linii zabudowy oraz stref ochronnych wynikających z ustaleń planów miejscowych lub przepisów odrębnych, a także przez wzgląd na ukształtowanie terenu i geometrię działek oraz przez potrzebę utrzymania użytkowania rolniczego przez niektórych właścicieli,

- średni rozmiar działek dla zabudowy zagrodowej na poziomie 2000m² oraz dla zabudowy mieszkaniowej na poziomie 1500 m²,
- przyjęto założenie, iż na jednej działce budowlanej powstanie średnio 1 budynek mieszkalny o średniej powierzchni użytkowej 150m².

Dodatkowo założono również, iż tereny położone w istniejących jednostkach osadniczych są obecnie zabudowane, z możliwością przebudowy lub wymiany budynków, jednak bez praktycznej możliwości lokalizowania nowej zabudowy. Założenie to przyjęto na podstawie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz tendencji na rynku nieruchomości. Istniejące jednostki osadnicze zdominowane są przez zabudowę o charakterze wiejskim (zagrodową, produkcji rolnej). Mimo przeznaczenia szerokich pasów terenu pod zabudowę mieszkaniowo-zagrodową, nie cieszą się one zainteresowaniem potencjalnych nowych mieszkańców gminy i pozostają w użytkowaniu rolnym. Pod kątem inwestycyjnym bardziej atrakcyjne tereny stanowią osiedla typu podmiejskiego lokalizowane na surowym korzeniu.

Rodzaj zabudowy	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę (pomniejszona o 20%) [ha]	Docelowa przeciętna powierzchnia działki w standardzie zabudowy [m ²]	Maksymalna liczba działek możliwych do zabudowania	Docelowa przeciętna powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego [m ²]	Maksymalna chłonność – powierzchnia użytkowa [m ²]
mieszkaniowa jednorodzinna	254,3019 (203,4415)	1 500	1356	150	203 400
zagrodowa	162,0145 (129,6116)	2 000	648	150	97 200
suma	416,3164 (333,0531)	-	2004	-	300 600

Tabela 6. Chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę, z możliwością lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej; źródło: opracowanie własne.

Analiza terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zagrodową wykazała, iż na terenie gminy znajdują się obecnie tereny przeznaczone pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z możliwością lokalizacji zabudowy na terenach o powierzchni 333,0531 ha, co przy przyjęciu powyższych przeciętnych wielkości działek w poszczególnych standardach zabudowy i powierzchni użytkowej budynków umożliwia lokalizację ww. zabudowy o maksymalnej powierzchni użytkowej 300 600 m².

Dla zabudowy usługowej i produkcyjnej maksymalna powierzchnia użytkowa budynków możliwych do zrealizowania po przyjęciu przeciętnych wskaźników wynosi odpowiednio 418 394 m² i 288 136 m².

Rodzaj zabudowy	Powierzchnia terenu przeznaczona pod zabudowę (pomniejszona o 20%) [ha]	Przeciętny wskaźnik intensywności zabudowy	Maksymalna chłonność – powierzchnia użytkowa [m ²]
usługowa	130,7485 (104,5988)	0,4	418 394
produkcyjna	120,057 (96,0456)	0,3	288 136
suma	250,8055 (200,6444)	–	706 530

Tabela 7. Chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową i produkcyjną; źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z wykonanymi na potrzeby niniejszego opracowania obliczeniami, zamieszczonymi powyżej, obecnie na terenie gminy Górno znajdują się, zarówno w jednostkach osadniczych jak i na terenach położonych poza jednostkami osadniczymi a wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych:

- tereny z możliwością lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej o maksymalnej chłonności 300 600 m² powierzchni użytkowej,
- tereny z możliwością lokalizowania nowej zabudowy przemysłowej i usługowej o maksymalnej chłonności 706 530 m² powierzchni użytkowej.

I.4. Stan prawny gruntów

Zagadnienia związane ze stanem prawnym gruntów mające wpływ na możliwości i szanse rozwoju gminy to przede wszystkim struktura własności nieruchomości, rodzaj użytków gruntowych określony w ewidencji gruntów i budynków oraz ich przeznaczenie. Powierzchniowy udział poszczególnych podmiotów własnościowych przedstawia tabela 7.

Podmiot własności	Powierzchnia nieruchomości stanowiących własność podmiotu [ha]	Udział powierzchni nieruchomości w powierzchni gminy
Gmina Górno	137,6608	1,66%
Powiat kielecki	77,9077	0,94%
Województwo Świętokrzyskie	24,0113	0,29%
Skarb Państwa	977,6759	11,79%
Pozostałe, w tym osoby fizyczne i prawne	7076,5676	85,32%

Tabela 8. Stan prawny gruntów.

W strukturze własności dominują grunty należące do osób fizycznych, które stanowią 85,32% ogółu powierzchni gminy. Na drugim miejscu plasują się grunty należące do Zasobów Skarbu Państwa i są one związane z występującymi na terenie gminy dużymi kompleksami leśnymi Pasma Brzechowskiego, będącymi w zarządzie Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Daleszyce). Nieruchomości stanowiące własność powiatu i województwa to

głównie grunty pod drogami. Natomiast grunty gminy Górno obejmują zarówno drogi gminne, jak i nieruchomości pod obiektami użyteczności publicznej – szkołami, budynkami administracyjnymi, infrastrukturą techniczną w poszczególnych miejscowościach.

Gmina Górno jest również w posiadaniu rozległych terenów przylegających do zbiornika w Cedzynie. Są to grunty przeznaczone na cele rekreacyjno-usługowe.

Uwarunkowania wynikające z przeznaczenia gruntów omówione zostały w rozdziale I.3.D.8 oraz I.3.F, a struktura użytków gruntowych – w rozdziale I.3.B.

I.5. Wymogi ochrony ładu przestrzennego

Ochrona ładu przestrzennego w gminie Górno wymaga skoordynowania działań w wielu płaszczyznach rozwoju gminy, w tym przede wszystkim uwzględnienia i wyeksponowania unikalnych wartości przestrzenno-krajobrazowych, jakimi charakteryzuje się jej obszar oraz zahamowanie trendów prowadzących do ich utraty.

Wykaz potrzeb w zakresie optymalnego kształtowania przestrzeni wraz z wytycznymi do ich realizacji zawiera poniższa tabela 8.

<i>Wymogi ochrony ładu przestrzennego</i>	<i>Działania</i>
<i>Kształtowanie funkcjonalnej struktury osadniczej, uwzględniającej potrzeby interesu publicznego i prywatnego</i>	<i>hierarchizacja jednostek osadniczych ze względu na rolę, jaką pełnią w układzie (ośrodek główny i jednostki wspomagające) i stosowanie odpowiednich narzędzi planistycznych do ich wzmocnienia, stymulowanie rozwoju funkcji centrotwórczych w jednostkach osadniczych predestynowanych do ich tworzenia, dopuszczenie dla struktur wielofunkcyjnych, umożliwiające prowadzenie szeroko pojętej działalności gospodarczej w budynkach mieszkalnych lub w ich obrębie. Efektywne pod kątem komunikacyjnym – niewielkie odległości pomiędzy punktami docelowymi mogą być pokonywane pieszo, racjonalizacji ulega popyt komunikacyjny (minimalizacja transportochłonności układu),</i>
<i>Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego w obszarach rozwoju</i>	<i>zapewnienie harmonijnego przejścia pomiędzy krajobrazem naturalnym a zurbanizowanym w różnym stopniu. Uzależnienie wskaźników i parametrów zabudowy od charakteru obszaru – zahamowanie nieuzasadnionej presji urbanizacyjnej na obszarach wiejskich (zachowanie ruralistycznych tradycji w zakresie architektury i urbanistyki), uwzględnienie i odnowa zatartych elementów kompozycji urbanistycznej, takich jak ciągi i punkty widokowe, dominanty kompozycyjne, preferencja dla architektury nawiązującej do tradycyjnego stylu zabudowy,</i>
<i>Optymalizacja wykorzystania istniejącej i projektowanej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej</i>	<i>skupienie zabudowy w zwartych strukturach osadniczych, które przynosi korzyści finansowe związane z efektywnością realizowanych systemów infrastruktury finansowanych ze środków publicznych, przyjęcie zasady rachunku ekonomicznego liczonego wielkością poniesionych nakładów na jednego mieszkańca korzystającego ze zrealizowanej sieci jako nadrzędnej dla realizacji infrastruktury technicznej.</i>

Tabela 9. Wykaz potrzeb w zakresie optymalnego kształtowania przestrzeni.

I.6. Stan środowiska i wymogi jego ochrony

I.6.A. Zasoby środowiska

I.6.A.1. Rzeźba terenu

Według regionalizacji J. Kondrackiego gmina Górno położona jest w mezoregionie Gór Świętokrzyskich, stanowiących część makroregionu Wyżyna Kielecka. Oś stanowi Dolina Kielecko - Łagowska ograniczona od strony północnej Kraińskim Grzbieciem należącym do pasma Głównego, od południa Pasmem Brzechowskim, przechodzącym ku zachodowi w grupę Góry Otrocz, a ku wschodowi w Pasma Orłowińskie. W obrębie Doliny Kielecko - Łagowskiej znajdują się niewielkie wzniesienia zbudowane z wapieni, dolomitów i piaskowców (Radlin, Górno, Góra Stróżna koło Krajna) oraz podłużne wzgórze koło Bęczkowa. Największe wysokości bezwzględne występują na północy gminy. Wzniesienia Góry Radostowej osiągają wartość 451 m n.p.m., natomiast przy północno-wschodniej granicy gminy Górno, na zboczu Góry Łysicy ok. 464 m n.p.m. Najniżej położone są tereny znajdujące się w zachodniej części gminy, w dolinie rzeki Lubrzanki (249,2 m n.p.m.). Maksymalne różnice wysokości względnych osiągają 202,0 m i przeciętnie kształtują się: dla części północnej na poziomie 100-180 m, dla części środkowej w zakresie 10-30 m i dla części południowej do 100 m. Obszar gminy przecinają doliny rzek: Lubrzanki, Warkocza, Kakonianki oraz szereg dolin potoków i strumieni. W obniżeniach dolinnych, przy zboczach większych wzniesień zachodzą procesy erozji, spłukiwania i akumulacji mułków lessowych (głównie w części północnej gminy oraz na południe od Radlina, Górna i Woli Jachowej). Aktualnie w rzeźbie terenu, poza zmianami będącymi skutkiem erozji, istotną rolę odgrywają przekształcenia powstałe w wyniku działalności gospodarczej jak np.: melioracja, regulacja cieków, budowa dróg, budowa zbiornika wodnego w Cedzynie, a także związane z eksploatacją powierzchniową surowców skalnych, formy powyrobowiskowe (hałdy, nieczynne wyrobiska).

I.6.A.2. Budowa geologiczna. Warunki gruntowe

Zasadniczą rolę w budowie geologicznej obszaru odgrywają skały paleozoiczne pofałdowane w wyniku kolejnych procesów górotwórczych. Efektem ich działalności są formy fałdowe - antykliny i rozdzielające je synkliny - o przebiegu z zachodniego północnego zachodu (WNW) na wschodni południowy wschód (ESE), występujące na całym obszarze. W obrębie tych struktur powstały liczne uskoki i dyslokacje, fleksury i nasunięcia, świadczące o silnym zaangażowaniu tektonicznym tego obszaru. Trzon paleozoiczny tworzą głównie kwarcyty, piaskowce i łupki kambru, piaskowce i łupki syluru oraz wapień, łupki, margle i piaskowce dewonu. Obszar ten w ogólnych założeniach został uformowany w przedczwartorzędowych procesach sedymentacyjno-tektonicznych. Jednak ostateczna modyfikacja form nastąpiła w okresie czwartorzędu, a związana była ze zlodowaczeniami, w czasie, których na niżej położonych obszarach następowała sedymentacja glin zwałowych i lessów. W czasie ociepleń między zlodowaczeniami (w interglacjalach) zachodziły intensywne procesy denudacji i erozji, w wyniku, których powstały głębokie doliny. Równocześnie miała miejsce sedymentacja materiału klastycznego w dolinach rzecznych. Cyklicznie powtarzające się procesy erozji i sedymentacji w ciągu całego plejstocenu doprowadziły do uformowania się w dolinach rzecznych tarasów, często na kilku poziomach. W holocenie utworzył się taras niższy, osadziły się aluwia i deluwia, w które wcinają się rzeki niekiedy na głębokość do 3 m (rz. Lubrzanka). Współcześnie w dolinach rzecznych tworzą

się torfy i wydmy.

Utwory powierzchniowe występujące na obszarze gminy Górno to skały lite trzonu paleozoicznego wyłaniające się w szczytowych partiach pasm górskich i otaczająca je pokrywa utworów czwartorzędowych. Wydzielono na nim utwory pogrupowane w kompleksy litologiczno-genetyczne z uwzględnieniem ogólnych tylko założeń stratygraficznych. Wydzielone zostały:

- P – skały lite trzonu paleozoicznego, (kwarcyty, piaskowce, łupki, wapienie, margle);
- Qp – czwartorzędowe - plejstoceńskie osady wysoczyznowe pochodzenia lodowcowego (gliny zwałowe, piaski, żwiry, deluwia gliniaste i ilaste),
- Ql – czwartorzędowe - plejstoceńskie osady pochodzenia eolicznego (lessy, pyły i piaski eoliczne),
- Qrz – czwartorzędowe - późnoplejstoceńskie i holocenięskie osady dolin rzecznych (piaski i żwiry, torfy, namuły).

Powyższa generalizacja została przeprowadzona w oparciu o szczegółową mapę geologiczną w skali 1: 50000 ark. Bodzentyn, Daleszyce, Kielce¹².

Utwory czwartorzędowe występują na niemal całym obszarze gminy Górno. Jednak litologia ich i miąższość jest bardzo zmienna. Na wyniesieniach i stokach występują gliny zwałowe warstwowane z soczewkami piasków, rzadziej mułków i żwirów, z okresów wszystkich zlodowaceń, przykryte miejscami cienką warstwą (poniżej 2 m) piasków i żwirów wodnolodowcowych. W profilu mogą też występować wkładki ilów warwowych o przeciętnej miąższości 0,5 m lub jak w Radlinie o miąższości 2-3 m. Miąższość całego kompleksu gliniastego zmienia się od kilku do kilkunastu metrów, w zależności od konfiguracji podłoża. Do tego samego kompleksu plejstoceńskiego Qp włączone zostały gliny zwietrzelinowe peryglacialne oraz przykrywające zbocza deluwia piaszczysto-mułkowate.

Znaczne powierzchnie, głównie południowe stoki Pasma Łysogórskiego (Krajno-Bęczków) przykryte są osadami pylasto-piaszczystymi (lessami i rzadziej piaskami wydmowymi) - O1. Znaczną część powierzchni gminy, szczególnie na południe od linii Komorniki-Krajno Południowe, tworzą osady rzeczne wypełniające doliny rzek Lubrzanki, Warkocz, Kakonianki i ich dopływów. Są to późnoplejstoceńskie piaski i żwiry rzeczne tarasów wyższych z soczewkami glin w stropie, piaski rzeczne tarasów niższych (3-5 m n. p. rzeki) oraz holocenięskie osady rzeczne (w tym torfy i namuły torfiaste). Największe miąższości aluwii – 10 m stwierdzono w dolinie Lubrzanki.

Podłoże osadów czwartorzędowych stanowią w obrębie gminy Górno głównie pofałdowane skały dewonu (łupki, wapienie, dolomity, margle) oraz karbonu (łupki ilaste, ilowce i mułowce). Odslaniają się one na powierzchni w nielicznych wzgórzach w rejonie Górna.

Skały starsze – kambryjskie (kwarcyty, łupki z wkładkami kwarcytów) wyłaniają się na powierzchni tworząc wyższe partie pasm górskich jak pasmo łysogórskie na północy gminy, na wysokości miejscowości Krajno – Góra Radostowa oraz pojawiają się na samym południowo-zachodnim krańcu gminy, w brzeźnych partiach, antykliny Niestachowa.

Stropowe partie formacji przedczwartorzędowych przykryte są z reguły kilkumetrową warstwą zwietrzeliny (2-7 m). Na skałach węglanowych i łupkowo-ilastych zwietrzelina ma charakter ilasty, a w stropie skał krzemionkowych (kwarcytów, piaskowców) zwietrzelina ma

¹² informacje pochodzą ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno (uchwała Nr XV/77/2007 Rady Gminy Górno z dnia 15 listopada 2007 r., wraz ze zmianami).

najczęściej postać rumoszu.

Skąły starszego podłoża z uwagi na ich skonsolidowaną strukturę oraz silne zaangażowanie tektoniczne ujęto we wspólny kompleks P.

1.6.A.3. Udokumentowane złoża kopalin i zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

- a) złoża wapieni (kod 4630) i dolomitów (kod 4605) „Józefka” o numerze MIDAS: KD 873 wykorzystywane do produkcji kruszyw drogowych i budowlanych.
 - zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” zasoby złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: bilansowe 23 263 tys. ton, przemysłowe - 2 805 tys. ton,
 - dla złoża obowiązuje koncesja na wydobycie znak: Ś.V.712-56/2003 z dnia 19 stycznia 2004 r. wydana przez Wojewodę Świętokrzyskiego, zmieniona decyzją: znak Z1:OWŚ-V.7422.6.2014 z dnia 17 lutego 2014 r., znak Z1:OWŚ-V.7422.23.2017 z dnia 4 stycznia 2018 r. oraz znak OWŚ-V.7422.20.2019 z dnia 24 października 2018 r. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, z terminem ważności do 31.12.2042 r.,
 - powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 19,820 ha,
 - do możliwych zagrożeń środowiska związanych z wydobyciem należą: hałas, deformacje powierzchni terenu oraz zapylenie,
 - do zagrożeń związanych z przeróbką kopaliny należy zapylenie i hałas,
 - podtypy kopaliny: dolomit i wapień. Możliwymi kierunkami zastosowania kopaliny jest drogownictwo, produkcja kruszywa łamanego oraz produkcja nawozów mineralnych,
 - proponowany kierunek rekultywacji złoża: wodny.
- b) złoża kruszyw naturalnych „Bęczków” [złoża piasków] o numerze MIDAS: KN 7494, którego stan zagospodarowania jest na poziomie eksploatacji okresowej.
 - zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” zasoby złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: bilansowe 2 329 tys. ton, przemysłowe - 1 007 tys. ton,
 - dla złoża obowiązuje koncesja na wydobycie nr OWŚ-V.7422.23.2015 z dnia 19 listopada 2015 r. wydana przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z terminem ważności do 31.12.2045 r.;
 - powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 13,881 ha;
 - możliwym zagrożeniem środowiska związanym z wydobyciem jest deformacja powierzchni terenu;
 - podtyp kopaliny: piasek. Możliwymi kierunkami zastosowania kopaliny jest drogownictwo oraz budownictwo;
 - proponowany kierunek rekultywacji złoża: leśno-wodny.
- c) złoża kruszyw naturalnych „Bęczków-Niwy” [złoża piasków] o numerze MIDAS: KN 5429, którego stan zagospodarowania jest na poziomie rozpoznania wstępnego - złoża nieeksploatowane.
 - zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: 6 001 tys. ton,

- powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 29.724 ha,
- podtyp kopaliny: piasek. Możliwymi kierunkami zastosowania kopaliny jest drogownictwo oraz budownictwo,
- kierunek rekultywacji złoża: wodny.

W granicach gminy Górno występują następujące obszary i tereny górnicze, będące pod nadzorem górniczym Okręgowego Urzędu Górniczego – Kielce:

- obszar (ID: 138104) i teren górniczy (ID: 138105) Józefka IV o numerze w rejestrze 10-13/1/62b,
- obszar (ID: 132564) i teren górniczy (ID: 132565) Bęczków A, o numerze w rejestrze 10-13/3/233.

We wschodniej części gminy znajduje się fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 417 Kielce, o charakterze szczelinowo - krasowym. Zbiornik zajmuje powierzchnię 39,5 km², a jego głębokość sięga 250 m. Został on udokumentowany w 1994 roku - dokumentacja geologiczna w części dotyczącej zbiornika wód podziemnych „Rejon eksploatacji wód podziemnych Kielce” – GZWP Nr 417 Kielce, została zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak: KDH/013/5876/96 z dnia 11 maja 1996 r. Zasoby tego zbiornika znajdują się w utworach środkowego i górnego dewonu. Wody zbiornika są eksploatowane w granicach rejonu eksploatacji wód podziemnych (RE) Kielce, przez ujęcie komunalne w Białogonie, dla tego rejonu ustalono zasoby dyspozycyjne wody podziemnej w ilości 1800 m³/godz., według stanu na dzień 30.10.1994r.). W dokumentacji dla GZWP wyznaczono trzy rodzaje obszarów ochronnych: obszar najwyższej ochrony (ONO), obszar wysokiej ochrony (OWO) i obszar zwykłej ochrony (OZO).

Na obszarze gminy Górno nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

1.6.A.4. Warunki glebowe

Na obszarze gminy najlepsze gleby występują w jej północnej jej części, w rejonie Krajna, gdzie na podłożu utworów lessowych wytworzyły się gleby brunatne II i III klasy bonitacyjnej. Na stokach gleby charakteryzują się nieregularnymi stosunkami wodnymi, co czyni je okresowo nadmiernie wilgotnymi i wykazują wtedy cechy IV lub V klasy bonitacyjnej. Gleby te z uwagi na ich pyłowy charakter podatne są na działanie procesów erozyjnych. Na pozostałym obszarze występują głównie gleby pseudobielicowe i bielicowe oraz w mniejszym stopniu rędziny wytworzone ze skał węglanowych. Zwarte powierzchnie gleb IV klasy bonitacyjnej występują w południowo - wschodniej części gminy na terenie sołectw Skorzeszyce, Wola Jachowa i Górno - Parcele. Tereny południowe charakteryzują się dużą mozaikowatością, z przewagą gleb słabych. W rejonie Radlina, Górna oraz w dolinie rzeki Warkocz prowadzone były prace melioracyjne.

Klasa bonitacyjna gleby	Powierzchnia zajmowana przez gleby danej klasy	Udział % w powierzchni gminy
I	0 ha	0%
II	5,21 ha	0,06%
III	363,19 ha	4,37%
IV	3024,85 ha	36,36%

V	2335,26 ha	28,07%
VI	1248,48 ha	15,01%

Tabela 10. Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w powierzchni gminy Górno; źródło: Urząd Gminy Górno.

Kwalifikacja gleb pod względem wykorzystania rolniczego

Waloryzacja gruntów ornych w aspekcie przyrodniczym i ekonomicznym oparta jest na ocenie przydatności tych gruntów do uprawy poszczególnych roślin uprawnych i wyodrębnieniu kompleksów przydatności rolniczej (obszary o zbliżonych właściwościach rolniczych i podobnym użytkowaniu, nazywane od nazw głównych zbóż, uznanych jako wskaźnikowe i dominujące w strukturze zasiewów).

Na terenie gminy Górno znajdują się następujące kompleksy przydatności rolniczej gleb:

- kompleks pszeny dobry – 2, pszeny wadliwy – 3 oraz żytni bardzo dobry – 4 charakterystyczne dla obrębów ewidencyjnych: Krajno Pierwsze, Krajno Drugie, Krajno Parcele,
- kompleks żytni dobry – 5, żytni słaby – 6 – występujący przede wszystkim w południowo-wschodniej części gminy,
- kompleks żytni bardzo słaby – 7, zbożowy pastewny mocny – 8 oraz zbożowy pastewny słaby – 9, które przeważają w ramach obrębów ewidencyjnych: Radlin, Leszczyny a także w zachodniej części Górna.

I.6.A.5. Klimat

Warunki klimatyczne regionu określane charakterystycznymi parametrami w tym: temperaturą, opadami atmosferycznymi, prędkością i kierunkiem wiatru wykazują duże zróżnicowanie. Różnice te wynikają przede wszystkim z wysokości nad poziomem morza i morfologii terenu, wpływając na odrębność klimatu lokalnego.

Klimat obszaru opracowania charakteryzuje się średnią roczną temperaturą 7,0/7,5°C. Najniższe temperatury występują w lutym: -3,5/-4,5°C, natomiast najwyższe w lipcu: 17,5/18,5°C. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi tu od 2,3 do 2,7 m/s. Przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i południowe. Na terenie opracowania liczba dni pogodnych mieści się w granicach 40-60 dni, natomiast liczba dni pochmurnych wynosi tu około 140. Średnia roczna suma opadów wynosi około 650 mm. W roku występuje około 100 dni z pokrywą śnieżną. Średni okres wegetacji sięga około 210 dni.

Zbocza wysoczyzn i wyniesień, w zależności od ekspozycji, wykazują wyraźne zróżnicowanie mikroklimatu. Najsilniej naświetlane i nagrzewane są stoki o wystawie południowej, najslabiej o ekspozycji północnej. Wielkość nachylenia stoków wyniesień i wysoczyzn, ich konfiguracja (rozcłódkowanie), a także pokrycie (szata roślinna) ma wpływ na lokalne zmiany nawietrzania i przewietrzania. Mogą także występować różnice w wielkości opadów. Znaczne nachylenie stoków powoduje spływ chłodnego i wilgotnego powietrza, zaś u podstawy stoków mogą utrzymywać się mgły radiacyjne.

I.6.A.6. Hydrologia

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe stanowią: sieć rzeczna (rzeki, kanały, rowy) oraz zbiorniki wód stojących.

A. Wody płynące

Gmina Górno w całości położona jest w zlewni rzeki Białej Nidy. Na jej terenie występują trzy zlewnie cząstkowe rzek Lubrzanki, Warkocza i Kakonianki. Działy wodne nie są tu dopasowane do orografii i układają się w stosunku do niej poprzecznie, co powoduje, że w obrębie wzniesień, na wychodniach skał starszego podłoża tworzą wyraźne przełomowe odcinki dolin.

Przeptywające przez teren gminy rzeki mają charakter rzek górskich i podgórskich, o słabo wykształconych dolinach i nierównomiernym przepływie. 40% obszaru należy do zlewni rzeki Warkocz, 25% do zlewni rzeki Kakonianki, stanowiącej dopływ Belnianki, natomiast 35% do zlewni Lubrzanki.

Doliny Lubrzanki, Warkocza, Kakonianki, Belnianki oraz ich dopływy stanowią regionalne korytarze ekologiczne.

Wzdłuż zachodniej granicy gminy płynie rzeka Lubrzanka (prawobrzeżny dopływ Czarnej Nidy o długości 33,6 km i powierzchni zlewni 252,6 km²) biorąca swój początek w miejscowości Jaworze, położonej poza terenem gminy Górno. W przełomie przez Pasma Główne Gór Świętokrzyskich tworzy koryto o szerokości 3 - 7 m. Poniżej przełomu rzeka przyjmuje kierunek południkowy, utrzymujący się aż do ujścia. Lubrzanka jest określana jako rzeka typowo górską, o nagłych wezbraniach. Dolina Lubrzanki cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi wynikającymi z wodno-łaskowego charakteru, zachowanego dzięki niewielkiemu stopniu zmeliorowania.

Przez teren opracowania przepływa również ciek wodny Warkocz, będący dopływem rzeki Lubrzanki. Jego łączna długość wynosi 17,52 km i ma swój początek na południowym stoku Łysicy. Do rzeki Lubrzanki wpada w okolicach miejscowości Suków.

Przez południowo-wschodnią część obszaru objętego opracowaniem przepływa rzeka Kakonianka. Jest to prawobrzeżny dopływ rzeki Belnianki, która również przepływa przy południowo-wschodniej granicy gminy. Belnianka jest źródłowym cieką Czarnej Nidy, o długości ok. 31,5 km (do połączenia z Lubrzanką). Powierzchnia dorzecza wynosi 279 km².

B. Wody stojące

W rejonie miejscowości Cedzyna, na Lubrzance zbudowany jest zbiornik o powierzchni 64 ha (wg projektu technicznego). Maksymalna głębokość zbiornika wynosi 6,5 m, średnia ok. 4,25 m, a pojemność ok. 1,5 mln m³. Czasza zbiornika mieści się w naturalnych brzegach doliny rzeki i nie wymaga dodatkowych zabezpieczeń w formie wałów bocznych i obwałowań zawala. Zbiornik z uwagi na małą pojemność nie pełni funkcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Z punktu widzenia gospodarki wodnej jest to roczny zbiornik wyrównawczy, w którym magazynowanie wody odbywa się w okresie przejścia wysokich stanów wód.

Jakość wód powierzchniowych

Jakość wód powierzchniowych na analizowanym obszarze nie jest bardzo zróżnicowana. Według klasyfikacji i oceny wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim na rok 2014, rzeka Lubrzanka charakteryzuje się dobrym potencjałem ekologicznym wód. Rzece Warkocz przypisano umiarkowany potencjał ekologiczny.

Rzeka Lubrzanka badana jest w punkcie pomiarowo kontrolnym Lubrzanka – Ameliówka (21 km biegu rzeki), zlokalizowanym w naturalnej JCWP „Lubrzanka do Zalewu Cedzyna”.

Na podstawie badań w 2016 roku, jakość wód w rzece Lubrzanka, na ww. odcinku

została sklasyfikowana następująco:

- Klasa elementów biologicznych – II;
- Klasa elementów hydromorfologicznych – II;
- Klasa fizykochemiczna (grupa 3.1 – 3.5) – II;
- Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.6) – specyficzne – II;
- Stan/potencjał ekologiczny – Dobry.

Rzeka Warkocz badana jest w punkcie pomiarowym poza obszarem opracowania, zlokalizowanym przy moście na drodze Suków – Daleszyce (1,7 km biegu rzeki).

Na podstawie pomiarów jakości wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Warkocz – Suków – Daleszyce (droga) zaklasyfikowano następująco:

- Klasa elementów biologicznych – III;
- Klasa elementów hydromorfologicznych – II;
- Klasa fizykochemiczna (grupa 3.1 – 3.5) – II;
- Stan/potencjał ekologiczny – Umiarkowany.

Rzeka Kakonianka oraz Belnianka należą do Jednolitej Części Wód Powierzchniowych o numerze RW20006216434 „Czarna Nida do Stokowej”. Wspomniana JCWP nie była badana w ostatnich latach.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911) zakładanym celem środowiskowym dla JCWP rzecznych, występujących w obszarze dorzecza Wisły, jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych, występujących w obszarze dorzecza Wisły, w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

Wody podziemne

Analizowany obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 101 (zgodnie z podziałem na 172 JCWPd). JCWPd nr 101 o kodzie identyfikatora UE PLGW2000101 zajmuje powierzchnię 1625,4 km². JCWPd nr 101 położona jest w dorzeczu Wisły. Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania wynoszą 265878 [m³/d].

Skrajnie zachodnia część gminy Górno znajduje się w zasięgu występowania udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 „Zbiornik Kielce”.

Jakość wód podziemnych

W 2016 roku w województwie świętokrzyskim punkty pomiarowe rozmieszczono w nowym podziale JCWPd (172 w kraju). W zasięgu JCWPd nr 101 znalazło się 10 punktów (powiaty jędrzejowski, kielecki i M. Kielce).

W badanym roku, na obszarze gminy znalazł się punkt pomiarowy na otworze nr 1401

w miejscowości Wola Jachowa w gminie Górno, w ramach którego badane były elementy organiczne. Jakość wody w ww. punkcie w roku 2016 została zaklasyfikowana do IV klasy. Wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakościowej: NO₃ oraz pH.

Jakość wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringu sieci krajowej w województwie świętokrzyskim w 2016 roku została określona według klasyfikacji podanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych. Klasa IV, do której zaliczają się wody z punktu pomiarowego położonego najbliżej obszaru opracowania zostały scharakteryzowane, jako wody niezadawalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka

Dla JCWPd nr 101 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911) celem środowiskowym w zakresie stanu chemicznego jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego, natomiast w zakresie stanu ilościowego jest jego ochrona przed dalszym pogorszeniem.

Do przyczyn antropogenicznych mogących być zagrożeniem nieosiągnięcia celów środowiskowych należy m.in. obniżenie zwierciadła wody poziomów użytkowych spowodowane odwodnieniem kopalń odkrywkowych surowców skalnych oraz eksploatacją wód podziemnych przez ujęcia komunalne, które mogą powodować zagrożenia dla ekosystemów zależnych od wód podziemnych.

W wymienionym powyżej rozporządzeniu zostały określone również cele środowiskowe dla obszarów chronionych położonych w zasięgu występowania JCWPd nr 101.

1.6.A.7. Flora i fauna

Lasy na terenie gminy zajmują około 13,5% powierzchni. Większe kompleksy zgrupowane są w południowej części terenu, natomiast na pozostałym obszarze występują w znacznym rozproszeniu i na niewielkich powierzchniach.

Lasy położone na południe od Górna i na południowy wschód od Cedzyny należą do nadleśnictwa Daleszyce. Położone są na glebach piaszczystych. Wśród siedlisk dominują bory świeże z dominacją sosny, a także bory mieszane świeże, las mieszany, bór wilgotny. W strukturze wiekowej drzewostanów przeważają drzewostany powyżej 50 lat. Oprócz 60% drzewostanu sosnowego dość licznie reprezentowane są buki i jodły. Lasy na terenie gminy pełnią funkcję wodochronną, glebochronną i rekreacyjną.

Pomimo iż lasy na terenie samej gminy, stanowią nieznaczną część jej powierzchni (13,5%), to ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo rozległych kompleksów leśnych usytuowanych na terenie gmin sąsiednich, mają one znaczący, choć nie bezpośredni wpływ na kształtowanie warunków przyrodniczych gminy Górno.

Istotnym elementem w strukturze krajobrazu gminy są użytki zielone (łąki i pastwiska zajmujące ogółem 15,9% powierzchni gminy) z licznymi zadrzewieniami i zakrzewieniami połęgowymi, oraz niewielkie torfowiska występujące w dolinach rzecznych.

Ważną rolę w krajobrazie spełniają również układy zaroślowe (drzewa i krzewy) występujące na zboczach dolin, ciągi drzew przydolinnych, zadrzewienia śródpolne i towarzyszące zabudowie zagrodowej.

Według podziału geobotanicznego Polski przedstawionego przez Matuszkiewicza

(1993) teren opracowania znajduje się w obszarze Krainy Gór Świętokrzyskich (Dział Wyżyn Południowopolskich). O odrębności przedmiotowego regionu (Działu) decyduje w znacznym stopniu bogate ukształtowanie terenu i podłoże geologiczne. Sama kraina zaś charakteryzuje się:

- dużą rolę jedlin i zachodniokarpackiej odmiany żyznych buczyn (przy czym na analizowanym terenie występują one rzadko),
- często pojawiającymi się kontynentalnymi borami mieszanymi (*Quercus robur*-*Pinetum*), występującymi na znacznych obszarach gminy Górno,
- dąbrowami świetlistymi (*Potentilla alba*-*Quercetum*) występującymi sporadycznie.

W zasadzie na obszarze Krainy Gór Świętokrzyskich jak i obszarze opracowania dominują lasy liściaste z klasy *Quercus-Fagetea* głównie ze związku grądów (*Carpinion*). Specyficzną cechą regionu jest występowanie wyżynnej jedliny *Abietetum polonicum*, niespotykanej nigdzie indziej poza opisywanym Działem, a w gminie Górno położonym w jej południowej części. Krajobrazy Krainy Gór Świętokrzyskich jak i opracowywanego obszaru są wyjątkowo różnorodne i trudno wskazać typ dominującego zbiorowiska roślinnego. W przypadku gminy Górno jest to kompilacja, według wielkości powierzchni, fitocenozy potencjalnych: różnych typów grądów (*Tilio-Carpinetum*), borów mieszanych (*Peucedano-Pinetum*), łęgowych (*Circaeo-Alnetum*), borów świeżych (*Quercus robur*-*Pinetum*), borów jodłowych (*Abietetum polonicum*) i dąbrów typu wyżynnego (*Potentilla alba*-*Quercetum*).

Na podstawie przeprowadzonych badań na tym obszarze wyróżniono 9 jednostek roślinności potencjalnej oraz tzw. industrioklimaks występujący tylko na terenach silnie zdewastowanych (wzrost w okolicy Górno). Występują następujące układy siedliskowe:

- z. *Leucobryo-Pinetum* – bór świeży,
- z. *Quercus robur*-*Pinetum* – bór mieszany,
- z. *Abietetum polonicum* – wyżynny bór jodłowy,
- z. *Potentilla alba*-*Quercetum* – ciepłolubna dąbrowa typu wyżynnego,
- z. *Galio-Abietion* – podgórski żyzny las jodłowy,
- z. *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum* – subkontynentalny grąd - seria uboga,
- z. *Tilio-Carpinetum typicum* – subkontynentalny grąd - seria żyzna,
- z. *Tilio-Carpinetum* – subkontynentalny grąd - seria wilgotna,
- z. *Circaeo-Alnetum* – łąka olszowa,
- z. industrioklimaks.

Na obszarze Gminy Górno dominują zbiorowiska roślinne charakteryzujące siedliska żyzne i bardzo żyzne. Istnieje możliwość ich wielofunkcyjnego wykorzystania, w tym również użytkowania rekreacyjnego.

W aspekcie ochrony szaty roślinnej szczególną uwagę należy zwrócić na wyżynny bór jodłowy (*Abietetum polonicum*), podgórski żyzny las jodłowy (*Galio-Abietion*) oraz murawy kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea* w rejonie Bęczkowa (przy koniecznym ich koszeniu raz na kilka lat), ze względu na ich rzadkie występowanie w Polsce.

Na terenie gminy, w zasięgu obszarów Natura 2000, a także w ich sąsiedztwie mogą występować liczne gatunki zwierząt.

Na obszarze Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”: Brzana karpacka/Brzanka (*Barbus peloponnesius*); Bóbr europejski (*Castor fiber*); minóg strumieniowy/Minóg ukraiński (*Eudontomyzon mariae*); Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); Wydra (*Lutra lutra*); Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*); (*Unio*

crassus)¹³.

Na obszarze Natura 2000 „Łysogóry”: Mopek (*Barbastella barbastellus*); (Bombina bombina); (Boros schneideri); (Buxbaumia viridis); Wilk (*Canis lupus*); Bóbr europejski (*Castor fiber*); Koza/Kózka (*Cobitis taenia*); (*Cucujus cinnaberinus*); (*Dicranum viride*); Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); (*Leucorhinia pectoralis*); (*Lucanus cervus*); Wydra (*Lutra lutra*); Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*); Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*); nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*); (*Myotis myotis*); (*Ophiogomphus cecilia*); (*Osmoderma eremita*); różanka (siekierka)/Różanka europejska (*Rhodeus amarus*); (*Rhysodes sulcatus*); traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*); (*Unio crassus*); (*Vertigo angustior*)¹⁴.

Na obszarze Natura 2000 „Dolina Warkocza”: Bóbr europejski (*Castor fiber*); Glowacz białopletwy/Klujek kamienny (*Cottus gobio*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); Wydra (*Lutra lutra*); (*Ophiogomphus cecilia*); różanka (siekierka)/Różanka europejska (*Rhodeus amarus*); (*Unio crassus*)¹⁵.

Na obszarze Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”: (*Bombina bombina*); Bóbr europejski (*Castor fiber*); minóg strumieniowy (*Eudontomyzon mariae*); Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); (*Leucorhinia pectoralis*); Wydra (*Lutra lutra*); Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*); Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*); (*Myotis myotis*); (*Ophiogomphus cecilia*); (*Phengaris teleius*); traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), (*Unio crassus*)¹⁶.

I.6.B. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Najlepsze gleby na obszarze gminy Górnó, znajdują się w jej północnej części, w okolicy miejscowości Krajno. W rejonie tym, na podłożu utworów lessowych wykształciły się gleby brunatne właściwe oraz brunatne kwaśne zaliczone do II oraz III klasy bonitacyjnej. Gleby zaliczane do IV klasy bonitacyjnej najliczniej występują w południowo-wschodniej części gminy w zasięgu obrębów Górnó-Parcele, Skorzeszyce, Wola Jachowa.

Obręb	Powierzchnia obrębu	Klasa gleby	Powierzchnia zajmowana przez gleby danej klasy	Udział procentowy danej klasy gleby w powierzchni obrębu
Bęczków	878,87 ha	IV	125,52 ha	14,28%
		V	375,15 ha	42,69%
		VI	347,63 ha	39,55%
Cedzyna	323,35 ha	IV	28,03 ha	8,67%
		V	61,24 ha	18,94%
		VI	109,04 ha	33,72%
Górnó Parcele	411,85 ha	III	19,15 ha	4,65%
		IV	293,84 ha	71,35%
		V	65,22 ha	16,56%
		VI	13,94 ha	3,38%
Górnó	1513,81 ha	III	17,99 ha	1,19%
		IV	425,56 ha	28,11%

¹³ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” PLH260037.

¹⁴ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Łysogóry” PLH260002.

¹⁵ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza” PLH260021.

¹⁶ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040.

		V	285,97 ha	18,89%
		VI	88,00 ha	5,81%
Krajno Drugie	492,44 ha	II	0,29 ha	0,06%
		III	104,86 ha	21,29%
		IV	210,53 ha	42,75%
		V	60,45 ha	12,28%
		VI	10,49 ha	2,13%
Krajno Parcele	517,37 ha	II	3,95 ha	0,76%
		III	129,98 ha	25,14%
		IV	276,23 ha	53,39%
		V	73,52 ha	14,21%
		VI	13,01 ha	2,51%
Krajno Pierwsze	433,95 ha	II	0,97 ha	0,22%
		III	69,65 ha	16,05%
		IV	231,28 ha	53,30%
		V	90,13 ha	20,77%
		VI	21,43 ha	4,94%
Krajno Zagórze	380,70 ha	III	5,29 ha	1,39%
		IV	204,79 ha	53,79%
		V	115,55 ha	30,35%
		VI	47,92 ha	12,59%
Leszczyzny	586,80 ha	IV	233,76 ha	39,84%
		V	216,81 ha	36,95%
		VI	66,43 ha	11,32%
Podmachocice	139,10 ha	III	0,95 ha	0,68%
		IV	63,57 ha	45,70%
		V	52,15 ha	37,15%
		VI	17,7 ha	12,72%
Radlin	1042,88 ha	III	14,49 ha	1,39%
		IV	205,17 ha	19,67%
		V	351,71 ha	33,72%
		VI	288,67 ha	27,68%
Skorzeszyce	873,22 ha	IV	290,86 ha	33,31%
		V	375,42 ha	42,99%
		VI	172,96 ha	19,81%
Wola Jachowa	724,43 ha	III	0,83 ha	0,11%
		IV	435,72 ha	60,15%
		V	208,95 ha	28,84%
		VI	51,29 ha	7,08%

Tabela 11. Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w powierzchni obrębu; źródło: Urząd Gminy Górnio.

Największym udziałem gleb chronionych klas bonitacyjnych charakteryzuje się obręb Krajno Parcele. Gleby zaliczane do III klasy bonitacyjnej zajmują powierzchnię 129,98 ha, co stanowi 25,12% powierzchni tego obrębu. Gleby II klasy obejmują 3,95 ha, co daje 0,76% powierzchni obrębu. Drugim obrębem, o największym udziale gleb II i III klasy bonitacyjnej jest Krajno Drugie, gdzie gleby III klasy zajmują 104,86 ha (21,29%) powierzchni obrębu, a gleby II klasy 0,29 ha (0,06%). Gleby wymienionych powyżej klas znajdują się również w Krajinie Pierwszym, Górnio Parcele, Górnio, Radlinie, Krajinie Zagórze, Podmachocicach oraz Woli Jachowej.

	<i>Powierzchnia</i>	<i>Udział procentowy w całkowitej powierzchni gruntów ornych w gminie Górno</i>	<i>Udział procentowy w całkowitej powierzchni gminy Górno</i>
<i>Grunty orne ogółem</i>	5020,20 ha	100%	60,35%
<i>Grunty orne II klasy bonitacyjnej</i>	2,16 ha	0,04%	0,03%
<i>Grunty orne III klasy bonitacyjnej</i>	255,48 ha	5,09%	3,07%
<i>Grunty orne IV klasy bonitacyjnej</i>	2285,21 ha	45,46%	27,43%
<i>Grunty orne V klasy bonitacyjnej</i>	1664,04 ha	33,15%	20,00%
<i>Grunty orne VI klasy bonitacyjnej</i>	816,31 ha	16,26%	9,81%

Tabela 12. Udział gruntów ornych poszczególnych klas bonitacyjnych; źródło: Urząd Gminy Górno.

Grunty orne stanowią 60,35% całkowitej powierzchni gminy Górno. Największy udział w strukturze gruntów ornych stanowią grunty zaliczane do IV klasy bonitacyjnej. Zajmują one 45,46% wszystkich gruntów ornych oraz 27,43% całkowitej powierzchni gminy Górno. Grunty orne chronionych klas bonitacyjnych (II oraz III klasa) stanowią łącznie 5,13% wszystkich gruntów ornych oraz pokrywają 3,10% powierzchni gminy Górno.

Analizując w/w strukturę, na terenie gminy można wyróżnić następujące grupy terenów, w tym:

- nadające się do intensywnego wykorzystania, jako grunty orne usytuowane w północnej oraz w centralnej części,
- możliwe do użytkowania, jako grunty orne zlokalizowane w centralnej oraz w południowo-wschodniej części,
- nieprzydatne oraz niewskazane do użytkowania, jako grunty orne występujące w większych kompleksach w zachodniej oraz w północno-zachodniej części.

1.6.C. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowią 13,5 % powierzchni gminy Górno, co daje 1123,81 ha, z czego same grunty leśne zajmują 973,37 ha (11,7 % powierzchni gminy). Największy zwarty kompleks lasów występuje w południowej oraz zachodniej części, podczas gdy pozostałe lasy charakteryzują się znacznym rozproszeniem oraz niewielką powierzchnią. Istotne, z punktu widzenia gminy Górno, jest natomiast sąsiedztwo dużych kompleksów lasów Skarbu Państwa o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Należą do nich lasy znajdujące się w zasięgu Świętokrzyskiego Parku Narodowego (położone przy północno-wschodniej granicy gminy) oraz lasy położone w gminie Daleszyce (przy południowo-zachodniej granicy gminy Górno).

Obręb	Powierzchnia obrębu	Powierzchni gruntów leśnych	Udział gruntów leśnych w powierzchni obrębu	Udział gruntów leśnych w powierzchni gminy
Bęczków	878,87 ha	49,67 ha	5,65%	0,60%

Cedzyna	323,35 ha	61,77 ha	19,10%	0,74%
Górno Parcele	411,85 ha	0 ha	0%	0%
Górno	1513,81 ha	598,55 ha	39,54%	7,2%
Krajno Drugie	492,44 ha	5,69 ha	1,16%	0,07%
Krajno Parcele	517,37 ha	1,99 ha	0,38%	0,02%
Krajno Pierwsze	433,95 ha	4,02 ha	0,93%	0,05%
Krajno Zagórze	380,70 ha	1,21 ha	0,32%	0,01%
Leszczyny	586,80 ha	26,27 ha	4,48 %	0,32%
Podmachocice	139,10 ha	14,63 ha	10,52%	0,18%
Radlin	1042,88 ha	160,39 ha	15,38%	1,93%
Skorzeszyce	873,22 ha	30,82 ha	3,47%	0,36%
Wola Jachowa	724,43 ha	16,13 ha	2,23%	0,19%

Tabela 13. Udział gruntów leśnych w powierzchni obrębów i gminy; źródło: Urząd Gminy Górno.

Największym udziałem gruntów leśnych, w powierzchni całej gminy, charakteryzuje się obręb Górno. Lasy znajdujące się na jego obszarze zajmują 598,55 ha, co stanowi 19,10% jego powierzchni oraz 7,2% powierzchni gminy. Drugim obrębem, o największym udziale gruntów leśnych w całej gminie jest Radlin (1,93 % powierzchni gminy Górno), trzecim Cedzyna (0,74 % powierzchni gminy Górno).

Lasy znajdujące się na obszarze gminy Górno pełnią wiele funkcji, w tym:

- ochronną – na terenie gminy znajdują się dwa kompleksy lasów ochronnych: pierwszy z nich ciągnie się od zbiornika Cedzyńskiego w kierunku południowym do Radlina, natomiast drugi usytuowany jest w południowej części Górna. Pełnią one rolę glebochronną,
- ekologiczną – modyfikują one bowiem warunki makro i mikroklimatyczne. Stanowią ostoję dla roślin i zwierząt występujących na obszarze gminy i w jej sąsiedztwie,
- krajobrazową oraz rekreacyjną – do lasów pełniących przedmiotowe funkcje zaliczyć należy kompleksy leśne „Otrocz”, „Kopcowa Góra” oraz „Świnia Góra” w sąsiedztwie których znajdują tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

1.6.D. Wymogi i formy ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Cały obszar gminy Górno znajduje się w zasięgu różnych form ochrony przyrody, dla których obowiązują różnorodne zakazy wynikające z dokumentów na podstawie, których funkcjonują oraz z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

1.6.D.1. Park Narodowy

Enklawa Świętokrzyskiego Parku Narodowego położona jest w obrębie Krajno Pierwsze i obejmuje obszar o powierzchni około 7,13 ha. W enklawie tej znajdują się lasy oraz tereny zakrzewione i trawiaste, a także tereny zabudowy zagrodowej. Ponadto północno-wschodnia część gminy Górno znajduje się w zasięgu otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego, której powierzchnia wynosi 20786,07 ha. Otulina ta pokrywa się zasięgiem ze Świętokrzyskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Obejmuje ona grunty nieleśne o charakterze rolniczym, z przeważającą zabudową wiejską, a ponadto fragmenty

lasów należących do Skarbu Państwa (administrowanych przez nadleśnictwa Zagnańsk i Łagów) oraz lasów prywatnych. Została ona wyznaczona w celu „zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka” i stanowi jego strefę ochronną. W trakcie procedowania niniejszego studium trwają prace nad ustanowieniem Planu Ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

1.6.D.2. Park Krajobrazowy

Południowo-wschodni fragment gminy Górnó jest usytuowany w ramach otuliny Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego, która zajmuje 23 748 ha. Wraz z obszarem Parku Krajobrazowego leży ona w zasięgi zlewni dwóch rzek, będących lewobrzeżnymi dopływami Wisły środkowej (tj. Nidy oraz Czarnej Staszowskiej) i obejmuje fragmenty pasma Orłowińskiego, Ociesęckiego, Cisowskiego. Gatunkami dominującymi w drzewostanach jest tu sosna i jodła stanowiące około 85% powierzchni lasów. Na obszarze otuliny znajdują się liczne zabytkowe obiekty i zespoły architektoniczne oraz pozostałości po rozwijających się w czasach historycznych górnictwie i hutnictwie rud żelaza.

1.6.D.3. Obszary Chronionego Krajobrazu

Gmina Górnó znajduje się w zasięgu trzech Obszarów Chronionego Krajobrazu, które łącznie pokrywają całą gminę, w tym:

- **Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (C-OOChK)** o powierzchni 25336,00 ha, który został utworzony Rozporządzeniem Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 17 października 2001 r. w sprawie utworzenia na terenach otulin parków krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. z 2001 r. Nr 108, poz. 1271). Zgodnie z uchwałą Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na obszarze C-OOChK zostały wyznaczone trzy strefy krajobrazowe: A, B i C, w których obowiązują zakazy o różnym rygorze (omówiono je szczegółowo w pkt. 1.10.B przedmiotowego studium).

Jest on położony na obszarze otuliny Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego, w południowo-wschodniej części gminy Górnó. Przedmiotowe tereny objęto ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów, zróżnicowany krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych jakie pełnią. W jego granicach znajduje się 10 pomników przyrody i 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe a także wiele zabytków świadczących o bogactwie dziedzictwa kulturowego regionu, w tym liczne obiekty architektury świeckiej i sakralnej. Przetrwwały tu też ślady historycznego górnictwa rud metali i ich obróbki.

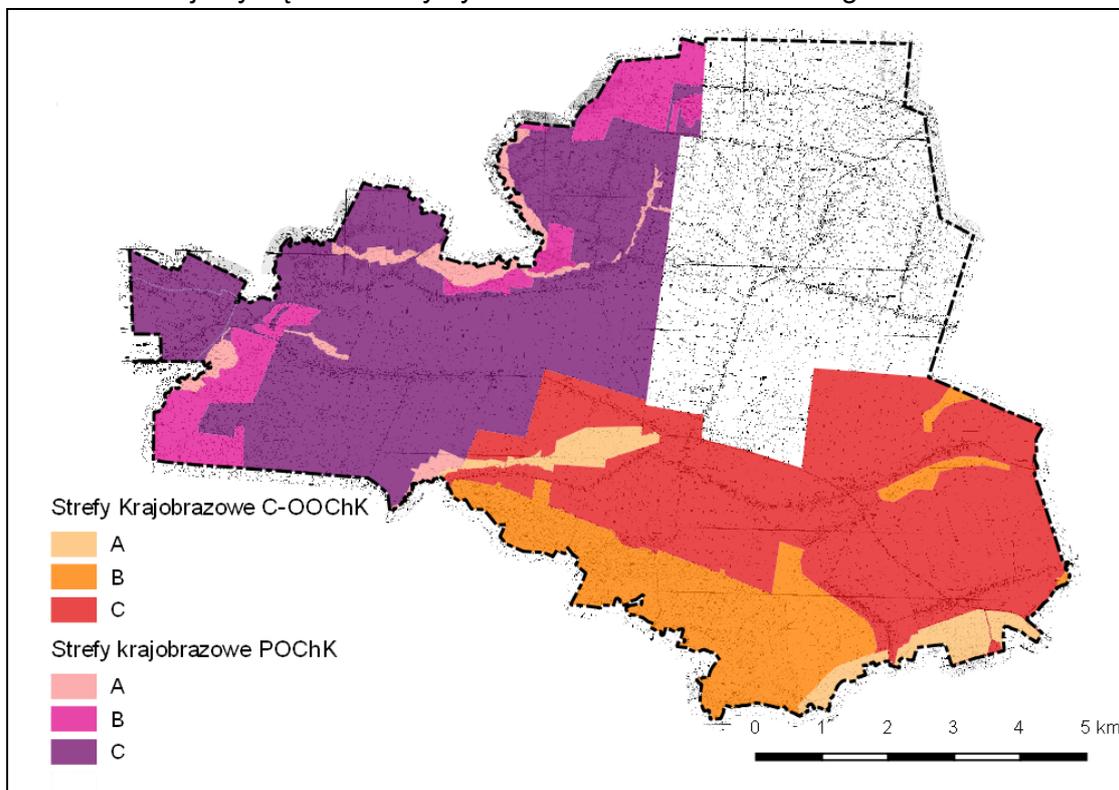
- **Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (POChK)**, o powierzchni 26 484,69 ha. Został on utworzony 29 września 1995 r - Rozporządzeniem Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145. Obowiązującą podstawę prawną stanowi uchwała nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 2655). Obszar POChK również został podzielony na trzy strefy: A, B i C, w których obowiązują różne zakazy (omówiono je szczegółowo w pkt. 1.10.B przedmiotowego studium).

Najważniejszymi funkcjami obszaru jest ochrona:

- wód powierzchniowych w rzekach,
- dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP),

- korytarzy ekologicznych dolin rzecznych Lubrzanki, Warkocza, Bielanki i Czarnej Nidy.

Szata roślinna jest tu zróżnicowana, przy czym najcenniejsze, naturalne zbiorowiska mieszanych lasów liściastych, świeżych borów sosnowych i borów mieszanych z udziałem jodły są charakterystyczne dla Pasma Klonowskiego.

Rysunek 6. Strefy krajobrazowe Obszarów Chronionego Krajobrazu.

- **Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**, funkcjonującego na podstawie następujących uchwał:
 - IV/61/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Bodzentyn (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 652),
 - Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górnó (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 650),
 - NR IV/60/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Bieliny (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 651),
 - Nr XXXIII/469/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Nowa Słupia.
 Został on utworzony w celu ochrony cennych ekosystemów przyrodniczych, walorów krajobrazowych a także utrzymania czystości wód powierzchniowych.

I.6.D.4. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy znajdują się następujące obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty:

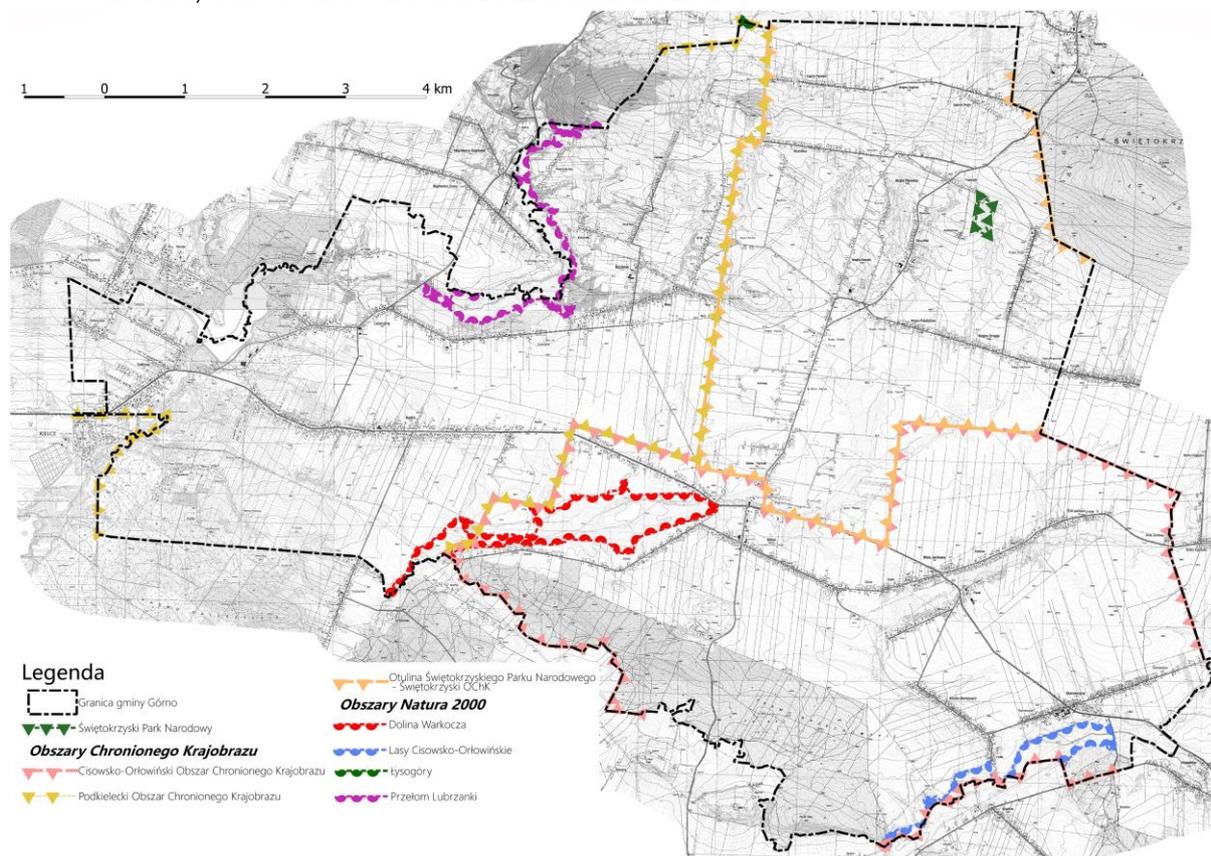
- **„Przełom Lubrzanki”** (kod obszaru PLH260037) – o powierzchni 272,62 ha, przy czym w gminie Górnio znajduje się 73,5 ha. Został on ustanowiony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Obejmuje on malowniczy górski przełom rzeki Lubrzanki z dobrze zachowanym naturalnym korytem, stanowi jeden z najważniejszych w regionie obszarów występowania mięczaków: skójki gruboskorupowej, skójki malarskiej i szczeżui wielkiej. Koryto rzeczne zasiedlają również minogi strumieniowe i bardzo nieliczne - brzanki. Wąską dolinę z wilgotnymi łąkami zasiedlają czerwończyk nieaprek i przeplatka aurinia. Występują tu 3 siedliska przyrodnicze z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Największe powierzchnie zajmują dobrze wykształcone niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie.
- **„Dolina Warkocza”** (kod obszaru PLH260021) – o powierzchni 337,91 ha, przy czym w gminie Górnio znajduje się 145,35 ha. Został on utworzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Rzeka Warkocz jest miejscem występowania licznej populacji skójki gruboskorupowej *Unio crassus*, gatunku z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej, gatunku znajdującego się także na światowej Czerwonej Liście IUCN oraz na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Jest to najlepiej zachowana populacja w dorzeczu Nidy, w przyszłości może stanowić bazę dla przyszłej restytucji tego gatunku. Jest to miejsce objęte programem monitoringu krajowej populacji. Koryto rzeczne zasiedlają również minogi strumieniowe, główacze białopłetwe oraz, przy ujściu do Lubrzanki – różanki *Rodeus sericeus amarus*.
- **„Lasy Cisowsko-Orłowińskie”** (kod obszaru PLH260040) – o powierzchni 10406,87 ha, przy czym w gminie Górnio znajduje się 59,34 ha. Został on utworzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Rozległy kompleks leśny, wraz z otaczającymi go wilgotnymi łąkami w dolinach rzecznych, stanowi bardzo bogaty przyrodniczo, zróżnicowany obszar. Ostoja zdominowana jest przez lasy bukowo-jodłowe (żywne i kwaśne buczyny, wyżynne bory jodłowe) rzadziej grądy i łągi, obejmuje też niewielkie płaty łąki trzęślicowych. Niezwykle cenne przyrodniczo są rozległe torfowiska wysokie i przejściowe otoczone borami bagiennymi i bagiennymi lasami olszowymi (łągi i olsy). Występują także torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji. Jest to również ostoja, gdzie bardzo dobrze zachowane są suche bory sosnowe *Cladonio-Pinetum*. Celem ochrony tej ostoi jest zabezpieczenie naturalnego lasu o charakterze górskim na niżu. W ostoi szacunkowo naliczono około 700 gatunków roślin naczyniowych, z tego 42 gatunki objęte ochroną ścisłą oraz 10 ochroną częściową. Na terenie obszaru występuje w sumie 19 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy

Siedliskowej śródleśne torfianki i zabagnienia zasiedlają trzy gatunki traszek, w tym traszka grzebieniasta, gatunek z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wypływające z lasów, czyste strumienie zamieszkują dwa gatunki minogów z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i trzy chronione gatunki ryb. Entomofaunę reprezentują jedne z najsilniejszych w regionie populacje przeplatka aurinia (której południowa granica zasięgu w regionie przebiega przez obszar), modraszki telejus i czerwończyka nieparka oraz mniejsze, ale również istotne, czerwończyka fioletka, trzepli zielonej i zalotki większej. Jest to jeden z niewielu w regionie obszarów, gdzie stwierdzono występowanie wilków. O wartości przyrodniczej tego obszaru świadczy także najdłuższa w regionie lista pozostałych ważnych gatunków roślin i zwierząt, głównie tych związanych ze śródleśnymi torfowiskami i dobrze zachowanym drzewostanem. Jest to ostoja wielu rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków – zarówno związanych ze środowiskiem leśnym, jak i wodno-błotnych. Obszar lasów Cisowsko-Orłowińskich wyróżnia się dużą (8) liczbą gatunków leśnych i górskich ślimaków lądowych, w tym: karpackich, alpejskich i borealno-górskich. Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych¹⁷, w ramach którego w obrębie gminy Górno zostały wyróżnione przedmioty ochrony:

- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), dla których celem działań ochronnych jest Przeciwdziałanie sukcesji (utrzymanie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 5% na poszczególnych płatach siedliska). W ramach działań ochronnych w zakres prac wchodzi koszenie/ścińnięcie z wywiezieniem biomasy. Głównymi zagrożeniami dla przedmiotu ochrony jest odchodzenia od ekstensywnej gospodarki łąkarskiej skutkujące zarastaniem i dominacją gatunków ekspansywnych, a także zmiana łąk na pola uprawne lub ich zalesianie, spływ nawozów sztucznych pól jak i eutrofizacja.
- 1037 Trzepla Zielona (*Ophiogomphus cecilia*), dla której celem działań ochronnych jest utrzymanie stanu siedliska potencjalnego na poziomie FV. W ramach działań ochronnych w zakres prac wchodzi utrzymanie strefy buforowej, tj. utrzymanie strefy bogatej roślinności brzegowej, utrzymanie koryt rzek w stanie zbliżonym do naturalnego. Zagrożenie dla przedmiotu ochrony stanowi zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz regulowanie koryt rzecznych.
- „**Łysogóry**” (kod obszaru PLH260002) – o powierzchni 8081,27 ha, przy czym w gminie Górno znajduje się niespełna 0,48 ha. Został on utworzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE). Odrębność szaty roślinnej Gór Świętokrzyskich w stosunku do całej Wyżyny Małopolskiej uwidacznia się w występowaniu na stosunkowo niedużym terenie zbiorowisk o charakterze górskim oraz zespołów wyżynnych i nizinnych. Obszar obejmuje najwyższą część Gór

¹⁷ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260040 (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z dnia 2 kwietnia 2014 r. poz. 1141 z późn. zm.)

Świętokrzyskich - starych gór uformowanych przez wypiętrzenie kaledońskie, a potem przez orogenezę hercyńską. Osobliwością tego pasma jest obecność podszczytowych rumowisk piaskowców kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych lub słabo porośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w ponad 95% pokryty lasem. Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk, bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe, murawy i zarośla kserotermiczne, a także nieliczne, w większości drobne, stałe i okresowe ciek i zbiorniki wodne.

Rysunek 7. Usytuowanie Obszarów Chronionego Krajobrazu oraz Obszarów Natura 2000.

I.6.D.5. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody							
Lp.	Nr w CRFOP	Rodzaj/ Nazwa	Data utworzenia	Opis	Nr działki ewidencyjnej	Miejscowość	Opis lokalizacji
1	PL.ZIP OP.139 3.PP.26 04062.9 0	skałka	1987-10-02	grzęda skalna wieńcząca stok wzniesienia o rozciągłości W - E. Długość ok. 100 m, wysokość od S - ok.. 15 m, od N - ok.. 5 m. Zbudowana z biało-szarych piaskowców kwarcytowych o spoiwie krzemionkowym.	566	Bęczków	ok. 100 m na W od drogi w Widelkach, ok. 300-350 m na N od szkoły podstawowej

2	PL.ZIP OP.139 3.PP.26 04062.9 1	skałka	1987- 10-02	Wychodnia piaskowca kwarcytowego kambru górnego, tworząca urwiska i skałki pochodzenia naturalnego i sztucznego (poeksploatacyjne). Rozciągają się w kierunku W - E na dł. ok. 60 m i szerokości do 15 m.	69	Bęczków	Na wsch zboczu góry Kamieniec, ok. 0,5 km na N od zach. Krańca wsi Krajno Pierwsze i ok. 20 km na NE od Kielc.
3	PL.ZIP OP.139 3.PP.26 04062.9 2	skałka	1987- 10-02	skałka mająca kształt grzyba skalnego, zbudowana z górnokambryjskiego piaskowca kwarcytowego. O wymiarach wys. Od strony SE ok. 12 m, obwód ok.. 12,5 m.	281	Krajno Pierwsze	ok. 200 m na płn od zabudowań gospodarskich nr 73 we wsi Krajno Pierwsze. Ok. 25 km na NE od Kielc.
4	PL.ZIP OP.139 3.PP.26 04062.2 000	drzewo/Lipa szerokolistna - Tilia platyphyllos	2007- 12-29	Drzewo proste rozwidłone. o obwodzie pnia 477 cm, wysokości 25 m i wieku około 300 lat.	480/17	Krajno Pierwsze	-
5	PL.ZIP OP.139 3.PP.26 04062.3	drzewo/Lipa szerokolistna - Tilia platyphyllos	2007- 12-29	Wysokość [m]: 23.5; pierśnica [cm]: 189.0; wiek ok. 350 lat	480/17	Krajno Pierwsze	wsch. strona drogi Górnio - Bodzentyn na wzgórku
6	PL.ZIP OP.139 3.PP.26 04062.7 18	drzewo/Lipa szerokolistna - Tilia platyphyllos	1952- 12-02	Wysokość [m]:25.0; pierśnica [cm]:118.0; wiek ok. 300 lat	480/17	Krajno Pierwsze	wsch strona drogi Górnio - Bodzentyn na wzgórku, wł. Szyszkowski i Adam

Tabela 14. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Górnio; źródło: opracowanie własne.

1.6.D.6. Korytarze ekologiczne

Przez gminę Górnó przebiegają liczne korytarze ekologiczne o znaczeniu, zarówno lokalnym jak i ponadlokalnym.

Krajowa sieć ekologiczna ECONET jest wielkoprzestrzennym systemem obszarów węzłowych, najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Składa się ona z 78 obszarów węzłowych połączonych siecią korytarzy ekologicznych i obejmuje 46% powierzchni kraju. Północno-wschodnia część gminy Górnó znajduje się w zasięgu obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym 31M, ponadto skrajnie północno-wschodnia część gminy stanowi fragment biocentrum i strefy buforowej. Skrajnie południowo-wschodnia część położona jest w obszarze węzłowym o znaczeniu krajowym 20K.

W 2005 roku na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy ekologicznych dla obszarów Natura 2000. W roku 2011, wspólnie z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot została opracowana kompletna mapa korytarzy ekologicznych, które są istotne dla populacji dużych ssaków leśnych, a także spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Korytarz ekologiczny, znajdujący się na wspomnianej mapie przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie północno-wschodniej granicy gminy Górnó oraz w pobliżu południowo-wschodniej granicy, na południe od rzeki Belnianki.

Przez obszar gminy przebiegają cztery korytarze ekologiczne, które częściowo objęte są ochroną w postaci Obszarów Natura 2000.

1.6.D.7. Audyt krajobrazowy

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.) dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy.

Zadaniem audytu jest identyfikacja krajobrazów występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz dokonanie oceny ich wartości.

Audyt krajobrazowy określa krajobrazy występujące na obszarze danego województwa i lokalizację krajobrazów priorytetowych. Audyt wskazuje lokalizację i granice parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obiektów znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNSECO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

Ponadto audyt krajobrazowy wskazuje zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów, rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, a także lokalne formy architektoniczne zabudowy znajdujące się w obrębie krajobrazów.

Dla województwa świętokrzyskiego nie został przeprowadzony audyt krajobrazowy.

1.6.D.8. Program ochrony powietrza

Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn powstawania przekroczeń substancji w powietrzu w strefach oraz wskazanie rozwiązań eliminujących przyczyny zanieczyszczeń, a tym samym zmierzających do poprawy jakości powietrza

poprzez zastosowanie działań naprawczych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r., Prawo ochrony środowiska¹⁸ przygotowanie i zrealizowanie Programu ochrony powietrza wymagane jest dla stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych, powiększonych w stosownych przypadkach o margines tolerancji, choćby jednej substancji, spośród określonych w rozporządzeniu z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu¹⁹. Do takich stref na obszarze województwa świętokrzyskiego zakwalifikowano strefę świętokrzyską, w której znajduje się gmina Górnio.

Obowiązek sporządzenia Programu ochrony powietrza od 1 stycznia 2008 roku spoczywa na marszałku województwa, który co 3 lata, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z realizacji Programu ochrony powietrza.

Dla województwa świętokrzyskiego zostały opracowane:

- Program ochrony powietrza dla strefy świętokrzyskiej, ze względu na przekroczenia pyłu PM_{2,5}²⁰.
- Program ochrony powietrza dla strefy świętokrzyskiej, ze względu na przekroczenia pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu²¹.
- Program ochrony powietrza dla strefy świętokrzyskiej, ze względu na przekroczenia ozonu²².

I.7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na terenie gminy Górnio występują obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego związane m.in. z budownictwem ludowym, architekturą sakralną oraz wartościami estetyczno-krajobrazowymi. Gmina zaliczana jest do terenów województwa świętokrzyskiego o najmniejszej liczbie zabytków objętych wpisem do rejestru i ewidencji zabytków, mimo to na obszarze gminy występują liczne obiekty stanowiące o jej historii.

¹⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.

¹⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1031

²⁰ Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych, strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia pyłu PM_{2,5}, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Kielce 2015 r. (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r.)

²¹ Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych, Część B strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Kielce 2015 r. (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r.)

²² Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych, Część C strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia ozonu, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Kielce 2015 r. (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r.)

I.7.A. Obiekty podlegające ochronie

I.7.A.1. Wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Obręb, numer ewidencyjny działki	Zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków	Nr decyzji i data wpisu do rejestru zabytków	Podstawa prawna ochrony/uwagi
Bęczków i Podmachocice						
1.	Góra Radostowa	Bęczków	Bęczków, 377 (szczyt)	X	<i>nr rej. 985 z 18.08.1978 oraz 985 z 22.04.1996</i>	<i>Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.), wpis do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Uchwała Nr XI/90/2019 Rady Gminy Górno z dnia 6 sierpnia 2019 r. i Uchwała nr XLIX/391/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r.</i>
Krajno Parcele						
6.	<i>Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla i dzwonnica w Krajnie z terenem pod w/w budynkami i w granicach ogrodzenia – placu przykościelnego i schodów na ten plac</i>	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 80	X	<i>Nr rej. A.936/1 z 20.05.2017 r. (kościół parafialny) Nr rej. A.936/2 z 20.05.2017 r. (dzwonnica)</i>	<i>Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.).</i>
Leszczyny						
12.	Kościół par. pw. św. Jacka	Leszczyn y 80	Leszczyny, 587/1	X	<i>nr rej.: 163 z 25.07.1966</i>	<i>Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.), wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr XXX/238/2013 Rady Gminy Górno z dnia 21 lutego 2013 r.</i>
13.	Cmentarz parafialny	Leszczyn y	Leszczyny, 238	X	<i>nr rej.: 1130 z 12.05.1992</i>	<i>Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.), wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr XXX/238/2013 Rady Gminy Górno z dnia 21 lutego 2013 r.</i>
14.	Cmentarz parafialny „stary”	Leszczyn y	Leszczyny, 339	X	<i>nr rej.: 1131 z 12.05.1992</i>	<i>Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.), wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górno nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.</i>

Wola Jachowa						
21.	Kaplica pw. św. Joachima	Wola Jachowa	Wola Jachowa, 762/4	X	nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.).

Tabela 15. Obiekty znajdujące się na obszarze gminy Górnó, wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków.

I.7.A.2. Ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

Poniższa tabela przedstawia zabytki ujęte wyłącznie w Gminnej Ewidencji Zabytków, z pominięciem obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków.

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Obręb, numer ewid. działki	Podstawa prawna ochrony / uwagi
Górnó				
1.	Pomnik poświęcony S. Żeromskiemu	Górnó 169	Górnó, 65/1	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała nr IX/63/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)
2.	Pomnik ofiar egzekucji	Górnó 82A	Górnó, 1190	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała nr IX/63/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)
Górnó Parcele				
3..	Cmentarz parafialny z ok.1935 r.	Górnó	Górnó, 231	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała nr V/28/2019 z dnia 25 stycznia 2019 r.
Krajno Drugie				
4..	Kapliczka przydrożna, drew. z I poł. XIX w.	Krajno Drugie	Krajno Drugie 583 i 584	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała nr XII/88/2011 Rady Gminy w Górnó z 28 listopada 2011 r.
Krajno Parcele				
5..	Zespół Kościoła Parafialnego pw. Chrystusa Króla – Kościół murowany, mur., 1934 r - dzwonnica murowana, mur., 1934 r. - ogrodzenie z bramkami, mur., 1934 r.	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 80	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.)
6.	Cmentarz	Krajno	Krajno Parcele, 80 i	Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym

	parafialny z ok. 1930 r.	Parcele 27	675	planie zagospodarowania przestrzennego.
7.	tablica z 28 nazwiskami zamordowanych mieszkańców Krajna	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 675	Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)
8.	mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich poległych 16-17.01.1945 r.	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 675	Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. 2018 poz. 2337), Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)
9.	Pomnik Pacyfikacji	Krajno Parcele 7	Krajno Parcele, 292/2	Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)
Krajno Zagórze				
10.	Pomnik Partyzantów Ziemi Kieleckiej	Krajno Zagórze	Krajno Zagórze, 150/2	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała nr IV/51/2015 Rady Gminy w Górnem z dnia 18 lutego 2015 r. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)
Leszczyny				
11.	Kamienna płyta nagrobna Salomei z Sagtyńskich Skłodowskiej z 1882 r.	Leszczyny	Leszczyny, 238	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Rady Gminy Górno nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.
12.	Figura Matki Bożej Niepokalanie Poczętej i kurchan	Leszczyny	Leszczyny, 333/6	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Rady Gminy Górno nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.
13.	Tablica pamiątkowa rodziców Stefana Żeromskiego	Leszczyny	Leszczyny, 587/1	Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Rady Gminy Górno nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw

				<i>Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)</i>
14.	<i>Pomnik ku czci poległych żołnierzy AK</i>	<i>Leszczyny 333/6</i>	<i>Leszczyny, 333/6</i>	<i>Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Rady Gminy Górno nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)</i>
Skorzeszyce				
15.	<i>Cmentarz parafialny, ok. 1935 r.</i>	<i>Skorzeszyce</i>	<i>Skorzeszyce, 1044, 1292, 1293</i>	<i>Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Rady Gminy Górno z dnia 9 grudnia z 2014 r.</i>
16.	<i>Obelisk Pamięci 13 mieszkańców Skorzeszyc zamordowanych przez hitlerowców</i>	<i>Skorzeszyce 165</i>	<i>Skorzeszyce, 1041/5</i>	<i>Ustalenie wymogów ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Rady Gminy Górno z dnia 9 grudnia z 2014 r. Obiekt podlega przepisom zawartym w: Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2019 poz. 1882) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)</i>

Tabela 16. Obiekty znajdujące się na obszarze gminy Górno, ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

I.7.B. Góra Radostowa

Znajdująca się częściowo na terenie gminy Górno (obrębny Bęczków i Podmąchocice) Góra Radostowa – „domowa góra” Stefana Żeromskiego, utrwalona w literaturze polskiej, została wpisana do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach w 1978 r.²³ i objęta ochroną w *naturalnym stanie krajobrazu nieskażonego działalnością* Góra ta stanowi najwyższe wyniesienie na terenie gminy (451 m n.p.m.) i jest widoczna z wielu ciągów widokowych, przez co wraz z Łysą Górą (594 m n.p.m.) – najwyższym szczytem Gór Świętokrzyskich, położonym za północno-wschodnią granicą gminy – dominuje w lokalnym krajobrazie. *ludzką* ze względu na niezaprzeczalne wartości estetyczno-krajobrazowe.

I.7.C. Zabytki architektury sakralnej

Zabytki sakralne stanowią zdecydowaną większość zabytków rozpoznanych i objętych ochroną prawną w gminie Górno. Obejmują one obiekty znajdujące się w wojewódzkim rejestrze zabytków:

- Kościół parafialny św. Jacka w Leszczynach (nr rej.: 163 z 25.07.1966 A.317),
- Cmentarz stary w Leszczynach (nr rej.: 1131 z 12.05.1992 A.319),
- Cmentarz parafialny w Leszczynach (nr rej.: 1130 z 12.05.1992 A.318),
- Kaplica pw. św. Joachima w Woli Jachowej (nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967),
- Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla (Nr rej. A.936/1 z 20.05.2017 r.) i dzwonnica

²³ Decyzja WKZ w Kielcach znak KI.II-5340/985/78 z dnia 18 sierpnia 1978 r.

(Nr rej. A.936/2 z 20.05.2017 r.) w Krajinie z terenem pod w/w budynkami i w granicach ogrodzenia – placu przykościelnego i schodów na ten plac, a także obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

- Cmentarze w Krajinie, Górnicy i Skorzeszycach.

Oprócz wyróżnionych powyżej zabytków w obszarze gminy znajduje się około 80 figurek, kapliczek, krzyży przydrożnych i innych elementów małej architektury sakralnej na trwałe wpisanych w krajobraz kulturowy, chronionych poprzez zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

I.7.C.1. Leszczyny

Kościół parafialny św. Jacka w Leszczynach został wybudowany w 1610 r., a następnie dodatkowo rozbudowany w 1616 r. Kościół był niszczone w trakcie potopu szwedzkiego, a następnie w trakcie pożaru w 1896 r. Świątynia odbudowana w 1897 r. i jednocześnie znacznie rozbudowana zatraciła swój późnorenesansowy charakter. Jest to budowla trzynawowa i orientowana. Ze strony wschodniej posiada prezbiterium z zakrystią. Ze strony zachodniej została dobudowana wieża zwieńczona hełmem. Kościół we wnętrzu posiada sklepienia kolebkowo-krzyżowe oraz żebrowe zdobione polichromiami z lat 1922-1923. Obiekt posiada także zabytkowe wyposażenie. Budynek kościoła wpisano do rejestru zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego (nr rej.: 163 z 25.07.1966 A.317).

Cmentarz stary w Leszczynach z początku XIX w. posiada ogrodzenie w formie wału i fosy, a także wiekowy drzewostan. Stanowi wartościowe dziedzictwo kulturowe przez wzgląd na swoje walory estetyczne i przyrodnicze. Obiekt wpisano do rejestru zabytków (nr rej.: 1131 z 12.05.1992 A.319).

Cmentarz parafialny w Leszczynach z 1846 r. to obiekt otoczony murem z bramą, podzielony na 4 kwadry. Posiada także kostnicę, zespół zabytkowych nagrobków i wiekowy drzewostan (głównie lipowy). Stał się miejscem pochówku rodziców Stefana Żeromskiego oraz babci Marii Skłodowskiej-Curie. Cmentarz ten wpisano do rejestru zabytków (nr rej.: 1130 z 12.05.1992 A.318).

Płyta nagrobna Salomei z Sagtyńskich Skłodowskiej została uwzględniona także w gminnej ewidencji zabytków wraz z figurą Matki Bożej na kurhanie, znajdującą się naprzeciw kościoła w Leszczynach.

I.7.C.2. Wola Jachowa

Kaplica pw. św. Joachima w Woli Jachowej została wybudowana na rozstaju dróg z Kielc do Nowej Słupi i Łągowa w I poł. XIX w. Jest ona nadal miejscem kultu religijnego, jednak w 1994 r. przez wzgląd na przebudowę drogi krajowej nr 74 i zły stan techniczny kaplicę rozebrano i odbudowano w obecnej lokalizacji. Kaplicę wpisano do rejestru zabytków w 1967 r. (nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967).

I.7.C.3. Krajno

W miejscowości Krajno, w obrębie Krajno-Parcele znajduje się zespół kościoła parafialnego wpisanego do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, składający się z budynku kościoła (nr rej.: A.936/1 z 20.05.2017 r.) A.318), dzwonnicy (nr rej.: A.936/2 z 20.05.2017 r.) i ogrodzenia z 1934 r. oraz cmentarza z ok. 1930 r. Zespół kościelny w Krajinie wraz z przyległymi terenami stanowi wyjątkową

kompozycję w krajobrazie kulturowym gminy. Wieża kościoła stanowi dominantę wysokościową.

W części Krajna znajdującej się w obrębie Krajno Drugie, przy drodze powiatowej prowadzącej do Porąbek znajduje się drewniana kaplica przydrożna z I połowy XIX w., stanowiąca zaewidencjonowany zabytek gminy.

I.7.C.4. Górno i Skorzeszyce

W gminnej ewidencji zabytków znalazły się także cmentarze parafialne w miejscowościach Górno i Skorzeszyce. Oba założone zostały ok. 1935 r.

I.7.D. Miejsca pamięci narodowej

Teren gminy nasycony jest miejscami pamięci narodowej związanymi z wojną obronną 1939 r., konspiracją i walką, eksterminacją ludności oraz wyzwoleniem. Miejsca te świadczą o lokalnej tradycji patriotycznej.

W gminnej ewidencji zabytków uwzględniono następujące obiekty:

- pomnik poświęcony Stefanowi Żeromskiemu (Górno, plac przy Urzędzie Gminy),
- tablica pamiątkowa rodziców Stefana Żeromskiego (Leszczyzny),
- mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich poległych w dniach 16-17.01.1945 r. (Krajno, Górno-cmentarz),
- tablica z nazwiskami zamordowanych mieszkańców Krajna (Krajno, cmentarz),
- pomnik ku czci poległych żołnierzy Armii Krajowej (Leszczyzny),
- pomnik pacyfikacji (Krajno, plac szkolny),
- pomnik Partyzantów Ziemi Kieleckiej (Krajno-Zagórze),
- obelisk pamięci 13 mieszkańców Skorzeszyc zamordowanych przez hitlerowców (Skorzeszyce, plac szkolny),
- pomnik ofiar egzekucji (Górno, plac szkolny).

I.7.E. Stanowiska archeologiczne

Część gminy Górno została objęta powierzchniowymi badaniami archeologicznymi na obszarze AZP 86-63, 85-64 wobec czego posiada ona jedynie częściowe rozpoznanie archeologiczne. Na terenie gminy zewidencjonowano 65 stanowisk archeologicznych, które zostały oznaczone na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego.

<i>Miejscowość</i>	<i>Nr stanowiska</i>	<i>Nr stanowiska na obszarze</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Chronologia</i>
Krajno Zagórze	1	121	Ślad osadnictwa	epoka kamienia
Cedzyna	2	x	Wielki piec	XVII-XVIII w.
Radlin	3	x	Relikt wytwórni fajansu	Lata 30. – 40. XIX w.
Górno	4	9	Osada	Okres nowożytny
Górno	5	10	Osada	Okres nowożytny
Górno	6	11	Ślad osadnictwa	przełom średniowiecza i

				<i>okresu nowożytnego</i>
Górno	7	12	Osada	<i>przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
Górno	8	13	Osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	9	14	Ślad osadnictwa, osada	<i>późny okres wpływów rzymskich, okres nowożytny</i>
Górno	10	15	Ślad osadnictwa	<i>okres nowożytny, późne średniowiecze</i>
Górno	11	16	Osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	12	17	Osada	<i>przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
Górno	13	18	Ślad osadnictwa, osada	<i>Średniowiecze, okres nowożytny</i>
Górno	14		Ślad osadnictwa	<i>okres nowożytny</i>
Górno	15	2	Ślad produkcji dymarskiej	<i>okres wpływów rzymskich okres prahistoryczny</i>
		2	Ślad osadnictwa	<i>wczesne średniowiecze</i>
Górno	16	1	osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	17	20	Ślad osadnictwa, osada	<i>okres prahistoryczny</i>
Górno	18	19	osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	19	21	Ślad osadnictwa, osada	<i>późne średniowiecze</i>
Górno	20	4	Ślad osadnictwa	<i>okres nowożytny</i>
Górno	21	7	osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	22	8	Ślad osadnictwa	<i>okres nowożytny</i>
Górno	23	6	osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	24	22	Ślad osadnictwa	<i>Epoka kamienia</i>
Górno	25	3	Ślad osadnictwa	<i>okres nowożytny</i>
Górno	26	5	Ślad osadnictwa	<i>Epoka kamienia</i>
Górno	27	23	osada	<i>okres nowożytny</i>
Górno	28	24	Ślad osadnictwa	<i>późne średniowiecze</i>
Wola Jachowa	29	31	Ślad osadnictwa, osada	<i>późne średniowiecze</i>
Wola Jachowa	30	32	osada	<i>przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
Wola Jachowa	31	33	osada	<i>przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
Wola Jachowa	32	34	Ślad osadnictwa	<i>późne średniowiecze, okres nowożytny</i>
Wola Jachowa	33	35	Ślad osadnictwa, osada	<i>Późne średniowiecze</i>
Wola Jachowa	34	35	Ślad osadnictwa, osada	<i>przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
Wola Jachowa	35	37	Ślad osadnictwa,	<i>Późne średniowiecze</i>

			<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>36</i>	<i>38</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>37</i>	<i>39</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>38</i>	<i>40</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>39</i>	<i>41</i>	<i>Ślad osadnictwa</i>	<i>epoka kamienia</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>40</i>	<i>42</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze, okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>41</i>	<i>30</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>42</i>	<i>29</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Średniowiecze, okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>43</i>	<i>28</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>44</i>	<i>26</i>	<i>Osada, osada</i>	<i>epoka kamienia, przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
<i>Wola Jachowa</i>	<i>45</i>	<i>43</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze, okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>46</i>	<i>66</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>47</i>	<i>67</i>	<i>Ślad osadnictwa</i>	<i>epoka kamienia</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>48</i>	<i>73</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>49</i>	<i>74</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>50</i>	<i>75</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>51</i>	<i>77</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Wczesne średniowiecze okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>52</i>	<i>76</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>53</i>	<i>72</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>54</i>	<i>71</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze, okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>55</i>	<i>70</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze, okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>56</i>	<i>69</i>	<i>Ślad osadnictwa</i>	<i>Późne średniowiecze</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>57</i>	<i>68</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>58</i>	<i>78</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>59</i>	<i>79</i>	<i>Ślad osadnictwa</i>	<i>epoka kamienia</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>60</i>	<i>80</i>	<i>osada</i>	<i>Przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>61</i>	<i>81</i>	<i>Ślad osadnictwa, osada</i>	<i>Późne średniowiecze, przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>62</i>	<i>85</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>63</i>	<i>84</i>	<i>osada</i>	<i>Przełom średniowiecza i okresu nowożytnego</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>64</i>	<i>83</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>
<i>Skorzeszyce</i>	<i>65</i>	<i>82</i>	<i>osada</i>	<i>okres nowożytny</i>

Tabela 17. Wykaz stanowisk archeologicznych; Gminny program opieki nad zabytkami gminy Górnó na lata 2014-2017.

I.8. Jakość życia i bezpieczeństwo ludności

I.8.A. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia. Infrastruktura społeczna

I.8.A.1. Oświata

W gminie Górnio działalność edukacyjną prowadzi 8 ośrodków oświaty rozmieszczonych równomiernie na jej obszarze. Funkcjonujące obecnie placówki to:

- Zespół Szkół w Bęczkowie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cedzynie,
- Zespół Szkół w Górnio,
- Szkoła Podstawowa w Leszczynach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radlinie,
- Zespół Szkół w Krajinie Pierwszym,
- Szkoła Podstawowa w Skorzeszycach,
- Zespół Szkół w Woli Jachowej.

Budynki szkolne są w bardzo dobrym stanie technicznym – przechodziły niedawno modernizację lub stanowią stosunkowo nowe realizacje.

Pomimo równomiernego rozmieszczenia szkół na obszarze gminy występują tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej, dla których ich dostępność jest niezadowalająca, tj. odległość do placówki wynosi powyżej 1,5 km²⁴ (obrębny Krajinno Zagórze i Podmąchocice oraz zachodnia część obrębny Górnio).

W czasie opracowywania niniejszego studium, w związku z reformą oświaty która przywróciła system ośmioletniej szkoły podstawowej oraz zlikwidowała szkoły gimnazjalne, przekształceniu uległa występująca w gminie struktura szkolnictwa. W drodze uchwały²⁵ Rada Gminy włączyła wszystkie gimnazja do szkół podstawowych przy których działały. W związku z powyższym dalszy etap kształcenia młodzieży, odbywa się za pośrednictwem placówek oświatowych (liceum, technikum, szkoły branżowej) usytuowanych w Kielcach.

I.8.A.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Gmina Górnio zapewnia mieszkańcom opiekę zdrowotną na poziomie podstawowym. Na jej terenie funkcjonują dwa ośrodki zdrowia, w obrębie, których znajdują się również apteki:

- Zespół Ośrodków Zdrowia w Górnio obsługujący sołectwa Górnio, Górnio Parcele, Krajinno Pierwsze, Krajinno Drugie, Krajinno Zagórze, Krajinno Parcele, Skorzeszyce oraz Wolę Jachową,
- Ośrodek Zdrowia w Radlinie obsługujący sołectwa Leszczyny, Bęczków, Cedzyna oraz Podmąchocice,
- Żłobek Gminny w Radlinie.

Poziom dostępności do świadczeń zdrowotnych jest niewystarczający. W skrajnych

²⁴ Odległość ta stanowi odzwierciedlenie izochrony 15 min marszu pieszego, przyjmowana, jako maksymalna dla wygodnego i bezpiecznego samodzielnego dostępu dzieci i młodzieży do placówek edukacyjnych.

²⁵ Uchwała nr XXX/275/2017 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego.

przypadkach odległość budynków mieszkalnych w północnej części gminy (Krajno Zagórze) od placówki medycznej wynosi ok. 10 km, a do najbliższego szpitala 18 km. Bardzo wysoka jest również liczba mieszkańców przypadająca na jednego lekarza. Ludność gminy zmuszona jest do korzystania ze specjalistycznych usług medycznych na terenie Kielc.

W zakresie opieki społecznej na terenie gminy funkcjonują:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy Urzędzie Gminy Górno zapewniający niezbędną opiekę osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz przewlekłe chorym,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Jachowej,
- Dom spokojnej starości w Krajnie Parcele prowadzony przez Caritas.

1.8.A.3. Kultura

W miejscowości Górno funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie gminy znajdują się również filie biblioteki w Woli Jachowej, Radlinie i Krajnie Parcele (w szkołach i domach nauczyciela), a także świetlice wiejskie w Górnem, Krajnie, Radlinie, Woli Jachowej, Leszczynach i Bęczkowie. Infrastruktura kulturalna w kontekście liczby mieszkańców jest jeszcze niedostatecznie rozwinięta. Uzupełniają ją wielofunkcyjne remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Górnem, Leszczynach, Krajnie Parcele i Woli Jachowej.

Ponadto przy Gminnym Ośrodku Kultury działają:

- zespoły pieśni i tańca,
- zespół etnograficzny,
- koła gospodyń i gospodarzy wiejskich,
- także orkiestry dęte,
- „Stowarzyszenie Razem na rzecz gminy Górno”.

Placówka organizuje również zajęcia muzyczne, szachowe i taneczne.

1.8.A.4. Sport i rekreacja

W miejscowości Górno znajduje się gminny stadion piłkarski, a pozostałą infrastrukturę sportową i rekreacyjną tworzą:

- sale gimnastyczne i boiska, w tym wielofunkcyjne, przy szkołach w miejscowościach Leszczyny, Cedzyna, Skorzeszyce, Górno, a także boisko Orlik w Radlinie,
- przyszkolne place zabaw,
- siłownie zewnętrzne (ścieżki zdrowia) w Bęczkowie i Woli Jachowej,
- wyciąg narciarski w Krajnie Pierwszym,
- wypożyczalnia sprzętu wodnego nad Zalewem Cedzyna wraz z Żeglarskim Klubem Morskim „Bryza”,
- klub Paintball Marines w Cedzynie z rozległym polem paintballowym.

W gminie funkcjonuje Uczniowski Klub Sportowy „UKS Górno” oraz klub GKS Górno. Pod egidą Gminnego Klubu funkcjonują sekcje:

- piłki nożnej seniorów,
- piłki nożnej juniorów,
- siatkówki,
- tenisa stołowego.

I.8.A.5. Usługi sakralne

Usługi sakralne na terenie gminy świadczy pięć kościołów parafialnych: w Górnio, Bęczkowie, Leszczynach, Krajnie Parcele i Skorzeszycach. W Skorzeszycach działa również dom rekolekcyjny.

I.8.A.6. Cmentarnictwo

W gminie funkcjonują cmentarze wyznaniowe, działające przy parafiach. Znajdują się one w pięciu miejscowościach gminy Górno: w Bęczkowie, Leszczynach, Górnio Parcele, Krajnie Parcele oraz w Skorzeszycach. Cmentarz komunalny funkcjonuje w ramach cmentarza w Leszczynach.

I.8.A.7. Podsumowanie stanu wyposażenia w zakresie infrastruktury społecznej

Infrastruktura społeczna gminy Górno ma charakter lokalny – odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności i jest dopełniana przez usługi publiczne wyższego rzędu zlokalizowane w Kielcach.

Jedynym ośrodkiem wyposażonym w pełny zestaw usług publicznych jest miejscowość gminna Górno. Poza Górnem podstawowe elementy infrastruktury społecznej (szkoła i ośrodek zdrowia) funkcjonują w sąsiednim Radlinie. W pozostałych obrębach obiekty te występują pojedynczo.

I.8.B. Potencjał demograficzny

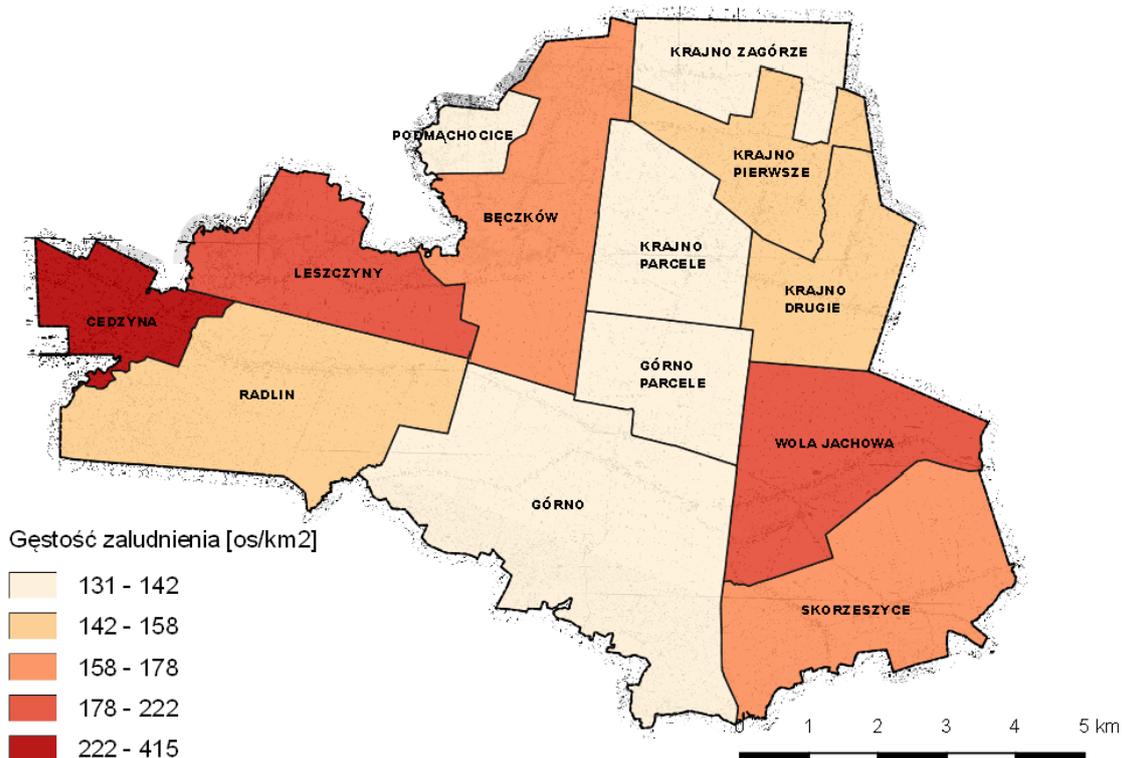
Liczba mieszkańców gminy Górno w 2016 r. (stan na 30.10.2017 r., Źródło: Urząd Gminy Górno) wynosiła 14 282 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy wynoszącą ok. 83,16 km², średnia gęstość zaludnienia wynosi 172 os./km² – najwięcej spośród gmin wiejskich powiatu kieleckiego.

W ciągu ostatnich 10 lat liczba ludności gminy zwiększyła się o ponad 8,4%, co odpowiada ogólnym tendencjom występującym w powiecie, gdzie liczba również systematycznie choć zdecydowanie wolniej rośnie (w badanym okresie przedmiotowy wskaźnik dla powiatu kieleckiego kształtował się na poziomie 4,6%). Szczegółową dynamikę populacji w badanym okresie przedstawia poniższa tabela.

<i>Lata</i>	<i>ludność ogółem</i>	<i>w tym mężczyźni</i>	<i>wskaźnik feminizacji</i>
2007	13027	6478	101,10%
2008	13200	6548	101,59%
2009	13292	6589	101,73%
2010	13509	6722	100,97%
2011	13605	6783	100,57%
2012	13710	6840	100,44%
2013	13770	6867	100,52%
2014	13881	6900	101,17%
2015	13977	6949	101,14%
2016	14126	7033	100,85%

Tabela 18. Zmiany w liczbie ludności gminy Górno w latach 2007-2016 Źródło GUS.

Największą gęstością zaludnienia charakteryzuje się sołectwo Cedzyna, w ramach którego przedmiotowy wskaźnik osiąga wartość 415 os./km² i jest ponad trzykrotnie wyższy od liczby osób zamieszkujących Krajno-Zagórze, gdzie na 1 km² przypada 131 osób. Na duże zróżnicowanie wartości wskaźnika ma wpływ proces suburbanizacji Kielc – ludność coraz chętniej osadza się na terenach wiejskich położonych w niewielkiej odległości od ośrodka wojewódzkiego, który nadal stanowi dla nich główne miejsce zatrudnienia. Najsilniej przedmiotowe zjawisko jest widoczne właśnie w ramach obrębu Cedzyna, który bezpośrednio sąsiaduje z miastem oraz jest z nim bardzo dobrze skomunikowane, w tym za pośrednictwem publicznego transportu zbiorowego.

Rysunek 8. Gęstość zaludnienia gminy według sołectw. Źródło: stat.gov.pl i opracowanie własne.

Spośród wszystkich jednostek osadniczych największe pod względem liczby ludności są sołectwa: Górnio, Radlin i Bęczków, które koncentrują 37,4% ludności gminy. Natomiast niespełna 1,3% osób mieszka w obrębie Podmachocice.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców w sołectwach	Powierzchnia sołectw (km ²)	Gęstość zaludnienia w sołectwach (os./km ²)
1.	Bęczków	1565	8,788856	178
2.	Górnio	2143	15,136929	142
3.	Górnio-Parcele	574	4,118682	139
4.	Krajno Pierwsze	684	4,340678	158
5.	Krajno Drugie	725	4,924335	147
6.	Krajno-Parcele	704	5,173753	136
7.	Krajno-Zagórze	497	3,807115	131
8.	Cedzyna	1338	3,233525	414
9.	Leszczyny	1301	5,869512	222
10.	Wola Jachowa	1464	7,245476	202

11.	Skorzeszyce	1465	8,733152	168
12.	Radlin	1631	10,428167	156
13.	Podmachocice	191	1,390958	137
RAZEM		14 282	83,191138	172

Tabela 19. Ludność i gęstość zaludnienia gminy Górnio w poszczególnych sołectwach (stan na 30.10.2017 r.) Źródło: Urząd Gminy Górnio i opracowanie własne.

I.8.B.1. Dynamika zmian liczby ludności

Przedstawiona powyżej struktura zmian liczby ludności zależy od: przyrostu naturalnego (czyli różnicy między liczbą urodzeń i zgonów) oraz salda migracji (a więc różnicy między napływem na dany teren i odpływem z niego).

Lata	urodzenia	zgony	przyrost naturalny	współczynnik przyrostu naturalnego
2007	158	99	59	4,5‰
2008	173	106	67	5,1‰
2009	176	98	78	5,9‰
2010	168	104	64	4,7‰
2011	154	110	44	3,2‰
2012	187	108	79	5,8‰
2013	156	101	55	4,0‰
2014	157	112	45	3,2‰
2015	173	97	76	5,4‰

Tabela 20. Ruch naturalny ludności w Gminie Górnio w latach 2007-2015. Źródło: GUS.

W badanym okresie współczynnik przyrostu naturalnego był dodatni. W latach 2007 – 2015 wahał się między 3,2‰ w 2014 r., a 5,8‰ w 2012 r., przy czym nie można tu określić jednoznacznych tendencji spadkowych lub wzrostowych w tym aspekcie. Nie mniej jest on znacznie większy od średniej dla województwa jak i dla całego kraju.

Lata	napływ				odpływ				Saldo migracji
	ogółem	w tym:			ogółem	w tym:			
		z miast	ze wsi	Z zagranicy		do miast	do wsi	za granicę	
2007	183	121	61	1	147	72	75	0	36
2008	173	122	48	3	102	49	53	0	71
2009	144	86	57	1	132	67	65	0	12
2010	149	113	34	2	86	39	47	0	63
2011	154	107	45	2	102	42	59	1	52
2012	129	89	39	1	88	42	46	0	41
2013	134	85	47	2	107	65	41	1	27
2014	138	88	50	0	92	50	35	7	46
2015	141	94	47	0	114	46	68	0	36

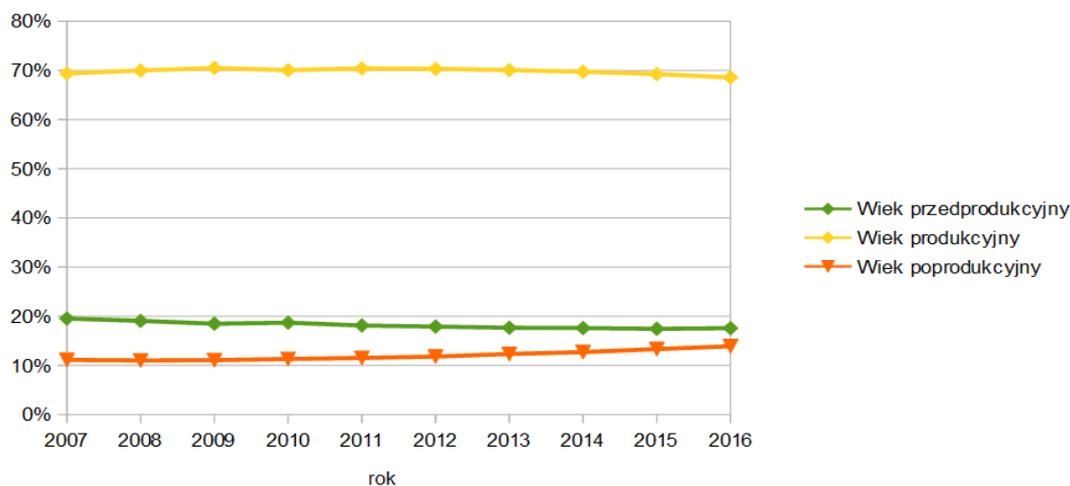
Tabela 21. Migracja stała w gminie Górnio w latach 2007-2015. Źródło: GUS.

Powyższe zestawienie pokazuje, że na obszarze gminy w ciągu ostatnich lat obserwuje się dodatnie saldo migracji kształtujące się na poziomie od 12 do 71 osób. Zwraca przy tym uwagę znaczna dysproporcja pomiędzy poszczególnymi kierunkami natężeniem napływu przemawiającymi na niekorzyść ośrodków miejskich. W całokształcie stałych

potoków migracyjnych znikomą rolę odgrywają natomiast migracje zagraniczne.

Lata	ludność ogółem	w tym wiek:			ludność ogółem w %	w tym wiek w %:		
		przed-produkcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny		przed-produkcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
2007	13027	2543	9037	1447	100	19,52	69,37	11,11
2008	13200	2515	9233	1452	100	19,05	69,95	11,00
2009	13292	2455	9368	1469	100	18,47	70,48	11,05
2010	13509	2523	9460	1526	100	18,68	70,03	11,30
2011	13605	2462	9577	1566	100	18,10	70,39	11,51
2012	13710	2453	9640	1617	100	17,89	70,31	11,79
2013	13770	2430	9644	1696	100	17,65	70,04	12,32
2014	13881	2442	9676	1763	100	17,59	69,71	12,70
2015	13977	2438	9678	1861	100	17,44	69,24	13,31
2016	14126	2482	9682	1962	100	17,57	68,54	13,89

Tabela 22. Struktura ludności gminy Górno istotna z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej w latach 2007-2016. Źródło: GUS.

Rysunek 9. Struktura ludności gminy Górno istotna z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej w latach 2007-2016.

Strukturę ludności istotną z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej charakteryzuje malejący udział mieszkańców gminy Górno w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz zwiększający się odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, co jest szczególnie niekorzystne z punktu widzenia starzenia się społeczeństwa.

Wyżej wymienione wielkości zależą od wielu czynników, nie tylko czysto demograficznych, ale również związanych ze strukturą i wielkością rynku pracy.

I.8.C. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

I.8.C.1. Obszary występowania naturalnych zagrożeń geologicznych

Osuwisko jest miejscem (i formą) gdzie w wyniku osuwania (grawitacyjnego ześlizgiwania się), dochodzi do dość nagłego przemieszczenia mas ziemnych i/lub skalnych podłoża, po jednej, lub kilku powierzchniach poślizgu. Terenem predysponowanym do rozwoju osuwisk oraz ruchów masowych jest taki obszar, gdzie ze względu na budowę geologiczną oraz ukształtowanie powierzchni podłoża, nie można wykluczyć ich powstania.

W obrębie terenu zagrożonego mogą zachodzić zjawiska spełzania.

Wyznaczone tereny zagrożeń ruchami masowymi należy traktować, jako obszary o większym, istotnym prawdopodobieństwie zaistnienia wyżej wymienionych zjawisk.

Na terenie gminy Górno wykartowano 11 osuwisk w tym: 3 okresowo aktywne oraz 8 nieaktywnych. Zarejestrowane osuwiska należą do form małych od 0,08 ha do około 0,59 ha powierzchni. Wszystkie te formy to osuwiska asekwentne (powstałe ze ścięcia w jednorodnych i nieskonsolidowanych utworach takich jak ility, gliny, lessy, piaski). W większości przypadków dominuje zsuw.

W gminie Górno osuwiska grupują się w 3 rejonach. W skarpie doliny przełomu Lubrzanki oraz w 2 obszarach źródłkowych między Radostową a Wymyśloną i Krajnem a Starą Wsią. Ze względu na swoje położenie w stosunku do większych form, dominującym typem osuwisk są w granicach gminy Górno osuwiska powstałe w lejach źródłkowych i kolejno stokowo-zbozowe (rozpoczynające się na stoku i schodzące do współczesnych den dolin).

Na terenie gminy Górno wyróżniono 12 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Wyznaczając takie tereny brano pod uwagę ekspozycję stoku, nachylenie oraz ukształtowanie jego powierzchni, czy występowanie przejawów wód powierzchniowych i wpływów wód podziemnych (gruntowych).

Tereny zagrożone ruchami masowymi zostały wyznaczone w północnej części gminy, na ciągu najwyższych wzniesień biegnących na wschód od G. Radostowej, poprzez Wymyśloną, Kraiński Grzbiet, aż do podnóża Łysicy. Drugim rejonem jest skarpa ponad przełomowym odcinkiem doliny Lubrzanki.

1.8.C.2. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Teren gminy Górno nie został objęty mapami zagrożenia powodziowego, gdyż w jego obrębie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Jednakowoż niezależnie od tego wykonany został projekt o nazwie „Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy”, w którym w oparciu o aktualne dane hydrologiczne i geodezyjne wyznaczono zasięgi zalewów od rzek Lubrzanka i Warkocz. Zasięg zalewów dla przepływów o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% nie zagraża istniejącej zabudowie, niemniej wskazane jest by w obrębie wyznaczonych obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią wykluczało się ewentualną zabudowę za wyjątkiem obiektów i urządzeń rekreacyjnych, służących obsłudze turystyki pieszej i rowerowej.

1.8.C.3. Bezpieczeństwo publiczne

W obrębie gminy mają siedziby jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Górnicy, Woli Jachowej i Leszczynach. Najbliższy Komisariat Policji znajduje się w miejscowości Daleszyce w odległości ok. 8,6 km od Górnicy. W budynku Urzędu Gminy Górno mieści się Punkt Przyjęć Interesantów Komisariatu policji w Daleszycach, gdzie raz w tygodniu służbę pełni dzielnicowy.

Na mocy Zarządzenia Nr 106/2012 Wójta Gminy Górno z dnia 8 listopada 2012 r. powołano Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w celu zapobiegania i usuwania skutków klęsk żywiołowych w fazach: zapobiegania, reagowania i odbudowy. Zespół dzieli się na grupy robocze:

- 1) Planowania cywilnego,
- 2) Monitorowania, prognoz i analiz,

- 3) Operacji i organizacji działań,
 - 4) Zabezpieczenia logistycznego,
 - 5) Opieki zdrowotnej i pomocy socjalno-bytowej.
- Gmina Górnó nie posiada Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego.

I.9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy występują następujące obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) obszary udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych, omówione w **rozdziałach I.6.A.3** oraz **I.6.A.6**,
- 2) obiekty/obszary chronione w myśl ustawy prawo ochrony przyrody, które szczegółowo zostały omówione w **rozdziale 1.6.D**,
- 3) obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, omówione w **rozdziale I.7**;
- 4) lasy ochronne w myśl ustawy o lasach – zostały one utworzone Zarządzeniem Nr 51 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Daleszyce. Obejmują dwa kompleksy: pierwszy z nich ciągnie się od zbiornika Cedzyńskiego w kierunku południowym do Radlina, natomiast drugi usytuowany jest w południowej części Górná. Pełnią funkcję glebochronną, tj. „*chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują osuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin*”,
- 5) grunty chronione klasy I-III w myśl ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- 6) strefy ochronne od cmentarzy – obejmują one pas szerokości 150 m od cmentarza wolny od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź przechowujących artykuły żywności oraz od studzien, źródeł, strumieni, służących do czerpania wody pitnej lub dla potrzeb gospodarczych; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w odległości 50-150 m od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,
- 7) Tereny ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych w myśl ustawy prawo wodne.
W granicach gminy nie wyznaczono terenów ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, terenów ochrony bezpośredniej ujęć wód powierzchniowych, jak również obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

I.10. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

I.10.A. Analizy ekonomiczne

I.10.A.1. Rynek pracy i przedsiębiorczość

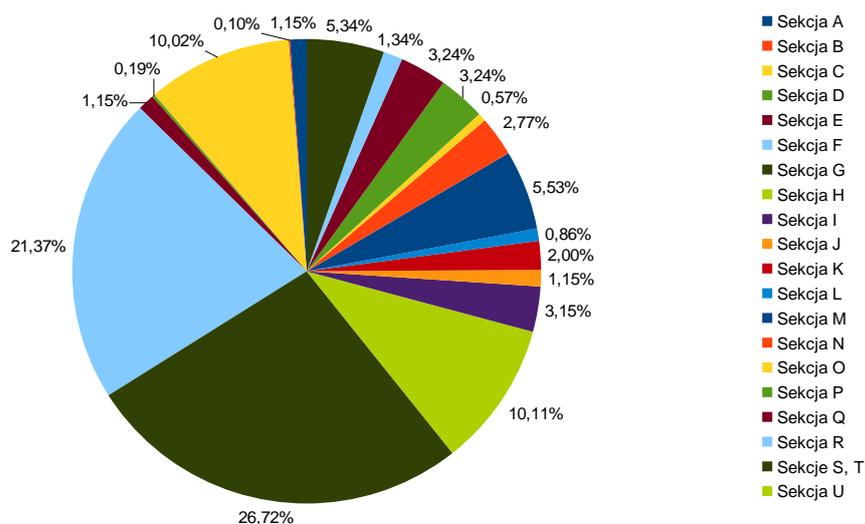
Klimat inwestycyjny i podmioty gospodarcze

Na terenie gminy wiejskiej Górnó zarejestrowanych jest 1048 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON (dane z 2016 r.). Najwięcej podmiotów (280) należy do sekcji: G związanej z handlem hurtowym i detalicznym co stanowi ponad 26%

udziału podmiotów gospodarczych, F - budownictwo (224 – ponad 21% wszystkich podmiotów) oraz H – transport i gospodarka magazynowa (106). W sektorze publicznym najczęściej podmiotów związanych jest z sekcją edukacji (26).

Sekcja	Sektor prywatny	Sektor publiczny	Ogółem
Sekcja A	12	0	12
Sekcja B	1	0	1
Sekcja C	105	0	105
Sekcja D	2	0	2
Sekcja E	11	1	12
Sekcja F	223	0	224
Sekcja G	280	0	280
Sekcja H	105	0	106
Sekcja I	33	0	33
Sekcja J	12	0	12
Sekcja K	21	0	21
Sekcja L	8	0	9
Sekcja M	56	2	58
Sekcja N	29	0	29
Sekcja O	4	2	6
Sekcja P	8	26	34
Sekcja Q	31	3	34
Sekcja R	12	2	14
Sekcje S, T	56	0	56
Sekcja U	0	0	0
Ogółem	1009	36	1048

Tabela 23. Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 oraz sektorów własnościowych w 2016 r.; źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Rysunek 10. Udział podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 w 2016 r.; źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na podstawie informacji o liczbie podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów

działalności można zauważyć, że na przestrzeni 8 lat (2009-2016) liczba podmiotów z sektora rolnictwa właściwie nie uległa zmianie i w 2016 r. wyniosła 12. Natomiast w pozostałych sektorach nastąpił znaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Oznacza to, iż działalność rolnicza stopniowo traci na znaczeniu w gminie Górno.

grupy rodzajów działalności	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	13	15	15	14	15	13	12
przemysł i budownictwo	286	318	299	311	318	332	344	344
pozostała działalność	537	573	540	578	619	642	665	693

Tabela 24. Liczba podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów działalności w latach 2009-2016 r.; źródło: Stan zatrudnienia i bezrobocie

Najbardziej znaczącymi zakładami pracy pod względem liczby zatrudnionych osób są placówki Urzędu Gminy oraz placówki szkolne. W gminie Górno brakuje dużego prywatnego zakładu pracy, który zapewniłby zatrudnienie dla wielu osób. Wśród mieszkańców powszechne są zatem codziennie podróże do pracy, m. in. do oddalonych o ok. 15 km Kielc. Według stanu na rok 2006 liczba osób wyjeżdżających do pracy wyniosła aż 1107, przy jedynie 148 osobach przyjeżdżających do pracy.

Według danych uzyskanych z Generalnego Pomiaru Ruchu w 2015 średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej nr 74 na odcinku Cedzyna-Wola Jachowa wyniósł 15 804 pojazdy na dobę, natomiast na odcinku Wola Jachowa - Łągów, przy którym znajduje się sołectwo Skorzeszyce było to 7122 poj./dobę, sugeruje to, że ponad 8 tys. pojazdów włącza się do ruchu w obrębie gminy Górno, co sugeruje znaczny udział mieszkańców gminy, którzy codziennie załatwiają swoje sprawy w stolicy województwa.

Na przestrzeni 10 lat liczba osób bezrobotnych w gminie zmalała aż o 426 osób i w 2016 r. wyniosła 541. Również porównanie procentowego udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gminy Górno z powiatem kieleckim oraz województwem świętokrzyskim wypada na korzyść gminy.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
liczba osób	967	907	859	832	843	922	881	774	613	541

Tabela 25. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Górno, lata 2007-2016 r.; źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gmina Górno	11,6%	10,6%	9,9%	9,4%	9,4%	10,2%	9,7%	8,5%	6,7%	5,9%
Powiat kielecki	11,4%	11,2%	10,5%	10,0%	9,9%	10,6%	11,2%	9,0%	8,3%	7,4%
Woj. świętokrzyskie	10,3%	9,6%	10,4%	10,1%	10,3%	10,8%	11,3%	9,5%	8,5%	7,4%
Polska	7,1%	6,0%	7,7%	7,9%	8,0%	8,7%	8,8%	7,5%	6,5%	5,6%

Tabela 26. Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, lata 2007-2016 r.; źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Turystyka

Dzięki swoim walorom przyrodniczo-krajobrazowym gmina Górno posiada dogodne warunki dla rozwoju turystyki, która może wesprzeć wzrost gospodarczy i zapewnić dodatkowe miejsca pracy.

W miejscowości Krajno funkcjonuje Park Rozrywki i Miniatur „Sabat”. Zimą główną atrakcją stanowi stok narciarski, natomiast latem turystów przyciąga aleja miniatur, lunapark

oraz park linowy. Dzięki połączeniu atrakcji letnich i zimowych możliwe jest zapewnienie miejsc pracy w ciągu niemal całego roku.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi branży turystycznej jest także położenie Górna sąsiadujące ze Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, do którego wiodą szlaki turystyczne usytuowane na terenie gminy.

Czerwony szlak stanowi trasę atrakcyjną widokowo. Jest możliwy do pokonania rowerem. Przebiega on przez Podmachocice, Bęczków oraz Krajno Pierwsze. Jego długość wynosi ok. 90 km. W obrębie Górna na szlaku znajduje się Góra Radostowa, a także punkt widokowy przy drodze wojewódzkiej nr 752. Opuszczając gminę szlak dociera do Świętej Katarzyny, z której rozpoczyna się pieszy szlak na Łysicę, ponadto szlak prowadzi również przez pasma Gór Świętokrzyskich: Masłowskie, Klonowskie oraz fragment Łysogór.

Drugim ze szlaków przebiegających przez Górno jest pieszy szlak niebieski o długości ok. 53 km. Jego trasa rozpoczyna się w Cedzynie i kończy się w Wąchocku. W obrębie gminy Górno na jego trasie znajduje się zbiornik na rzece Lubrzance, wraz z wypożyczalnią sprzętu wodnego oraz żaglówek, a także Sabat Krajno Park. Ponadto po drodze krzyżuje się ze szlakami umożliwiającymi wejście na górę Radostową oraz Łysicę, a w swoim dalszym biegu dociera także do Sieradowickiego Parku Krajobrazowego.

Jedną z tras przebiegających przez gminę jest Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, który pozwala dotrzeć do miejsc pamięci i cmentarzy związanych z I wojną światową zlokalizowanych w sąsiednich gminach.

Ponadto przez Górno przebiegają 2 szlaki rowerowe:

- Czerwony szlak rowerowy, biegnący od Cedzyny do Opatowa. Na jego trasie w obrębie gminy znajduje się zbiornik Cedzyna wraz z kąpieliskiem i wypożyczalnią sprzętu wodnego. Na pozostałej części szlaku znajdują się liczne atrakcje jak np. Muzeum Wsi Kieleckiej w Bodzentynie i kościół św. Idziego w Tarczku,
- Niebieski szlak rowerowy, biegnący od Woli Kopcowej przez obręb Leszczyny do Radostowej. Wśród atrakcji na jego trasie znajduje się zbiornik Cedzyna od strony północno-zachodniej oraz przełom Lubrzanki.

Przez gminę Górno przebiegają również szlaki samochodowe:

- Świętokrzyski Szlak Literacki, biegnący od Skarżyska-Kamiennej do Bielin. Stanowi propozycję zwiedzania regionu śladem pisarzy oraz bohaterów książkowych. W obrębie gminy Górno przebiega przez miejscowość Leszczyny, w której znajduje się tablica z epitafium poświęconym rodzicom Stefana Żeromskiego, których pochowano na lokalnym cmentarzu,
- Szlak Cysterski, obejmujący wszystkie obiekty cysterskie w kraju, który prowadzi m.in. do opactw w Wąchocku i w Jędrzejowie,
- Szlak Architektury Drewnianej, prowadzący z Kielc, przez gminę Górno do Radoszyc, na którego trasie można zobaczyć m.in. obiekty znajdujące się w sąsiednich gminach, takie jak: kościół w Woli Kopcowej, drewniana chałupa w Kakoninie czy kaplica w Zagórzcu.

Walory turystyczne gminy oraz terenów sąsiednich stwarzają warunki do rozwoju agroturystyki, a tym samym do uzyskania dodatkowych dochodów dla ludności rolniczej. Obecnie w gminie Górno działalność prowadzi 27 obiektów agroturystycznych. Ponadto wg danych GUS w gminie funkcjonują 2 hotele zapewniające 165 miejsc noclegowych, 1 motel zapewniający 30 miejsc noclegowych oraz 1 pensjonat z 26 miejscami noclegowymi.

Gmina Górno posiada również bogate elementy struktury ekologicznej krajobrazu.

Charakteryzuje się on dużą różnorodnością poszczególnych komponentów, które w wielu miejscach zachowały swoją pierwotną formę, stanowiąc tym samym o jej bogatych walorach krajobrazowych. Zaliczyć do nich należy liczne dominanty wysokościowe wraz z ich przedpołem umożliwiającym odpowiednią ekspozycję na całą panoramę. W ramach gminy wyróżnić tu można zarówno naturalne wyniesienia terenu stanowiące ważny element środowiska przyrodniczego regionu, w tym między innymi: Górę Radostowa, Łysą Górą, Górę Stróżną, jak również wieże kościołów czy dzwonnice zlokalizowane między innymi w Skorzeszycach, Krajnie Parcelach czy Leszczynach wskazujące swoim położeniem najważniejsze punkty wsi.

Podsumowanie

Potrzeby i możliwości rozwoju gospodarczego gminy kształtowane są przez uwarunkowania ekonomiczne i inwestycyjne, zarówno wewnętrzne, jak i wynikające ze struktury i schematu działania regionu. Mają one decydujący wpływ na tempo i kierunki rozwoju oraz uwidaczniają się w strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych. W przypadku gminy Górnio charakterystyczną cechą owego rozwoju jest powstawanie pasm aktywności gospodarczej na drogach wylotowych z miasta wojewódzkiego – Kielc – oraz rosnące zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi, związane ze wzrostem liczby ludności miejskiej osiedlającej się w gminie.

Z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju istotne jest dążenie do zróżnicowania dostępnych miejsc pracy oraz aktywizacji osób z potencjałem przedsiębiorczości. Procesy te powinny jednak następować z poszanowaniem dziedzictwa, krajobrazu kulturowego, walorów środowiska oraz istotnych wartości społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe, potrzeby gospodarczego rozwoju gminy polegają na zwiększeniu zatrudnienia i dywersyfikacji jego struktury, m.in. poprzez umożliwienie lokalizowania zamierzonych przez mieszkańców przedsięwzięć inwestycyjnych. Tereny aktywności gospodarczej należy lokalizować zgodnie z zasadą dobrego sąsiedztwa, zapewniając naturalne rozmieszczenie nieuciążliwych usług podstawowych z zakresu handlu, gastronomii oraz usług rzemieślniczych w tkance zabudowy mieszkaniowej poszczególnych miejscowości w gminie. Działalnościom gospodarczym o możliwym znacznym negatywnym oddziaływaniu na jakość środowiska i zamieszkania należy udostępnić tereny oddalone od jednostek osadniczych.

I.10.B. Analizy środowiskowe

Gmina Górnio charakteryzuje się dużym udziałem terenów otwartych o urozmaiconym krajobrazie oraz rozwiniętym systemie form ochrony przyrody (liczne obszary chronionego krajobrazu, obszary systemu Natura 2000, otulina parku narodowego, enklawa parku narodowego). Cały obszar gminy Górnio znajduje się w zasięgu jakiejś formy ochrony przyrody, dla której obowiązują różnorodne zakazy wynikające z dokumentów na podstawie, których funkcjonują oraz z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Niektóre obszary gminy znajdują się w obrębie kilku form ochrony przyrody równocześnie.

Powyższe ograniczenia w konfrontacji z silną presją inwestycyjną powodowaną bliskością miasta wojewódzkiego – Kielc, powodują konieczność dokładnego analizowania uwarunkowań na poszczególnych terenach oraz racjonalizowania przeznaczenia nowych

terenów pod zabudowę.

Dla terenów znajdujących się w zasięgu strefy B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w zakresie ograniczeń dotyczących realizacji zabudowy, obowiązują zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- zabijania dziko żyjących zwierząt.

Dla terenów znajdujących się w zasięgu strefy A Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Ciskowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, poza wyżej wymienionymi zakazami obowiązują również zakazy:

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,

Na terenach znajdujących się w zasięgu Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w zakresie ograniczeń dotyczących realizacji zabudowy, obowiązują:

- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.

W przypadku terenów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Dodatkowymi czynnikami środowiskowymi ograniczającymi w znacznym stopniu możliwości przeznaczania terenów pod nową zabudowę są:

osuwiska (pow. 1,5006 ha), oraz tereny zagrożone ruchami masowymi, które szczegółowo zostały omówione w **rozdziale I.8.C.1.**, (pow. 106,9495 ha),

- udokumentowane złoża kopalin, o których szczegółowo traktuje **rozdział 1.6.A.3.** (pow. 63,3945 ha),
- zwarte kompleksy lasów, znajdujące się w południowej części gminy (pow. 772,1811 ha),
- zasięgi zalewów dla przepływów o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% od rzek Lubrzanki i Warkocza.

Istotnym czynnikiem wpływającym na ograniczanie możliwości przeznaczania nowych obszarów pod zabudowę jest ukształtowanie terenu, którego duże urozmaicenie może skutecznie utrudniać lokalizację zabudowy, zwłaszcza w obniżeniach terenu.

Wśród potrzeb z zakresu ochrony środowiska wyróżnia się przede wszystkim realizację infrastruktury technicznej (sanitarnej) oraz rozsądne wykorzystywanie dóbr przyrody na cele związane z turystyką i wypoczynkiem. Istnieje również potrzeba aktywnego i kompleksowego działania na rzecz przestrzegania i egzekwowania nakazów i zakazów funkcjonujących na terenach chronionych na mocy przepisów o ochronie przyrody.

I.10.C. Analizy społeczne

Gmina Górnio zapewnia dostęp do obiektów infrastruktury społecznej, które pozwalają na zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców. Analiza dotycząca stopnia wyposażenia gminy w obiekty infrastruktury społecznej została szczegółowo przedstawiona w **rozdziale I.8.A.** Rosnąca liczba mieszkańców stanowi jednak ważne uwarunkowanie do rozwoju rynku usług, zarówno publicznych jak i komercyjnych. Ogólna tendencja demograficzna polegająca na zwiększaniu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do pozostałych grup wiekowych („starzenie się” społeczeństwa) oznaczać będzie również wzrost potrzeb z zakresu usług specjalistycznych oraz pomocy społecznej.

Wskazane jest, by działania w zakresie planowania przestrzennego były dostosowane do zachodzących zmian, m.in. poprzez podejmowanie inwestycji mających na celu przystosowanie infrastruktury (w tym również społecznej) do potrzeb osób, które nie są w pełni sprawne i potrzebują wsparcia.

Celem niniejszego studium winno być zatem zabezpieczenie odpowiedniej przestrzeni dla możliwości realizacji usług, zarówno o charakterze komercyjnym jak i publicznym.

I.10.D. Prognoza demograficzna do 2030 r.

Przedstawiona w niniejszym rozdziale prognoza ludności gminy, bazuje na informacjach pozyskanych z „Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030” sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny. W/w dokument został przygotowany w oparciu o długoterminowe założenia „Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050” oraz „Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050”, przy czym ze względu na rozbieżności między rzeczywistymi a prognozowanymi wielkościami obserwowanymi w ciągu ostatnich lat, wymagał on dokonania korekty danych wejściowych i aktualizacji części pierwotnie przyjętych założeń. Dodatkowo ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, podjęto decyzję o skróceniu horyzontu prognozy, która w przypadku gmin sięga roku 2030.

Przedmiotowa publikacja zawiera prognozowaną liczbę ludności (w podziale na

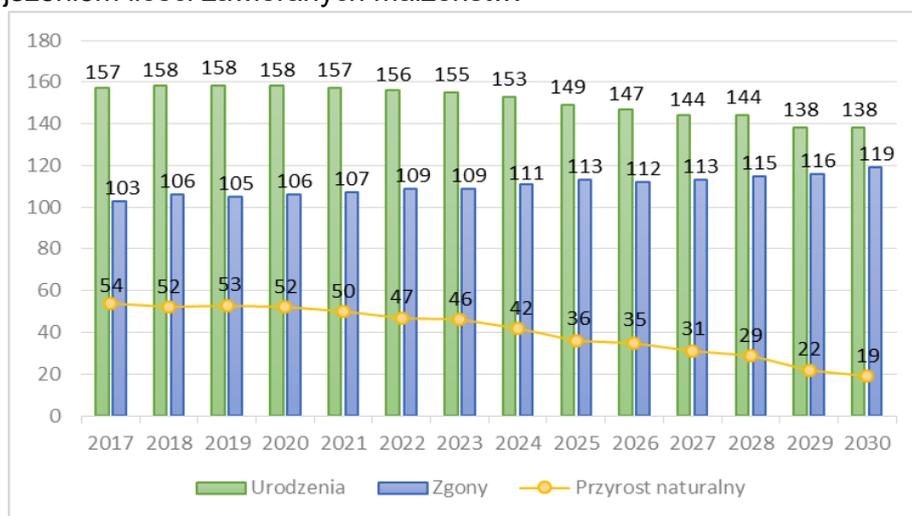
ekonomiczne i biologiczne grupy wieku), wartości zdarzeń ruchu naturalnego oraz wędrówkowego.

I.10.D.1. Prognoza ruchu naturalnego

Ruch naturalny rozumiany, jako przekształcenia w strukturze populacji na skutek zdarzeń naturalnych obejmuje następujące elementy:

- dzietność i urodzenia (zmiana liczby i natężenia urodzeń, struktura wieku kobiet, liczba zawieranych małżeństw, rozwody i separacje),
- umieralność i trwanie życia (umieralność niemowląt, stan zdrowia ludności, trwanie życia).

Prognoza dotycząca przyrostu naturalnego począwszy od 2017 r. uwidacznia niewielki spadek stopy urodzeń przy równoczesnym stopniowym wzroście liczby zgonów, co w 2030 roku przekłada się na zmniejszenie przyrostu naturalnego do poziomu +19. Spadek liczby urodzeń w badanym okresie wynika z przyjętych założeń prognostycznych dotyczących obniżenia współczynnika dzietności kobiet, który jest spowodowany zmianami stylu życia oraz zmniejszeniem ilości zawieranych małżeństw.

Rysunek 11. Prognozowany ruch naturalny dla gminy Górnó do roku 2030; źródło Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030.

Prognozowane zmiany w liczbie urodzin i zgonów przyczynią się do długoterminowych zmian w dzietności populacji oraz coraz silniej będą uwidaczniać proces starzenia się społeczeństwa.

I.10.D.2. Prognoza migracji

Oszacowanie wielkości strumieni migracyjnych jest niezmiernie trudne ze względu na dużą elastyczność oraz zmienność procesów zdeterminowanych wieloma czynnikami, w tym między innymi: atrakcyjnością osadniczą danego miejsca, koniunkturą gospodarczą czy sytuacją społeczną kraju/regionu. Nie mniej zgodnie z prognozą demograficzną w perspektywie najbliższych kilkunastu lat saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy Górnó, będzie utrzymywało się średnio na poziomie niespełna 28 osób na rok. Marginalne znaczenie dla przewidywanej liczby i struktury ludności będą miały tu natomiast migracje zewnętrzne, których wartość od 2019 r. nie powinna przekroczyć poziomu 1 osoby na rok.

Rok	Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały		
	Napływ	Odływ	Saldo	Imigracja	Emigracja	Saldo
2017	132	100	+32	1	1	0
2018	131	97	+34	0	1	-1
2019	129	96	+33	2	1	1
2020	127	95	+32	2	1	1
2021	125	93	+32	2	1	1
2022	122	92	+30	2	1	1
2023	121	91	+30	2	1	1
2024	119	89	+30	2	1	1
2025	117	88	+29	2	1	1
2026	115	87	+28	2	1	1
2027	114	85	+29	2	1	1
2028	113	84	+29	2	1	1
2029	111	83	+28	2	1	1
2030	108	82	+26	2	1	1

Tabela 27. Prognoza zmian salda migracji dla gminy Górno do roku 2030; źródło Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030.

I.10.D.3. Prognoza liczby ludności

Prognoza liczby ludności obejmuje analizy i założenia wynikające m.in. z ruchu naturalnego oraz migracji, omówione w poprzednich działach. W badanej perspektywie czasu liczba ludności gminy Górno wzrośnie o ponad 6%, co przekłada się na wzrost potencjału ludnościowego gminy stanowiącego istotny czynnik determinujący rozwój społeczny i gospodarczy analizowanego obszaru.

Rok	Liczba ludności	Mężczyźni	Kobiety
2017	14212	7077	7135
2018	14297	7124	7173
2019	14384	7167	7217
2020	14469	7208	7261
2021	14552	7248	7304
2022	14630	7282	7348
2023	14707	7317	7390
2024	14780	7351	7429
2025	14846	7381	7465
2026	14910	7415	7495
2027	14971	7445	7526
2028	15030	7475	7555
2029	15081	7495	7586
2030	15127	7512	7615

Rysunek 12. Prognoza liczby ludności dla gminy Górno do roku 2030; źródło Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030.

Zwiększenie liczby ludności ma decydujący wpływ na proces planowania przestrzennego. Prognozowany wzrost powinien stać się wyznacznikiem do racjonalnego gospodarowania zasobami i przestrzenią, kształtowaną z poszanowaniem obiektów i obszarów chronionych, a także tych o wysokich walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego.

I.10.D.4. Prognoza zmian w strukturze wiekowej ludności

Spadek wskaźnika dzietności, zmiana w strukturze wieku kobiet i przemiany kulturowe w kontekście stałego wskaźnika umieralności decydują o zmianach w strukturze wieku społeczeństwa. Wynikające z Prognozy... GUS dane dotyczące liczby ludności w poszczególnych grupach ekonomicznych potwierdzają obserwowaną powszechnie tendencję starzenia się społeczeństwa.

Rysunek 13. Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku na lata 2020-2030; źródło: Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS.

Do końca horyzontu prognozy spodziewany jest przyrost odsetka osób starszych (65+) oraz proporcjonalny spadek liczby ludności w pozostałych grupach wiekowych. Szczegółowy rozkład zmian w badanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Rok	Ludność ogółem	w tym wiek:			
		przedprodukcyjny	produkcyjny mobilny	poprodukcyjny niemobilny	poprodukcyjny
2017	14 212	2 996	6 047	3 138	2 031
2018	14 297	2 983	6 009	3 189	2 116
2019	14 384	2 998	5 948	3 229	2 209
2020	14 469	3 010	5 895	3 281	2 283
2021	14 552	3 025	5 832	3 342	2 353
2022	14 630	3 041	5 763	3 376	2 450
2023	14 707	3 039	5 705	3 428	2 535
2024	14 780	3 031	5 631	3 502	2 616
2025	14 846	3 024	5 563	3 573	2 686
2026	14 910	2 989	5 520	3 643	2 758
2027	14 971	2 955	5 514	3 664	2 838
2028	15 030	2 916	5 446	3 750	2 918

2029	15 081	2 883	5 361	3 837	3 000
2030	15 127	2 840	5 296	3 932	3 059

Tabela 28. Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku na lata 2020-2030; źródło: Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS.

Zwiększenie procentowego udziału osób w wieku emerytalnym niesie ze sobą wiele konsekwencji ekonomicznych i socjologicznych. W społecznościach starzejących się bądź starych zmianie ulegają potrzeby z zakresu handlu i usług. Dostosowaniu pod kątem użytkowym powinny też podlegać przestrzenie wspólne miejscowości.

I.10.E. *Możliwości finansowania inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy*

Budżet gminy, czyli roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. W związku z tym, iż w momencie sporządzania niniejszej analizy nie zakończył się rok 2018, w celu określenia możliwości finansowych gminy bierze się pod uwagę budżet gminy Górnio na 2017 r., przyjęty uchwałą Nr XXVIII/249/2017 z dnia 18.01.2017 r. W ciągu roku do budżetu wprowadzano szereg zmian. W ich wyniku plan budżetu zamknął się kwotami:

- po stronie dochodów: 59 673 927,39 zł,
- po stronie wydatków: 62 903 927,39 zł.

Sprawozdanie z wykonania budżetu przyjęto zarządzeniem nr 25/2018 Wójta Gminy Górnio z dnia 29 marca 2018 r. Ustalono w nim, iż suma zrealizowanych dochodów budżetowych była mniejsza niż wysokość planowanych dochodów i wyniosła 99,96%, tj. 59 181 821,12 zł.

Nadwyżki dochodów w stosunku do wartości planowanych wystąpiły w zakresie m.in. dochodów podatku od nieruchomości, podatku leśnego, wpływów z tytułów kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów. Wydatki dokonane w 2017 r. wyniosły 95,03% planowanych wydatków, tj. 59 779 128,28 zł. Wydatki, których nie wykonano, obejmują przede wszystkim wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych w różnych zakresach, opracowania geodezyjne i kartograficzne, nakłady na wykonanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakup materiałów i wyposażenia oraz wynagrodzenia i różne składki oraz opłaty.

Do przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, istotnych pod kątem możliwości rozwojowych gminy Górnio, zaplanowanych i zrealizowanych należą:

- budowa oczyszczalni ścieków w Skorzeszycach,
- budowa studni głębinowej w Krajnie,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Radlinie,
- budowa wiat przystankowych na terenie Gminy Górnio,
- przebudowa dróg Gminnych na terenie Gminy Górnio,
- budowa gminnego placu targowego w Górnio,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy,
- budowa świetlicy wiejskiej w Cedzynie,
- budowa żłobka w Radlinie,
- zagospodarowanie terenu wokół kamieniołomu w miejscowości Górnio,
- zagospodarowanie terenu wokół zalewu Cedzyna i Leszczyny,
- dostosowanie szkół gminnych do wymogów przeciwpożarowych.

Nakłady na wydatki majątkowe finansowane ze środków własnych gminy wyniosły ok. 7,7 mln zł, co stanowi 13% całkowitej sumy wydatków.

Wykaz powyższych przedsięwzięć gminnych wskazuje, że możliwości gminy Górnio są wystarczające do stopniowego podnoszenia jakości i dostępności urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej na terenach obecnie zainwestowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych. W kontekście społeczeństwa starzejącego się, w kolejnych latach należy spodziewać się wzrostu zapotrzebowania na infrastrukturę społeczną, która stworzy przyjazne i aktywizujące środowisko życia dla mieszkańców w wieku 65+.

Analiza możliwości finansowych gminy wykazała, iż są one wystarczające w zakresie realizacji zadań własnych na terenach obecnie przeznaczonych pod zabudowę i znajdujących się w granicach jednostek osadniczych. Gmina w sposób racjonalny realizuje inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, a także społecznej – modernizacji podlegają placówki szkolne i kulturalne oraz przestrzenie publiczne.

Potrzeby inwestycyjne będą obejmowały tereny, na których studium przewidywać będzie rozwój nowej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej jednorodzinnej, a także produkcyjnej i usługowej, poza jednostkami osadniczymi. Obszary te będą wymagały realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i technicznej (wodociąg, kanalizacja sanitarna), a także społecznej.

Realizacja inwestycji powinna być uzależniona od powierzchni terenów uruchamianych pod zabudowę. W związku z powyższym uznaje się, iż potrzeby inwestycyjne nie przekraczają możliwości finansowania przez gminę.

I.11. Podsumowanie potrzeb i możliwości rozwoju gminy Górnio

Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględnia analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, możliwości finansowe gminy oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Do głównych potrzeb związanych z rozwojem ekonomicznym gminy zaliczyć należy dywersyfikację miejsc zatrudnienia. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki pojawieniu się w gminie nowych podmiotów gospodarczych, zwłaszcza z zakresu usług i produkcji. Temu z kolei sprzyjać będzie udostępnianie nowych terenów dla rozwoju wymienionych wyżej funkcji.

Same tereny aktywności gospodarczej należy lokalizować zgodnie z zasadą dobrego sąsiedztwa, zapewniając naturalne rozmieszczenie nieuciążliwych usług podstawowych z zakresu handlu, gastronomii oraz usług rzemieślniczych w tkance zabudowy mieszkaniowej poszczególnych miejscowości w gminie. Działalnościom gospodarczym o możliwym znacznym negatywnym oddziaływaniu, na jakość środowiska i zamieszkania należy udostępnić tereny oddalone od jednostek osadniczych.

Wśród potrzeb z zakresu ochrony środowiska wyróżnia się przede wszystkim: realizację infrastruktury technicznej (sanitarnej) oraz racjonalne wykorzystywanie dóbr przyrody na cele związane z turystyką i wypoczynkiem. Istnieje również potrzeba aktywnego i kompleksowego działania na rzecz przestrzegania i egzekwowania nakazów i zakazów funkcjonujących na terenach chronionych na mocy przepisów o ochronie przyrody.

Gmina Górnio zapewnia dostęp do elementarnych obiektów infrastruktury społecznej, które pozwalają na zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców. Rosnąca liczba

mieszkańców stanowi jednak ważne uwarunkowanie do rozwoju rynku usług, zarówno publicznych jak i komercyjnych. Ogólna tendencja demograficzna polegająca na zwiększaniu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do pozostałych grup wiekowych („starzenie się” społeczeństwa) oznaczać będzie również wzrost potrzeb z zakresu usług specjalistycznych oraz pomocy społecznej.

Wskazane jest, by działania w zakresie planowania przestrzennego były dostosowane do zachodzących zmian, m.in. poprzez podejmowanie inwestycji mających na celu przystosowanie infrastruktury (w tym również społecznej) do potrzeb osób, które nie są w pełni sprawne i potrzebują wsparcia.

Podstawą oszacowania prognozowanej liczby ludności gminy Górno jest „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny. Przedmiotowa publikacja zawiera prognozowaną liczbę ludności (w podziale na ekonomiczne i biologiczne grupy wieku), wartości zdarzeń ruchu naturalnego oraz wędrownego.

Możliwości finansowe gminy Górno są wystarczające do stopniowego podnoszenia jakości i dostępności urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej na terenach obecnie zainwestowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych. W kontekście społeczeństwa starzejącego się, w kolejnych latach należy spodziewać się wzrostu zapotrzebowania na infrastrukturę społeczną, która stworzy przyjazne i aktywizujące środowisko życia dla mieszkańców w wieku 65+.

I.12. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Dla potrzeb sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę dokonano obliczeń w dwóch grupach zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz usługowo-produkcyjnej. Dla obliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę przyjęto perspektywę czasową do 2030 r. Chłonność terenów została przedstawiona, jako maksymalna powierzchnia użytkowa zabudowy danej funkcji na terenie gminy.

Zapotrzebowanie na zabudowę

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową i zagrodową określa się łącznie z powodu braku przesądzenia o konkretnym przeznaczeniu na etapie sporządzenia niniejszego studium oraz mieszanego charakteru obecnego zainwestowania.

Zgodnie z prognozą demograficzną gminę Górno w roku 2030 będą zamieszkiwały 15 127 osoby. Z danych Banku Danych Lokalnych GUS wynika, że średnia powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w gminie Górno wynosi obecnie (2016 r.) 104,2 m², przy czym na 1 mieszkańca przypada 24,8 m². Dla budynków oddanych do użytkowania w 2014 r. w powiecie kieleckim wartość ta wynosi 140,2 m². W zmianach średniej powierzchni użytkowej uwidaczniają się przemiany w standardzie zamieszkania i poziomie życia mieszkańców. Analizując powyższe wskaźniki dla pozostałych obszarów województwa oraz terenów wiejskich pozostałych województw, stwierdza się, iż tendencja ta będzie prawdopodobnie postępować. W związku z tym również uznaje się za stosowne przyjęcie dla 2030 r., iż jedno mieszkanie będą zamieszkiwały średnio 3 osoby.

	Liczba mieszkańców	Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca [m ²]	Całkowite zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań [m ²]	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w powierzchni użytkowej [m ²]
obecnie	14 282	24,8	354 193,6	–
w 2030 r. – prognoza	15 127	46,7	706 430,9	352 237,3

Tabela 29. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową (jednorodzinną i zagrodową); źródło: opracowanie własne.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową i przemysłową określa się, biorąc pod uwagę opisane wcześniej potrzeby w zakresie aktywizacji gospodarczej ludności. Obecne dane statystyczne GUS (stan na koniec grudnia 2016 r.) wykazują, iż w powiecie kieleckim 54,2% osób zatrudnionych jest w sekcji rolnictwa, 15,4% w przemyśle i budownictwie, natomiast w handlu i naprawie pojazdów oraz pozostałych usługach – 30,4%.

Rolnictwo stanowi sektor gospodarki w dużym stopniu uzależniony od czynników zewnętrznych, takich jak: pogoda i zmiany klimatu oraz kształtowanie się tendencji rynkowych, które obecnie dają szansę utrzymać się wyłącznie wielkopowierzchniowym gospodarstwom rolnym.

Zgodnie z opracowanymi analizami demograficznymi dotyczącymi prognozy zmian w strukturze wiekowej ludności (**rozdział I.10.D.**) liczba osób w wieku produkcyjnym będzie systematycznie spadać. Spowodowane jest to ogólnokrajową tendencją starzenia się społeczeństwa. Pomimo to liczba mieszkańców stale wzrasta w wyniku nasilonych procesów suburbanizacji Kielc. Zazwyczaj osoby te są powiązane stosunkiem pracy z ośrodkiem wojewódzkim. W celu „zatrzymania” mieszkańców na terenie gminy oraz przyciągnięcia większej liczby osób w wieku produkcyjnym, a co z tym idzie zapewnienia impulsu do wzrostu gospodarczego istotne jest tworzenie odpowiedniego klimatu inwestycyjnego.

Istnieje więc potrzeba takiego kształtowania polityki przestrzennej gminy, by możliwe było tworzenie miejsc pracy z zakresu innych branż. Istotne jest, by w celu zróżnicowania struktury gospodarczej co najmniej 80% mieszkańców w wieku produkcyjnym mogło znaleźć zatrudnienie w sekcjach produkcyjnych lub usługowych.

Dodatkowo przy ustaleniu ostatecznego zapotrzebowania wzięto pod uwagę:

- zmiany strukturalne zachodzące w gospodarce gminy i regionu, w tym zwiększony popyt na powierzchnie magazynowe oraz dynamiczny rozwój działalności logistycznej, zwłaszcza wśród terenów położonych w sąsiedztwie istniejących i projektowanych korytarzach tranzytowych. Realizacja w/w założeń zakłada znaczny wzrost zapotrzebowania na powierzchnię użytkową budynków związanych z sektorem usług w badanej perspektywie czasu,
- dynamiczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych; wg danych GUS w 2003 r. na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało ok. 94 podmiotów gospodarczych, a w roku 2016 już ponad 114 (wzrost o ok. 21%).

	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba (%) mieszkańców zatrudnionych w sektorze przemysłowym i usługowym	Powierzchnia użytkowa budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w 2016 r. na jednego mieszkańca w wieku produkcyjnym (suma) [m ²]	Zapotrzebowanie na nową zabudowę w powierzchni użytkowej [m ²]	Zwiększenie zapotrzebowania ze względu na prognozowany wzrost liczby podmiotów gospodarczych (+20%)
obecnie w 2016 r.	9682	4434 (45,8)	8,25 (36 580,5)	-	-
w 2030 r. – prognoza	9228	7382,4 (80)	100 (738 240)	701 659,5	841 991,4

Tabela 30. Zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową i usługową; źródło: opracowanie własne.

Chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę

Kształtowanie planowego rozwoju gminy wymaga określenia istniejącej chłonności terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z wykonanymi na potrzeby niniejszego opracowania obliczeniami, zamieszczonymi w rozdziale 1.3.F, obecnie na terenie gminy Górnio znajdują się:

- tereny z możliwością lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej o maksymalnej chłonności **300 600** m² powierzchni użytkowej,
- tereny z możliwością lokalizowania nowej zabudowy przemysłowej i usługowej o maksymalnej chłonności **706 530** m² powierzchni użytkowej.

Przeznaczenie terenu	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w powierzchni użytkowej (po zwiększeniu o 30% z uwagi na niepewność procesów rozwojowych) [m ²]	Wynik porównania	Chłonność terenów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę w powierzchni użytkowej [m ²]	Maksymalna ilość powierzchni użytkowej zabudowy możliwa do wyznaczenia poza jednostkami osadniczymi [m ²]	Maksymalna powierzchnia terenu możliwa do przeznaczenia na cele zabudowy poza jednostkami osadniczymi [ha]
zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa	352 237,3 (457 908,5)	✓	300 600	157 308,5	174,7872
zabudowa przemysłowa i usługowa	841 991,4 (1 094 588,82)	✓	706 530	388 058,82	97,0147

Tabela 31. Porównanie zapotrzebowania oraz chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę; źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z powyższymi analizami w celu racjonalizacji powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Górno:

- należy dążyć do koncentrowania zainwestowania i terenów budowlanych w zwartych układach jednostek osadniczych,
- dopuszcza się wyznaczenie 174,7872 ha nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zagrodową poza jednostkami osadniczymi w odpowiedzi na oszacowane zapotrzebowanie,
- dopuszcza się wyznaczenie 97,0147 ha nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną i usługową poza jednostkami osadniczymi w odpowiedzi na oszacowane zapotrzebowanie.

W przypadku wyznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, ze względu na znacznie większą intensywność takiej zabudowy (zazwyczaj intensywność ok. czterokrotnie wyższa) uznaje się, iż każdy 1ha wyznaczonej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej odpowiada 4 ha zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Powyższe ustalenia stosuje się do kształtowania ogólnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy. W kontekście art. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie, z którym ład przestrzenny stanowi podstawę wszelkich działań w zakresie planowania przestrzennego, uznaje się, iż w przypadku skonkretyzowanych zamierzeń inwestycyjnych, których realizacja przyczyni się do zachowania wymagań ładu przestrzennego na danym terenie, dopuszcza się przeznaczenie ich na cele zabudowy.

Dopuszczenie to ma zastosowanie na przykład w przypadku potrzeby wydzielenia terenu pod zabudowę usługową w celu zróżnicowania monofunkcyjnej struktury przestrzennej jednostki osadniczej (umożliwienia realizacji sklepu, restauracji – elementarnych składowych przestrzeni o wysokiej jakości życia i zamieszkania), wspomagania istniejącego zagospodarowania (poszerzenie terenów w celu umożliwienia rozbudowy przedsiębiorstw, dopełnienia terenów niezbędną infrastrukturą) oraz wyznaczenia terenów pod rozwój działalności, które ze względu na swoją uciążliwość powinny znaleźć się w oddaleniu od siedlisk ludzkich.

Kształtowanie wielofunkcyjnych struktur jednostek osadniczych umożliwia prowadzenie szeroko pojętej działalności gospodarczej w budynkach mieszkalnych lub w ich obrębie. Struktury takie są efektywne pod kątem komunikacyjnym – niewielkie odległości pomiędzy punktami docelowymi (domem, pracą, usługami) mogą być pokonywane pieszo, racjonalizacji podlega popyt komunikacyjny. Zróżnicowanie funkcji przyczynia się również do wzrostu poczucia bezpieczeństwa poprzez zapewnienie całodobowej obserwacji społecznej terenu, która nie występuje w monofunkcyjnych (wyłącznie mieszkaniowych) częściach jednostek osadniczych.

II. Kierunki rozwoju gminy

II.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym zmiany wynikające z audytu krajobrazowego

II.1.A. Cele rozwoju przestrzennego

Podstawowym celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest określenie polityki przestrzennej i kierunków jej rozwoju. Jest to opracowanie o charakterze strategicznym, w którym gminę rozpatruje się wielorako, od badania szans rozwojowych na tle regionu, po wyznaczanie jednostek i obszarów o danych cechach i predyspozycjach do rozwoju zagospodarowania. Ustalenia w nim zawarte są wiążącymi wytycznymi dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium powstaje w wyniku badania stanu formalno-prawnego, analizy dokumentów i opracowań pomocniczych, syntezy uwarunkowań oraz wniosków w konfrontacji z aktualnymi potrzebami i możliwościami samorządu. Przyjęte w dokumencie rozwiązania są wyrazem polityki lokalnej z uwzględnieniem przesądzeń na szczeblu wojewódzkim i krajowym.

Zgodnie z ustaleniami *Strategii rozwoju gminy Górnio do 2020 roku* nadrzędnym celem gminy jest **poprawa jakości życia jej mieszkańców**. Na jej wpływ mają m.in. uwarunkowania naturalne, stan infrastruktury technicznej (drogowej, sieci komunalnych i sieci energetycznej) oraz infrastruktury społecznej, w tym edukacyjnej, sportowej, kulturalnej, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. Realizacja tego celu wymagać będzie podjęcia odpowiednich działań w zakresie planowania przestrzennego, w tym:

- umożliwienie wielofunkcyjnego rozwoju gminy w aspekcie zaspokajania potrzeb zarówno miejscowej ludności jak i mieszkańców miasta Kielce, którzy coraz chętniej przeprowadzają się do strefy podmiejskiej,
- kształtowanie obszarów o zwiększonej koncentracji usług stanowiących centra jednostek osadniczych, mających na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców gminy. Do pełnienia przedmiotowych funkcji są predestynowane następujące miejscowości: Cedzyna, Radlin, Leszczyny, Skorzeszyce i Krajno.

W powiązaniu z celem nadrzędnym *Strategia...* wyznacza także cele strategiczne związane z rozwojem gospodarczym i wzrostem potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy. Turystyka i agroturystyka jest najczęściej wskazywaną przez mieszkańców perspektywiczną branżą lokalnej gospodarki (*Strategia...* s. 51). Szansa na wzrost gospodarczy w tej dziedzinie wynika z wartości krajobrazowych i przyrodniczych terenu gminy oraz stanu ich zachowania. Walory istotne z punktu widzenia rozwoju turystyki są jednak równocześnie źródłem licznych ograniczeń wynikających z obowiązku ich ochrony.

Realizacja celów strategicznych **rozwój potencjału gospodarczego i rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego** wymagać będzie spełnienia następujących wytycznych w zakresie planowania przyszłego zagospodarowania terenu gminy:

- tworzenie warunków do rozwoju agroturystyki wraz z kształtowaniem systemu

- obszarów wypoczynkowo-rekreacyjnych w strefie podmiejskiej miasta,
- kształtowanie rejonów usług wyspecjalizowanych, oferujących zróżnicowaną ofertę turystyczno-rekreacyjną dostosowaną do potrzeb oraz uwarunkowań wynikających z sąsiedztwa pasm Gór Świętokrzyskich,
 - podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności przestrzeni turystycznej gminy, na obszarach objętych prawną ochroną w sposób możliwie minimalizujący wpływ na przedmioty ochrony,
 - rozwój terenów zabudowy w zasięgu korytarza transportowego drogi krajowej nr 74 oraz projektowanej S-74, w szczególności w rejonach projektowanych węzłów drogowych; Układ ten stanowić będzie pasmo przyspieszonego rozwoju gminy w zakresie usług i produkcji,
 - rozwój produkcji rolnej i jej otoczenia – obszar O3,
 - utrzymanie przemysłu wydobywczego i produkcji kruszyw.

Dążenie do osiągnięcia przyjętych celów następuje poprzez realizację założonych w niniejszych dokumencie kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowiących podstawę dalszego rozwoju procesów urbanizacji. Sam zasięg i rodzaj funkcji lokalizowanych na obszarze gminy jest uzależniony od predyspozycji poszczególnych terenów oraz rozpoznanych uwarunkowań rozwoju gminy, zawartych w Rozdziale I niniejszego dokumentu.

Realizacja przyjętych celów będzie zgodna z zapisami dokumentów nadrzędnych – planu zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju województwa. W celu uwzględnienia postanowień programu ochrony powietrza²⁶ należy ustanowić dodatkowy cel: **uwzględnienie korytarzy przewietrzania**, stanowiących przede wszystkim korytarze ekologiczne związane z dolinami rzek i cieków.

Dla obszaru gminy Górnio obowiązują następujące cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 zaktualizowanej Uchwałą Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r.:

1. Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej.
2. Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu.
3. Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki.
4. Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu.
5. Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.
6. Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

Ze względu na oddziaływanie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, potrzebę utrzymania rezerw terenowych dla inwestycji infrastrukturalnych oraz konieczność zachowania zasobów środowiska i wymogów ładu przestrzennego w studium określono tereny, na których wymagane jest w jak największym stopniu ograniczenie ewentualnego zagospodarowania.

Ograniczenie zabudowy nie oznacza definitywnego braku możliwości realizacji nowych obiektów budowlanych. W szczególności należy uwzględnić i zachować istniejące siedliska i zlokalizowaną w nich zabudowę. Dopuszcza się również realizację niezbędnych

²⁶ Aktualizacja programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego, przyjęta Uchwałą Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dnia 27 listopada 2015 r.

urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, zakładając jak najmniejszą ingerencję w środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Kierunki zmian struktury przestrzennej powinny być oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Zaproponowane kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy muszą być realizowane z uwzględnieniem:

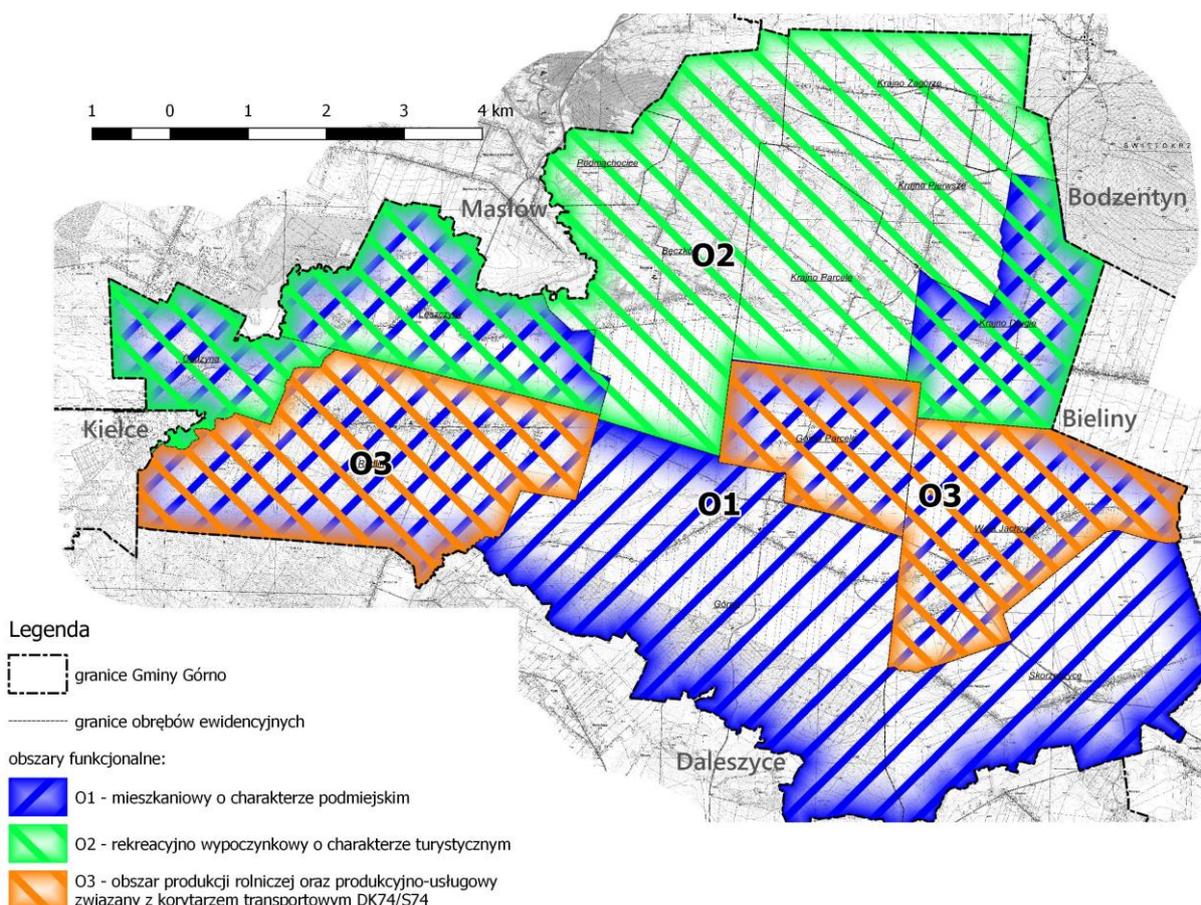
- 1) uwarunkowań, które wpływają na wykluczenia terenów z zabudowy, jak np.:
 - obszarów przewidzianych pod realizację projektowanej drogi ekspresowej S-74,
 - kompleksów leśnych i obszarów przewidzianych do zalesienia,
 - obszarów udokumentowanych złóż surowców naturalnych (z wyjątkiem obiektów budowlanych służących działalności górniczej),
 - obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
 - obszarów zagrożonych zalewami;
- 2) uwarunkowań, które wpływają na ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, jak np.:
 - objęcie obszaru szczególnymi formami ochrony, związanymi z zakazami i nakazami w zakresie gospodarki przestrzennej,
 - obszary systemu powiązań przyrodniczych, w tym ciągi ekologiczne,
 - występowanie gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych (II-III) i terenów zmeliorowanych,
 - występowanie obszarów górniczych,
 - występowanie stanowisk archeologicznych.

II.1.B. *Struktura przestrzenna gminy*

Niniejszy dokument w celu zachowania ciągłości rozwoju przestrzennego gminy Górno przyjmuje za stan wyjściowy strukturę przestrzenną ustaloną w poprzedniej edycji studium. W związku ze zmianami uwarunkowań, w szczególności z zakresu infrastruktury drogowej oraz ograniczeń, jakie obowiązują na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także w związku ze złożonymi przez właścicieli nieruchomości wnioskami oraz wnioskami instytucji uzgadniających i opiniujących projekt studium, kierunki te uległy modyfikacji.

W strukturze przestrzennej gminy wyróżnia się następujące obszary funkcjonalne:

- O1 – obszar mieszkaniowy o charakterze podmiejskim,
- O2 – obszar o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym oraz agroturystycznym,
- O3 – obszar produkcji rolniczej oraz produkcyjno-usługowy związany z korytarzem transportowym DK74/S74.

Rysunek 14. Schemat obszarów funkcjonalnych.

Ze względu na zróżnicowany charakter zagospodarowania i uwarunkowań, niektóre z obrębów ewidencyjnych przyporządkowane zostały do więcej niż jednego obszaru funkcjonalnego.

II.1.B.1. O1 – obszar funkcjonalny mieszkaniowy o charakterze podmiejskim

W skład obszaru funkcjonalnego O1 wchodzi obręby: Cedzyna, Leszczyny, Radlin, Górnó, Górnó-Parcele, Skorzeszyce, Wola Jachowa oraz Krajno Drugie. Kształtując sieć osadniczą przedmiotowego obszaru powinno dążyć się do:

- porządkowania i poprawy jakości przestrzeni publicznych o typologii podmiejskiej, tj. skwerów i placów koncentrujących obiekty usługowo-handlowe,
- tworzenia rezerw terenów mieszkaniowych o charakterze podmiejskim.

II.1.B.2. O2 – obszar funkcjonalny rekreacyjno-wypoczynkowy i agroturystyczny

Obszar funkcjonalny O2 obejmuje obręby: Cedzyna, Leszczyny, Krajno Pierwsze, Krajno Drugie, Krajno Zagórze, Krajno Parcele, Bęczków, Podmachocice. Priorytetowy zakres działań w ramach przedmiotowej jednostki obejmuje poprawę warunków dla rozwoju funkcji rekreacji i wypoczynku.

Na terenie obszaru O2 zakłada się dalszy rozwój budownictwa letniskowego, usług obsługi turystyki, wypoczynku weekendowego, a także usług sportowo-rekreacyjnych, przy

czym koncentracja obiektów turystyki zimowej dotyczy przede wszystkim rejonu Bęczkowa i Krajna Pierwszego.

II.1.B.3. O3 – obszar produkcji rolniczej oraz produkcyjno-usługowy związany z korytarzem transportowym DK74/S74

Obszar funkcjonalny O3 związany z aktywizacją gospodarczą w kierunku produkcyjno-usługowym skoncentrowany jest wzdłuż korytarza transportowego drogi DK74 oraz projektowanej drogi S74. Obejmuje on obręb: Radlin, Wola Jachowa oraz Górno-Parcele. W ramach przedmiotowej jednostki powinno dążyć się do wspierania rozwoju funkcji gospodarczych o zróżnicowanej strukturze działalności oraz rozwoju obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

II.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

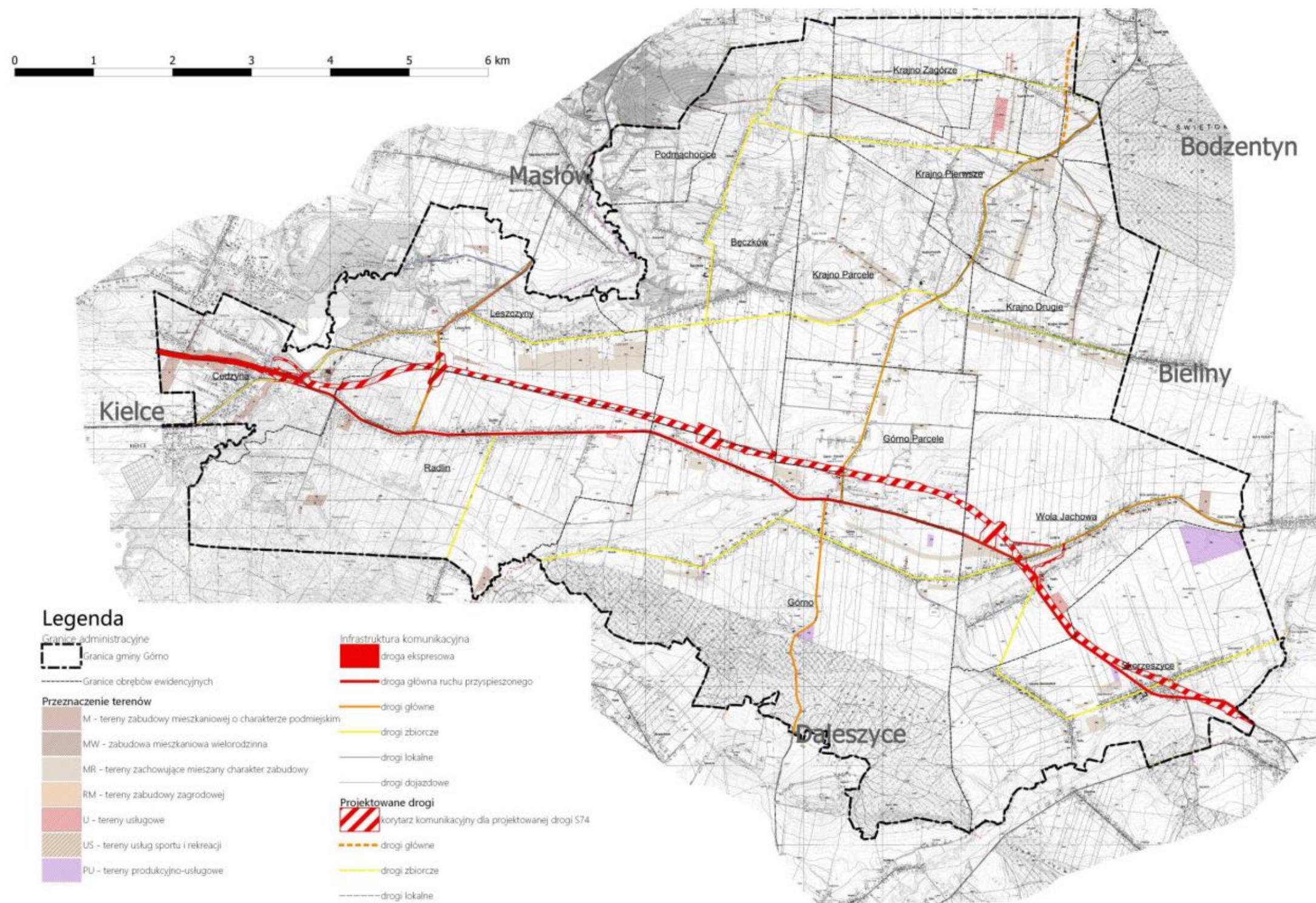
W niniejszej części przedstawiono ustalenia dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym m.in. przeznaczenie terenów oraz podstawowe wskaźniki i wytyczne w zakresie kształtowania zabudowy. Ze względu na fakt, iż znaczna część gminy pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, określone kierunki zagospodarowania, w ramach niniejszej edycji studium, stanowią aktualizację i weryfikację wytycznych zawartych w przedmiotowych dokumentach, dzięki czemu zachowana została ciągłość w kształtowaniu zabudowy.

Strukturę zasadniczej części terenu gminy, stanowiącej zabudowę mieszkaniową o charakterze mieszanym, różnicuje się w zależności od stopnia jej przekształcenia od historycznych układów zabudowy siedliskowej, w kierunku rozwijającej się w obszarze Górna czy Cedzyny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o typologii podmiejskiej (urbanizacja determinowana bliskim sąsiedztwem miasta Kielce).

Na terenie gminy wyznacza się następujące tereny:

Symbol przeznaczenia terenu	Nazwa terenu	Powierzchnia terenów [ha]		
		Ogółem	Nowo wyznaczonych w niniejszym studium	
Tereny przeznaczone pod zabudowę i zainwestowanie	M, M1	Tereny zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim	698,9123	47,6988
	MR, MR1	Tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy	1252,0466	173,7837
	MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	2,2576	2,2576 (odpowiada 9,0304 ha zabudowy mieszkaniowej)
	TL	Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej	18,1923	-
	RM	Tereny zabudowy zagrodowej	133,1749	3,6572
	RZ i RZ1	Tereny użytkowane rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej	80,7986	-
	RU	Tereny obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich	3,4812	-
	U	Tereny usługowe	42,5500	4,4788
	US, US1, US2, US3	Tereny usług sportu i rekreacji	27,8623	1,8785
	UT, UT1, UT2, UT3, UT4	Tereny usług turystyki	45,2058	8,0635
	PU	Tereny produkcyjno-usługowe	149,3809	34,2406
	PG	Tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin	64,0279	6,1216
	ZC	Tereny cmentarzy	9,2786	-
	ZCZ	Teren cmentarza zamkniętego	0,5672	-
	Tereny wyłączone spod zabudowy	K	Tereny pod drogami	153,9599
KP		Tereny obsługi komunikacji		
IK		Tereny infrastruktury technicznej kanalizacyjnej		
IW		Tereny infrastruktury technicznej wodociągowej		
R		Tereny rolnicze	3072,1435	-
ZR		Tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych	1241,5315	-
WS		Tereny wód powierzchniowych śródlądowych	29,0522	-
ZLp		Tereny doleśień	168,7716	-
ZL	Tereny lasów	948,6027	-	
ZU	Tereny zieleni urządzonej	4,1900	-	
ZI	Tereny zieleni izolacyjnej	27,9336	-	

Tabela 32. Wykaz terenów o określonym przeznaczeniu wraz z powierzchniami.

Rysunek 15. Zmiany przeznaczenia względem obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Studium dopuszcza możliwość koegzystowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej na terenach M, MR i RM. Na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej funkcja zagrodowa może być jednak realizowana wyłącznie jako rozbudowa istniejących siedlisk. Z kolei tereny zabudowy zagrodowej (RM) dają możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jako przeznaczenie dopuszczalne. Zaleca się, by na tych terenach zabudowa mieszkaniowa dopuszczana była jednak tylko w wyjątkowych przypadkach. Również w terenach MR – zachowujących mieszany charakter zabudowy – należy dążyć do odseparowania terenów mieszkaniowych jednorodzinnych od terenów zabudowy zagrodowej, jeżeli będzie to uzasadnione potrzebami społecznymi. Decyzja w powyższych sprawach powinna zostać podjęta na etapie sporządzania planu miejscowego.

W ramach obszarów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (M, MR, RM), stanowiących zasadniczą część układu osadniczego gminy, dąży się do kształtowania **wielofunkcyjnej struktury funkcjonalnej** umożliwiającej bezkonfliktowe koegzystowanie zarówno budynków mieszkalnych jak i usługowych (zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej). Struktura mieszana niesie ze sobą wiele wymiernych korzyści, w tym między innymi zwiększa efektywność komunikacyjną – niewielkie odległości pomiędzy punktami docelowymi mogą być pokonywane pieszo, dzięki czemu racjonalizacji ulega popyt komunikacyjny (minimalizacja transportochłonności układu). Wśród zalet przedmiotowej struktury należy wymienić również²⁷:

- możliwość realizacji zadań lokalnych w zakresie tradycji, kultury i dorobku materialnego,
- większa dostępność do usług podstawowych stanowiących niejednokrotnie także miejsce pracy lokalnej ludności,
- lepsze warunki dla rozwoju rodziny i tworzenia więzi społecznych na różnych poziomach, od skali rodziny i sąsiedztwa, po skalę środowisk zawodowych i grup zainteresowań lub wiekowych,
- możliwość przeciwdziałania środowiskowej segregacji wiekowej i wykluczenia społecznego,
- wzrost znaczenia lokalnych stref dystrybucji towarów oraz miejsc pozyskiwania lokalnych surowców – dobra podstawa dla rozwijania lokalnej przedsiębiorczości,
- innowacyjność oparta o lokalną tradycję i specyfikę.

Z pośród wyżej wymienionych typów przeznaczenia mieszanego wyodrębniono obszary i obiekty, które ze względu na:

- rodzaj prowadzonej działalności,
- możliwość wystąpienia uciążliwości,
- znaczną terenochłonność,
- odrębność charakteru zagospodarowania,

nie dają się wpisać w zasadniczą tkankę jednostek osadniczych. Wyróżnić tu należy: tereny zabudowy usługowej oraz tereny produkcyjno-usługowe, realizowane w większości w znacznym oddaleniu względem istniejącego układu osadniczego.

Rozwój osadnictwa na terenie gminy powinien odbywać się głównie poprzez utrzymanie zwarteo charakteru zabudowy i wzrost standardów zamieszkania. Utrzymuje się

²⁷ *Przeciwdziałanie występowaniu jednorodności funkcji w zabudowie, korzyści różnicowania zabudowy pod względem funkcji*; Instytut Rozwoju Miast w Krakowie, publikacja Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa; listopad 2016.

rozwój osadnictwa na zasadach:

- porządkowania, adaptacji i uzupełnień zabudowy,
- rozwój w oparciu o tradycyjne układy przestrzenne poprzez kontynuację rozbudowy na zewnątrz istniejących układów osadniczych.

Zakłada się zmiany jakościowe struktury osadniczej, polegające nie tylko na wymianie i modernizacji substancji mieszkaniowej w ramach porządkowania struktur osadniczych, ale przede wszystkim na realizacji programów rozwoju infrastruktury technicznej, prowadzącej do poprawy standardów życia mieszkańców.

Przy realizacji, wymianie lub uzupełnianiu zabudowy, należy uwzględnić:

- systematyczne porządkowanie istniejącego zagospodarowania,
- poprawę funkcjonalności zespołów zabudowy,
- zachowanie istniejących linii zabudowy i tradycyjnych dla miejscowości układów,
- przekształcenie przestrzeni publicznych w kierunku coraz wyższego standardu i jakości,
- respektowanie form budownictwa związanego z lokalną tradycją (gabaryt, forma architektoniczna, materiał budowlany, usytuowanie na działce, itp.),
- wykorzystanie w pierwszej kolejności istniejących rezerw terenowych.

II.2.A. Wytyczne dotyczące określania przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego za zgodne z niniejszym studium uznaje się:

- określenie przeznaczenia terenu zgodnie z podstawowymi kierunkami przeznaczenia terenów określonymi w rozdziałach II.2.B-X dla wszystkich terenów w danym obszarze,
- określenie przeznaczenia poszczególnych terenów w danym obszarze zgodnie z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenów,
- określenie innego przeznaczenia i/lub parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli wynika to bezpośrednio z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu lub wydanej decyzji o warunkach zabudowy, a także decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- jeżeli obecny stan zagospodarowania nie pozwala na przyjęcie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów na poziomie wskazanym w niniejszym studium, tj. parametry i wskaźniki te w stanie istniejącym przekraczają wartości przyjęte w ustaleniach studium, dopuszcza się w planie miejscowym adekwatne zmniejszenie lub zwiększenie danego parametru lub wskaźnika o nie więcej niż 20%, celem umożliwienia rozbudowy bądź przebudowy istniejącej zabudowy.

Określona w ustaleniach studium maksymalna wysokość zabudowy dotyczy jedynie wysokości budynków, nie zaś obiektów budowlanych niebędących budynkami. Te zaś podlegają zapisom zawartym w rozdziale II.19, w związku z faktem, iż część obszaru gminy Górno znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczających wysokość obiektów w rejonie lotniska Masłów koło Kielc.

Kierunki określone w studium mogą być wprowadzone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod warunkiem, że nie naruszają przepisów odrębnych

oraz ich ustalenie nie spowoduje konfliktów przestrzennych z przeznaczeniem podstawowym, określonym w niniejszym dokumencie.

Ze względu na małą skalę, w jakiej sporządzony jest rysunek studium, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się uściślanie wyznaczonych w studium zasięgów poszczególnych przeznaczeń terenów.

Ze względu na małą skalę, w jakiej sporządzony jest rysunek studium, nie zostały w nim również wzięte pod uwagę wszystkie ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, jakie występują na obszarze gminy, jak np. strefy ograniczenia zabudowy od linii elektroenergetycznych średniego napięcia. Odpowiednie ograniczenia w zagospodarowaniu poszczególnych terenów powinny zostać wprowadzone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na wszystkich terenach, bez względu na ustalenia zawarte w kierunkach przeznaczenia, określone w poniższych rozdziałach II.2.B-X, dopuszcza się:

- obiekty i sieci infrastruktury technicznej (z wyłączeniem oczyszczalni ścieków innych niż przydomowe i przyzakładowe, składowisk odpadów),
- drogi publiczne w ramach uzupełnienia układu komunikacyjnego,
- drogi wewnętrzne, ciągi piesze, ciągi pieszo-jezdne, ciągi pieszo-rowerowe, ciągi rowerowe,
- zieleń urządzoną i izolacyjną.

Na wszystkich terenach wskazanych do zabudowy dopuszcza się lokalizację zbiorników wodnych.

Dla terenów położonych w zasięgach zalewów od rzek dla przepływów o prawdopodobieństwie przewyższenia równym 1% wyznaczonych w ramach projektu „Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy” oraz dla stref zalewowych według pracy pn.: „Wykonanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Bobrzy, Silnicy, Sufragańca i Lubrzanki na obszarze miasta Kielce” należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzić zakaz podpiwniczania budynków. Ponadto dla tych terenów należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zachować co najmniej dotychczasowy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej a wskaźnik powierzchni zabudowy przyjąć na tym samym lub mniejszym poziomie, niż wynika to z dokumentów obowiązujących.

Wskazane w niniejszym studium ustalenia przeznaczenia terenów a także wskaźniki zagospodarowania, określone dla terenów oznaczonych symbolami: M-R1, M-S1, MR-B1, MR-B2, MR-B3, MR-B4, MR-B5, MR-B6, MR-L1, MR-L2, MR-L3, MR-G1, MR-G2, MR-S1, U-S1, U-S2, U-S3, UT1-B1, KP-B1, ZC-B1, wynikają z zachowania ustaleń identycznych jak w już obowiązujących dokumentach planistycznych, tj. miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz zmianach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które przeszły procedurę związaną ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko. Celem zachowania dokładnie tego samego przeznaczenia oraz wskaźników i parametrów urbanistycznych jest możliwość skorzystania z odstępstwa od zakazów obowiązujących w *strefach B* Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Odstępstwo to dotyczy bowiem terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

II.2.B. Tereny zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim (M i M1)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zachowanie, z możliwością przebudowy, nadbudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

M i M1:

- a) usługi publiczne,
- b) usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym),
- c) obiekty rekreacji indywidualnej,
- d) zabudowa pensjonatowa,
- e) drobna działalność produkcyjna,
- f) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- g) parkingi,
- h) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

M-R1:

- a) zabudowa rekreacji indywidualnej,
- b) drewniana tradycyjna zabudowa w wyniku przeniesienia z innych terenów okolic gminy,
- c) zabudowa pensjonatowa do 20 miejsc noclegowych,
- d) wolnostojące obiekty usług podstawowych z ograniczeniem do 50 m² powierzchni użytkowej,
- e) przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod usługi podstawowe,
- f) obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
- g) ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.

M-S1:

- a) usługi komercyjne,
- b) zakłady rzemieślnicze i drobna wytwórczość,
- c) obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej (serwis samochodowy, komis, warsztaty samochodowe – mechanika, blacharstwo),
- d) wydzielenie funkcji mieszkaniowej w obiekcie usługowym,
- e) ciągi pieszo-jezdne.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Dla przedmiotowych terenów określa się działania priorytetowe w zakresie **systematycznego porządkowania istniejącego zagospodarowania** o strukturze podmiejskiej i jego modernizacji w celu podniesienia atrakcyjności.

Dla terenów, na których obecnie znajduje się zarówno zabudowa zagrodowa jak i

zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy mających na celu tworzenie przestrzeni o typologii podmiejskiej z poszanowaniem **historycznych układów ruralistycznych** oraz określanie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, które zapewni **harmonijne wkomponowanie zabudowy w krajobraz kulturowy**.

Dla obszarów niezainwestowanych ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy oraz określanie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, które zapewni **harmonijne wkomponowanie zabudowy w krajobraz kulturowy**.

Nowe sieci infrastruktury energetycznej zaleca się prowadzić przewodami podziemnymi, a urządzenia realizować jako wbudowane w budynki.

Celem kształtowania funkcjonalnych jednostek oraz uzupełnienia potrzeb rozwijających się osiedli mieszkaniowych należy określić **obszary koncentracji usług społecznych**, przyjmując za zasadę takie lokalizowanie lokalnych ośrodków, by znajdowały się one w odległości pieszego dojścia.

Na wskazanych do zainwestowania terenach M należy utrzymywać ciekę oraz chronić ich otulinę biologiczną, a także utrzymać ich powierzchniowy charakter.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy:
 - mieszkaniowej i pensjonatowej:
 - i. dla terenów M – 12m,
 - ii. dla terenów M1, M-R1, S1 – 10m,
 - usługowej i drobnej działalności produkcyjnej – 8m,
 - rekreacji indywidualnej – 8m,
 - gospodarczej i garażowej związanej z zabudową mieszkaniową jednorodziną:
 - i. dla terenów M, M1 – 7m,
 - ii. dla terenów M-R1 – 6m.
- b) maksymalna intensywność zabudowy:
 - dla terenów: M, M1 – 1,
 - dla terenów: M-R1 – 0,6,
 - dla terenów M-S1 – 0,9,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy:
 - dla terenów M, M1- 50%,
 - dla terenów M-R1- 30%,
 - dla terenów M-S1 – 45%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna:
 - dla terenów M, M1, M-S1 – 30%,
 - dla terenów M-R1- 60%.

II.2.C. Tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy (MR i MR1)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- b) zabudowa zagrodowa.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

MR i MR1:

- a) usługi publiczne,
- b) usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- c) obiekty rekreacji indywidualnej,
- d) zabudowa pensjonatowa,
- e) drobna działalność produkcyjna,
- f) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- g) parkingi,
- h) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

MR-B1, B2, B3, B5, B6:

- a) urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny zieleni i rekreacji, zieleń nieurządzona,
- b) drobna wytwórczość i przetwórstwo, usługi, magazynowanie produktów rolnych,
- c) urządzenia obsługi rolnictwa – w tym usługi motoryzacyjne. Dopuszczona działalność usługowo-wytwórcza nie może kolidować z podstawową funkcją terenów, a przy jej realizacji należy zachować warunki ochrony środowiska (dopuszcza się jej realizację zarówno w lokalach użytkowych w budynkach mieszkalnych, jak i obiektach wolnostojących, w tym również na wydzielonych działkach),
- d) zabudowa letniskowa, pensjonatowa o max. 20 miejscach noclegowych i agroturystyczna w zabudowie zagrodowej.

MR-L1:

- a) wolnostojące obiekty usługowe,
- b) adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej;
- c) obiekty agroturystyczne;
- d) przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
- e) lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
- f) obiekty małej architektury (altany, kapliczki itp.), wiaty, zadaszenia,
- g) odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowę istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów nowo realizowanych,
- h) ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.

MR-L2, L3:

- a) wolnostojące obiekty usługowe z ograniczeniem do 60 m² powierzchni użytkowej,
- b) adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej;

- c) przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową,
- d) lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
- e) obiekty małej architektury (altany, kapliczki itp.), wiaty, zadaszenia,
- f) odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania, terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów nowo realizowanych,
- g) ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.

MR-G1:

- a) wolnostojące obiekty usługowe,
- b) adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
- c) obiekty agroturystyczne,
- d) przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
- e) lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
- f) obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
- g) odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów nowo realizowanych,
- h) ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.

MR-G2:

- a) wolnostojące obiekty usługowe z ograniczeniem do 60 m² powierzchni użytkowej,
- b) adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
- c) przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową,
- d) lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
- e) obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
- f) odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów nowo realizowanych,
- g) ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.

MR-S1:

- a) wolnostojące obiekty usługowe,
- b) adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
- c) obiekty agroturystyczne,
- d) przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
- e) lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
- f) obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),

- g) odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów nowo realizowanych,
- h) ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Dla przedmiotowych terenów określa się działania priorytetowe w zakresie zapewnienia porządkowania istniejącego zagospodarowania z zachowaniem zasady **dobrego sąsiedztwa** – mieszany charakter obszarów wymagać będzie minimalizacji negatywnego wpływu produkcji rolnej na otaczające tereny mieszkaniowe. Na etapie sporządzania planu miejscowego zalecane jest wyodrębnienie terenów o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej.

Ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy, zachowujących charakter **układów ruralistycznych** oraz określanie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, które zapewni **harmonijne wkomponowane zabudowy w krajobraz kulturowy**.

Należy dążyć do zachowania form regionalnych, w tym cech stylowych miejscowej architektury.

Celem kształtowania funkcjonalnych jednostek osadniczych należy określić **obszary koncentracji usług społecznych**, przyjmując za zasadę takie lokalizowanie lokalnych ośrodków, by znajdowały się one w odległości pieszego dojścia.

Na wskazanych do zainwestowania terenach MR i MR1 należy utrzymywać cieki oraz chronić ich otulinę biologiczną, a także utrzymać ich powierzchniowy charakter.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

a) maksymalna wysokość zabudowy:

- mieszkaniowej i pensjonatowej dla:
 - i. dla terenów MR – 12m,
 - ii. terenów MR1 wskazanych do zainwestowania – 8m
 - iii. Dla pozostałych terenów MR1 i dla terenów MR: B1, B2, B3, B5, B6, L1, L2, L3, G1, G2, S1 – 10m,
- usługowej i drobnej działalności produkcyjnej:
 - i. dla terenów MR: B1, B2, B3, B5, B6, L1, L2, L3, G1, G2, S1 – 6m,
 - ii. dla pozostałych terenów – 8m,
- związanej z produkcją rolną:
 - i. dla terenów MR: B1, B2, B3, B5, B6, L1, L2, L3, G1, G2, S1 – 9m,
 - ii. dla pozostałych terenów – 10m,
- gospodarczej i garażowej związanej z zabudową mieszkaniową jednorodziną
 - i. dla terenów MR: B1, B2, B3, B5, B6, L1, L2, L3, G1, G2, S1 – 6m,
 - ii. dla pozostałych terenów – 7m,

b) maksymalna intensywność zabudowy:

- dla terenów MR: L1, G1, S1 – 0,6,
- dla terenów MR: L2, L3, G2 – 0,7,

- dla terenów MR: B1, B2, B3, B5, B6 – 0,9,
 - dla terenów MR i MR1 oraz pozostałych terenów – 0,8,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy:
- dla terenów MR: B1, B2, B3, B5, B6 – 45%,
 - dla terenów MR1 wskazanych do zainwestowania i dla terenów MR: L1, G1, S1 – 30%,
 - Dla terenów MR: L2, L3, G2 – 35%,
 - dla pozostałych terenów MR1 i terenów MR – 40%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna:
- dla terenów MR: B1, B2, B3, B4, B5, B6, L1, G1, S1 - 50%,
 - dla terenów MR: L2, L3, G2 – 60%,
 - dla pozostałych terenów – 40%,
- e) dla terenów MR1 wskazanych do zainwestowania ustala się maksymalną szerokość frontów budynków na poziomie 12m.
- f) Dla terenów MR-B4 ustala się zakaz realizacji zabudowy.

II.2.D. Tereny zabudowy wielorodzinnej (MW)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) usługi publiczne,
- b) usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności,
- c) obiekty rekreacji indywidualnej,
- d) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- e) parkingi,
- f) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy oraz określanie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, które zapewni **harmonijne wkomponowanie zabudowy w krajobraz kulturowy**.

Nowe sieci infrastruktury energetycznej zaleca się prowadzić przewodami podziemnymi, a urządzenia realizować jako wbudowane w budynki.

Celem kształtowania funkcjonalnych jednostek oraz uzupełnienia potrzeb rozwijających się osiedli mieszkaniowych należy określić **obszary koncentracji usług społecznych**, przyjmując za zasadę takie lokalizowanie lokalnych ośrodków, by znajdowały się one w odległości pieszego dojścia.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy:
 - mieszkaniowej – 18 m,
 - usługowej – 8m,

- gospodarczej i garażowej związanej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – 7m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 2,5,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30%.

II.2.E. Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (TL)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: zabudowa rekreacji indywidualnej.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- b) usługi publiczne,
- c) zabudowa pensjonatowa,
- d) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- e) parkingi,
- f) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy, zachowujących charakter bądź tworzących rzeczywiste możliwości w zakresie kształtowania ładu przestrzennego oraz określanie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, które zapewni **harmonijne wkomponowane zabudowy w krajobraz kulturowy.**

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 10m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,5,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 25%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50%.

II.2.F. Tereny zabudowy zagrodowej (RM)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: zabudowa zagrodowa.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- b) usługi publiczne,
- c) usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- d) drobna działalność produkcyjna,
- e) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- f) parkingi,
- g) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną

terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy, zachowujących charakter bądź tworzących rzeczywiste możliwości w zakresie rozwoju **układów ruralistycznych** oraz określanie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, które zapewni **harmonijne wkomponowane zabudowy w krajobraz kulturowy**.

Należy dążyć do zachowania form regionalnych, w tym cech stylowych miejscowej architektury.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy:
 - mieszkaniowej – 12m,
 - usługowej i drobnej działalności produkcyjnej – 8m,
 - związanej z produkcją rolną – 10m,
 - gospodarczej i garażowej związanej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – 7m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,5,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 30%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 30%.

II.2.G. Tereny usługowe (U)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

U: zabudowa usługowa (w tym usługi publiczne, komercyjne, kultu religijnego) oraz zachowanie, z możliwością przebudowy, nadbudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

U-S1: usługi z zakresu usług pogrzebowych i obsługi cmentarza, w tym w szczególności lokalizacja zakładu pogrzebowego, sklepów i kwaciarni.

U-S2 i U-S3: tereny zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod usługi komercyjne.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

U:

- a) usługi sportu i rekreacji,
- b) lokale mieszkalne w zabudowie usługowej,
- c) drobna działalność produkcyjna,
- d) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- e) parkingi,
- f) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

U-S1:

- i) obiekty małej architektury towarzyszące obiektom usługowym,
- j) wysoka i niska zieleń urządzona,
- k) dojścia i dojazdy,
- l) miejsca postojowe.

U-S2:

- a) zakłady rzemieślnicze drobnej wytwórczości,
- b) obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej (serwis samochodowy, komis, warsztaty samochodowe – mechanika, blacharstwo),
- c) zabudowa magazynowa,
- d) adaptacja istniejącej zabudowy na potrzeby działalności usługowej,
- e) wydzielenie funkcji mieszkaniowej w obiekcie usługowym,
- f) wolnostojąca zabudowy mieszkaniowa jednorodzinna, realizowana w ramach zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób prowadzących działalność usługową na działce lub zespole działek, na których prowadzona jest działalność,
- g) ciągi pieszo-jezdne.

U-S3:

- a) stacja LPG, stacja paliw,
- b) motel,
- c) obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej,
- d) składy i magazyny,
- e) obiekty rzemiosła i drobnej wytwórczości,
- f) urządzenia terenowe i obiekty małej architektury towarzyszące kubaturowym obiektom usługowym,
- g) ciągi piesze i ścieżki rowerowe.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się tworzenie uporządkowanych linii zabudowy, zachowujących charakter bądź tworzących rzeczywiste możliwości w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w ośrodkach usługowych.

Należy dążyć do zachowania powiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych terenów o charakterze usługowym z sąsiadującą zabudową w celu ułatwienia korzystania z usług pieszym.

Zabudowa usług publicznych, w tym szkoły, ośrodki zdrowia, powinna być rozwijana ze szczególną dbałością o formę architektoniczną oraz towarzyszącą im przestrzeń publiczną.

Przy ustalaniu możliwości i ograniczeń w zagospodarowaniu należy uwzględnić walory architektoniczne obiektów, zarówno w skali mikro jak i wpływu obiektów wyróżniających się (dominant) na krajobraz kulturowy w widoku dalszym.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy:
 - dla terenów U-S1 – 12 m,
 - dla terenów U-S3 – 10 m,
 - dla terenów U-S2:
 - i. dla obiektów usługowych i mieszkalnych – 10 m,
 - ii. dla obiektów wytwórczo-magazynowych i warsztatów – 8m,
 - dla pozostałych terenów:
 - i. dla obiektów hotelowych oraz obiektów użyteczności publicznej – 18m,

- ii. dla pozostałych obiektów usługowych – 12m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy:
 - dla terenów U-S1 – 0,6,
 - dla terenów U-S2 – 0,9,
 - dla terenów U-S3 – 0,8,
 - dla pozostałych terenów – 1,2,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy:
 - dla terenów U-S1 – 30%,
 - dla terenów U-S2 – 45%,
 - dla terenów U-S3 – 40%,
 - dla pozostałych terenów – 50%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna:
 - dla terenów U-S3 – 40%,
 - dla pozostałych terenów – 30%.

II.2.H. Tereny usług turystyki (UT1, UT2, UT3, UT4)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: zabudowa usługowa (usługi turystyki).

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów

UT1, UT2, UT3, UT4:

- a) usługi publiczne,
- b) usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura, hotele, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności,
- c) usługi sportu i rekreacji,
- d) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- e) parkingi,
- f) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

UT1-B1:

- g) urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny zieleni i rekreacji, zieleń nieurządzona,
- h) obiekty usługowe – handlu, gastronomii, obiekty i urządzenia służące obsłudze ruchu turystycznego, realizacja urządzeń terenowych, pola namiotowe i miejsca biwakowych,
- i) obiekty hotelarskie i pensjonaty,
- j) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w terenach zabudowy rekreacji indywidualnej.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Głównym kierunkiem rozwoju obszaru usług turystyki powinno być tworzenie drobnoskalowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych, dostosowanych wielkością i formą architektoniczną do istniejącej, tradycyjnej zabudowy gminy.

Należy dążyć do zachowania powiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych terenów o

charakterze usługowym z sąsiadującą zabudową w celu ułatwienia korzystania z usług pieszym, w tym turystom korzystającym ze szlaków pieszych i rowerowych.

Zabudowę i inne obiekty zagospodarowania należy sytuować z poszanowaniem dla walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych miejscowości, z uwzględnieniem punktów i ciągów widokowych.

Przy ustalaniu możliwości i ograniczeń w zagospodarowaniu należy uwzględnić wpływ planowanych obiektów na krajobraz kulturowy – projektowane obiekty nie powinny stanowić elementów degradujących przestrzeń oraz przesłaniających widok na eksponowane rejonry gminy.

Na wskazanych do zainwestowania terenach UT należy utrzymywać ciekę oraz chronić ich otulinę biologiczną, a także utrzymać ich powierzchniowy charakter.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- b) maksymalna wysokość zabudowy:
 - dla obiektów hotelowych oraz obiektów użyteczności publicznej na terenach:
 - UT1 i UT1-B1 – 13m,
 - UT2 – 14m,
 - UT3 – 12m,
 - UT4 – 10m,
 - dla pozostałych obiektów usługowych – 12m,
- a) maksymalna intensywność zabudowy:
 - dla terenów UT1 i UT2, UT3, UT4 – 0,8,
 - dla terenów UT1-B1 – 0,6,
- b) maksymalna powierzchnia zabudowy
 - dla terenów UT1-B1 – 30%,
 - dla pozostałych terenów - 40%,
- c) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 60%.

II.2.1. Tereny usług sportu i rekreacji (US, US1, US2, US3)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: zabudowa usługowa w postaci usług sportu i rekreacji.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) pozostałe usługi związane bezpośrednio z funkcją podstawową,
- b) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- c) parkingi,
- d) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Głównym kierunkiem rozwoju obszaru usług sportu i rekreacji powinno być tworzenie obiektów z zakresu sportów zimowych i letnich, dostępnych dla mieszkańców i urozmaicających ofertę turystyczną gminy (wyciągi i trasy narciarskie, boiska, korty itp.).

Zabudowę i inne obiekty zagospodarowania należy sytuować z poszanowaniem dla walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych miejscowości, z uwzględnieniem punktów i ciągów widokowych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy:
- dla obiektów sportu i rekreacji na terenach:
 - US - 20m,
 - US1 - 15m,
 - US3 – 10m,
 - dla pozostałych obiektów usługowych związanych bezpośrednio z funkcją podstawową – 10m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,3,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 30%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20%.

Dla terenów US2 ustala się zakaz realizacji budynków. W terenach US2 dopuszcza się jedynie obiekty tymczasowe nie związane trwale z gruntem, nawiązujące do form regionalnych bądź szalasy, montowane w sezonie zimowym o wysokości do 4m.

II.2.J. Tereny produkcyjno-usługowe (PU)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa produkcyjna, składy, magazyny,
- b) zabudowa usługowa.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

PU:

- a) lokale mieszkalne bezpośrednio związane z funkcją podstawową,
- b) place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- c) parkingi,
- d) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Zabudowę i inne obiekty budowlane należy sytuować z poszanowaniem dla walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych miejscowości.

Przy ustalaniu możliwości i ograniczeń w zagospodarowaniu należy uwzględnić wpływ planowanych obiektów na krajobraz kulturowy – projektowane obiekty nie powinny stanowić elementów degradujących przestrzeń oraz przesłaniających widok na eksponowane rejony gminy.

W przypadkach ustalania terenów produkcyjnych w sąsiedztwie zabudowy wrażliwej, tj. mieszkaniowej i usługowej należy zobowiązać inwestorów do realizacji pasa zieleni izolacyjnej w celu minimalizacji negatywnego wpływu prowadzonej działalności na zdrowie ludzi i warunki ich zamieszkania.

Należy unikać stosowania substandardowych materiałów wykończeniowych.

Kształtowanie i ochrona środowiska: wskazuje się na konieczność realizacji pasa

zieleni izolacyjnej od strony kompleksu leśnego w terenie PU położonym w obrębie geodezyjnym Górno. Wskazuje się na konieczność zapewnienia drożności korytarzy ekologicznych, w szczególności na terenie PU położonym w obrębie Górno Parcele, wzdłuż dopływu do strugi Warkocz.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 15 m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 1,0,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 60%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10%.

II.2.K. Tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin (PG)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów:

- a) powierzchniowa eksploatacja kopalin;
- b) zabudowa produkcyjna, składy, magazyny.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa usługowa towarzysząca przeznaczeniu podstawowemu,
- b) parkingi,
- c) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Dla obszarów powierzchniowej eksploatacji kopalin ustala się optymalne wykorzystanie złoża oraz rekultywację terenów po jej zakończeniu.

W celu ochrony ładu przestrzennego należy stosować zieleń osłonową, izolującą przyrodniczo i wizualnie tereny wydobywania.

Kształtowanie i ochrona środowiska: zaleca się realizację pasa zieleni izolacyjnej od strony kompleksu leśnego w terenie PG położonym w obrębie geodezyjnym Górno.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 15 m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,1,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 10%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 0,1%.

II.2.L. Tereny cmentarzy (ZC)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny cmentarzy.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa usługowa towarzysząca przeznaczeniu podstawowemu – obiekty architektury sakralnej, domy pogrzebowe, kwaciarnie,
- b) parkingi,

- c) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

W zakresie ochrony ładu przestrzennego i zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi ustala się konieczność uwzględnienia zabytkowego charakteru cmentarzy.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy:
- dla terenów ZC-B1 – 6 m,
 - dla pozostałych terenów – 15 m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,1,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy:
- dla terenów ZC-B1 – 10 m²,
 - dla pozostałych terenów – 5%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna:
- dla terenów ZC-B1 – 20%,
 - dla pozostałych terenów – 10%.

II.2.M. Teren cmentarza zamkniętego (ZCZ)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny cmentarzy.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów: inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

W zakresie ochrony ładu przestrzennego i zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi ustala się konieczność uwzględnienia zabytkowego charakteru cmentarzy.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 15m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,1,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 5%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10%.

II.2.N. Tereny infrastruktury technicznej kanalizacyjnej – oczyszczalnie ścieków (IK)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: oczyszczalnia ścieków.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) obiekty i urządzenia technologicznie niezbędne do zapewnienia właściwej sprawności i efektywności procesu oczyszczania ścieków, w tym obiekty i urządzenia zasilania elektroenergetycznego,

- b) drogi wewnętrzne,
- c) parking,
- d) zieleń urządzone,
- e) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 12m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,8,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 80%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10%.

II.2.O. Tereny infrastruktury wodociągowej (IW)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: objekty i urządzenia infrastruktury technicznej wodociągowej.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) objekty i urządzenia technologiczne niezbędne do zapewnienia niezawodności pracy ujęć oraz parametrów ilościowych i jakościowych ujmowanej wody, w tym objekty i urządzenia zasilania elektroenergetycznego,
- b) drogi dojazdowe,
- c) zieleń urządzone,
- d) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 10m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,5,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10%.

II.2.P. Tereny obsługi komunikacji (KP)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny obsługi komunikacji (parkingi)

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) budynki związane z obsługą parkingu,
- b) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 4m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,1,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy:

- dla terenów KP-B1 – 10 m²,
 - dla pozostałych terenów – 5%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 5%.

II.2.Q. Tereny użytkowane rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej (RZ i RZ1)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny rolnicze.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, realizowana dla potrzeb osoby posiadającej gospodarstwo rolne,
- b) zabudowa specjalistycznej produkcji rolnej,
- c) zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z wyłączeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych oraz na obszarach Natura 2000, a także w strefach A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu.
- d) trwałe użytki zielone,
- e) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się konieczność ochrony obszarów zmeliorowanych na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Ochronie podlegać powinny otwarte czyste kompleksy rolne. Dopuszcza się przeznaczenie gleb o niskiej wartości produkcyjnej pod trwałe użytki zielone spełniające funkcje obudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy dla terenów:
 - RZ – 10m,
 - RZ1 – 12m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy dla terenów:
 - RZ - 0,25,
 - RZ1 - 0,5,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 25%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50%.

II.2.R. Tereny rolnicze (R)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny rolnicze.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa zagrodowa na terenie obsługiwanego areału nie mniejszego niż 20 ha,
- b) zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy

samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych i z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu,

- c) trwałe użytki zielone,
- d) zbiorniki wodne, z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu,
- e) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się konieczność ochrony obszarów zmeliorowanych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Ochronie podlegać powinny otwarte czyste kompleksy rolne. Dopuszcza się przeznaczenie gleb o niskiej wartości produkcyjnej pod trwałe użytki zielone spełniające funkcje obudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 15m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,2,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 40%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 50%.

II.2.S. Tereny obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (RU)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny rolnicze.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa specjalistycznej produkcji rolnej,
- b) zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych i z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu,
- c) trwałe użytki zielone,
- d) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się konieczność ochrony obszarów zmeliorowanych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Ochronie podlegać powinny otwarte czyste kompleksy rolne. Dopuszcza się przeznaczenie gleb o niskiej wartości produkcyjnej pod trwałe użytki zielone spełniające funkcje obudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych.

Wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy:

- a) maksymalna wysokość zabudowy – 10m,
- b) maksymalna intensywność zabudowy – 0,7,
- c) maksymalna powierzchnia zabudowy – 70%,
- d) minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10%.

II.2.T. Tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych (ZR)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych i z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu,
- b) zbiorniki wodne, z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu,
- c) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów: Inne – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego: Ustala się ściśle podporządkowanie zagospodarowania terenu ochronie wartości przyrodniczych i krajobrazowych.

II.2.U. Tereny zieleni urządzonej (ZU)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny zieleni urządzonej.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów: Inne – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

II.2.V. Tereny zieleni izolacyjnej (ZI)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny zieleni izolacyjnej.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów: Inne – służące ochronie środowiska

oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

II.2.W. Tereny wód powierzchniowych śródlądowych (WS)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny wód powierzchniowych.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) kładki piesze i pieszo-jezdne,
- b) obiekty i urządzenia związane z gospodarką wodną,
- c) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Ustala się konieczność ochrony wód powierzchniowych stanowiących kluczowy element krajobrazu kulturowego gminy.

Dopuszcza się formy zainwestowania strefy przybrzeżnej mające na celu zwiększenie atrakcyjności zbiorników i cieków wodnych dla celów turystyki aktywnej. Należy jednak zachować przy tym wszelkie uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przyrody.

II.2.X. Tereny dolesień (ZLp) i lasów (ZL)

Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów: tereny lasów i dolesień.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów:

- a) drogi leśne,
- b) inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- c) na terenach ZLp dopuszcza się również użytkowanie rolnicze.

Kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego:

Tereny lasów i dolesień powinny podlegać ochronie przed przekształceniami, a działalność na ich obszarach powinna być prowadzona zgodnie z planami urządzenia lasów. Ustala się zmniejszenie rozdrobnienia zalesień oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego.

II.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Zaproponowany w niniejszym dokumencie rozwój gminy Górnio zachodzi w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju rozumianymi jako: „*rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i*

*społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń*²⁸.

Ochrona środowiska, wyrażona poprzez przyjęte rozwiązania planistyczne, ma na celu:

- poprawę jakości środowiska,
- ochronę istniejącej zieleni urządzonej oraz wprowadzanie nowej,
- ochronę systemu przyrodniczego gminy,
- proekologiczny rozwój przestrzenny oparty o minimalizację konfliktów wywołanych w skutek postępującej urbanizacji.

Cele te powinny być realizowane w szczególności poprzez ochronę:

- środowiska przyrodniczego budującego system przyrodniczy gminy Górnio,
- obszarów i obiektów objętych ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody,
- powierzchni ziemi,
- powietrza atmosferycznego,
- zasobów wodnych i ich jakości,
- przed hałasem,
- przed polami elektromagnetycznymi,
- kopalin,
- zwierząt i roślin.

II.3.A. System przyrodniczy gminy

Podstawowymi strukturami kształtującymi system przyrodniczy gminy Górnio są:

- dolina rzeki Lubrzanka objęta ochroną w ramach obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”,
- dolina dopływu Lubrzanki, rzeka Warkocz, objęta częściowo ochroną w ramach obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza”,
- dolina rzeki Kakonianki - prawobrzeżnego dopływu rzeki Belnianki,
- dolina rzeki Belnianki, objęta częściowo ochroną w ramach obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”,
- zwarte kompleksy leśne nadleśnictwa Daleszyce położone wzdłuż południowej granicy gminy oraz w zachodniej części gminy.

Do drugorzędnych struktur należy zaliczyć sieć rowów i kanałów melioracyjnych oraz towarzyszące im rozległe obszary łąk i pastwisk.

II.3.B. Formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy Górnio znajdują się następujące formy ochrony przyrody (wymienione poniżej obszary i obiekty zostały szczegółowo opisane w części uwarunkowań oraz wskazane na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego oraz rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego):

- Enklawa Świętokrzyskiego Parku Narodowego,

²⁸ Prawo ochrony środowiska

- Obszary Natura 2000:
 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” PLH260037,
 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Dolina Warkocza” PLH260021,
 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Łysogóry” PLH260002,
 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”,
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Cisowsko-Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Pomniki przyrody.

Zasady ochrony w/w obszarów i obiektów muszą uwzględniać zakazy, nakazy ograniczenia określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz aktach prawnych, które ustanowiły daną formę ochrony przyrody.

II.3.C. Zasady w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Przez powierzchnię ziemi rozumie się ukształtowanie terenu, glebę, ziemię oraz wody gruntowe. Ochrona powierzchni ziemi powinna odbywać się poprzez:

- racjonalne gospodarowanie ziemią;
- przywrócenie do ponownego użytkowania terenów zdegradowanych poprzez ich rekultywację lub remediację,
- przeciwdziałanie degradacji gleb w wyniku nadmiernej chemizacji rolnictwa,
- zachowanie jak najlepszego stanu gleby poprzez zapobieganie erozji wodnej i wietrznej oraz przeciwdziałanie spadkowi zawartości próchnicy glebowej, zagęszczaniu, zasoleniu oraz zakwaszaniu,
- minimalizowanie stopnia i łagodzenie skutków zasklepienia gleby (ograniczanie do niezbędnego minimum ekspansji urbanizacji oraz zachowanie odpowiedniej puli powierzchni biologicznie czynnych zwłaszcza w ramach terenów zabudowanych),
- zagospodarowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi, osuwisk nieaktywnych i aktywnych okresowo w sposób określony w rozdziale II.12,
- przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W ramach ochrony ukształtowania terenu na obszarze gminy Górnó należy:

- zrehabilitować tereny poeksploatacyjne, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ograniczyć zmiany szaty roślinnej zwłaszcza w zakresie jej struktury pionowej na skarpach,
- ograniczyć zmiany naturalnego ukształtowania terenu.

W ramach ochrony gleb na obszarze gminy Górnó należy:

- chronić grunty II oraz III klasy bonitacyjnej przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze,
- zakazać wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu,

- ograniczyć stosowanie nawozów mineralnych oraz środków ochrony roślin stanowiących zagrożenie dla środowiska,
- ograniczyć wycinkę drzew, które stanowią zabezpieczenie przed erozją gleb,
- zakazać lokalizowania składowisk na terenach łąk, pastwisk, w dolinach rzecznych.

W celu ochrony form ukształtowania terenu charakterystycznych dla gminy Górno, do których zaliczają się wzniesienia znajdujące się w północnej części gminy (ze szczególnym uwzględnieniem Góry Radostowej) oraz doliny rzeczne obowiązują następujące zasady ochrony:

- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych służących obsłudze mieszkańców,
- zachowanie i ochrona roślinności oraz kształtowanie powiązań przyrodniczych w oparciu o formy rzeźby terenu,
- realizacja zagospodarowania z priorytetem zachowania i wyeksponowania naturalnych elementów krajobrazu w kompozycjach urbanistycznych i przestrzennych.

II.3.D. Zasady w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane,
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Ochrona powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Górno powinna polegać na utrzymaniu stężeń substancji znajdujących się w klasie A na dotychczasowym poziomie. W przypadku stężeń substancji w klasie B i C należy doprowadzić do ich obniżenia.

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego należy:

- eliminować nieekologiczne źródła ciepła,
- wprowadzać zieleń izolacyjną wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- ograniczać możliwość realizacji obiektów wymagających uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza,
- usprawnić istniejące połączenia komunikacyjne oraz rozbudowywać układ komunikacyjny zwłaszcza w ramach nowych terenów przewidzianych do urbanizacji.

II.3.E. Zasady w zakresie ochrony zasobów wodnych i ich jakości

Ochrona wód polega na podjęciu działań mających na celu zapewnienie ich jak najlepszej jakości, w tym: utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej oraz osiągnięciu jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach odrębnych lub poprzez doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne oraz obszary ich zasilania podlegają ochronie polegającej w szczególności na:

- zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania,
- utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

W ramach ochrony wód powierzchniowych należy:

- chronić zbiorowiska roślinności wodnej oraz przywodnej,
- zapewnić optymalne warunki zasilania cieków,
- zakazać lokalizowania zabudowy w pasie o szerokości 10m od brzegów cieków oraz zbiorników wodnych (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego oraz obiektów przystani) a w terenach znajdujących się w strefie A Obszarów Chronionego Krajobrazu zakazać lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- zakazać wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do cieków i zbiorników wodnych.

W ramach ochrony wód podziemnych należy:

- ograniczać pokrycie terenu nawierzchniami nieprzepuszczalnymi,
- zachowywać jak największy udział powierzchni biologicznie czynnej na terenach zainwestowanych i przewidzianych do zainwestowania,
- systematycznie rozbudowywać system kanalizacji sanitarnej,
- stosować kompleksowe rozwiązania odprowadzające ścieki opadowe z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- w ramach terenów zabudowanych stosować rozwiązania techniczne eliminujące możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego,

W ramach ochrony urządzeń melioracji wodnych:

- w przypadku przekwalifikowania gruntów rolnych na inne cele (np. mieszkaniowe, przemysłowe czy zalesienie) obszar zmeliorowany należy wyłączyć zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych z zakresu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów oraz zapewnić właściwe funkcjonowanie urządzeń melioracji wodnych,
- zgodnie z art. 192 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zabrania się niszczenia i uszkodzania urządzeń wodnych. W przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, rozbiórki lub likwidacji urządzeń wodnych (sieć drenarska, rowy) należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne zgodnie z art. 389 pkt 6 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy.

- w przypadku ewentualnego uszkodzenia sieci drenarskiej (celem jej funkcjonowania) inwestor we własnym zakresie na własny koszt, do jej naprawienia. Przerwane (uszkodzone) rurociągi drenarskie należy naprawić odcinkami rur PCV odpowiedniej średnicy z zachowaniem spadku. Jest to niezbędne do prawidłowego funkcjonowania istniejącej sieci drenarskiej. Równocześnie zobowiązuje się inwestora do odpowiedzialności materialnej za ewentualne szkody (powstanie wybić, podtopień budynków i terenów przyległych) wynikłe z powodu nienaprawienia (bądź nieprawidłowego naprawienia) uszkodzonych rurociągów drenarskich.
- zgodnie z ustawą - Prawo wodne tj. art. 230 „Zakazuje się niszczenia lub uszkodzania brzegów, śródlądowych wód powierzchniowych, ..” i art. 232 „zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar” oraz na podst. art. 233 „właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonania robót związanych z utrzymaniem wód”.
- na realizację planowanych W obrębie cieków naturalnych (rzek) przedsięwzięć określonych w art. 389 i 394 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.) wymagane jest pozwolenie wodnoprawne lub zgłoszenie wodnoprawne, które należy uzgodnić z PGW WP Zarząd Zlewni w Kielcach.

Niewielki obszar gminy Górnio znajduje się w zasięgu udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 „Zbiornik Kielce”, którego ochrona realizowana jest w oparciu o przepisy odrębne.

II.3.F. Zasady ochrony przed hałasem

Przez hałas należy rozumieć dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Głównymi źródłami hałasu w gminie Górnio są ciągi komunikacji kołowej oraz obiekty usługowe i przemysłowe. Ochrona przed hałasem, polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz poprzez zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W ramach ochrony przed hałasem należy:

- przestrzegać obowiązujących uregulowań prawnych, w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu, w ramach terenów chronionych akustycznie (zgodnie z przepisami o ochronie środowiska),
- poprawić jakość dróg,
- rozwijać system komunikacji zbiorowej oraz ruchu rowerowego,
- zapewnić jak najwyższy standard akustyczny środowiska zgodnie z przepisami odrębnymi,
- lokalizować nową zabudowę przeznaczoną na stały pobyt ludzi w odpowiedniej odległości od drogi krajowej oraz od dróg wojewódzkich jak i od projektowanej drogi ekspresowej,
- stosować zabezpieczenia akustyczne, w tym np. ekrany akustyczne, w przypadku wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w sąsiedztwie istniejących i projektowanych ciągów komunikacyjnych,

- stosować pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż istniejących oraz projektowanych dróg, które sąsiadują z terenami zabudowy mieszkaniowej,
- stosować zieleń izolacyjną w przypadku lokalizowania uciążliwych funkcji usługowych, przemysłowych i produkcyjnych,
- stosować zabezpieczenia akustyczne zabezpieczające tereny powierzchniowej eksploatacji kruszyw.

II.3.G. Zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi

Przez pole elektromagnetyczne należy rozumieć pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi, polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W ramach ochrony przed polami elektromagnetycznymi należy:

- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzić zapisy zabezpieczające zabudowę przeznaczoną na pobyt ludzi przed możliwym oddziaływaniem elektromagnetycznym napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia,
- lokalizować stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej na terenach aktywności gospodarczej.

II.3.H. Zasady ochrony kopalni

Na obszarze gminy Górno znajdują się trzy złoża:

- „Józefka” (KD 873),
- „Bęczków” (KN 7494),
- „Bęczków-Niwy” (KN 5429).

Tereny udokumentowanych złóż kopalni mogą być zagospodarowane zgodnie z przepisami odrębnymi. Poszukiwanie i rozpoznawanie kopalni oraz ich eksploatacja na terenie gminy może się odbywać na podstawie stosownych koncesji, po spełnieniu wymogów określonych przepisami odrębnymi. Niezależnie od przepisów zawartych w art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2019 r. poz. 868 z późn. zm.) zaleca się sporządzić dla nich miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, wszelkie wyrobiska powstałe w wyniku eksploatacji złóż kopalni należy poddać rekultywacji w sposób, który umożliwi realizację przeznaczenia podstawowego tych terenów.

II.3.I. Zasady ochrony zwierząt i roślin

Ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju fauny i flory,
- zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które

- mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W ramach ochrony zwierząt i roślin należy:

- ograniczać wycinkę drzew i krzewów,
- ograniczać niszczenie terenów zielonych,
- objąć ochroną obszary cenne pod względem przyrodniczym.

II.3.J. Zasady ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Krajobraz kulturowy jest to „postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka²⁹”.

Ochrona krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego polega na:

- zachowaniu oraz podkreślaniu kompozycją urbanistyczną (np. forma i kształt przestrzeni publicznej, osie widokowe, układ zabudowy lub zieleni, układy ulic) układów ruralistycznych,
- zapewnieniu otwarć oraz wglądów widokowych, poprzez ich zachowanie lub utworzenie dla punktów i ciągów widokowych związanych z krajobrazem oraz zabytkami,
- zapewnieniu widoków poprzez kontrolowanie wprowadzania nowej zabudowy, a także ograniczenie nasadzeń wyłącznie do roślinności niskiej w bezpośrednim przedpolu wyznaczonych ciągów i punktów widokowych,
- dopuszczeniu sytuowania nowych dominant jeśli wynika to z kompozycji urbanistycznej (nie dotyczy stacji bazowych telefonii komórkowej, których lokalizację regulują przepisy odrębne),
- zapewnieniu widoczności gminy z gór i wyniesień terenu.

Ponadto w celu zachowania walorów krajobrazowych Góry Radostowej utrzymuje się dotychczasowe użytkowanie chronionego obszaru poprzez wyłączenie go z jakiegokolwiek zabudowy. Dopuszczalne pozostaje jedynie zagospodarowanie terenu pod uprawy rolnicze i leśne z typowym dla regionu wstęgowym podziałem pól. Wprowadza się bezwzględny zakaz:

- zabudowy kubaturowej,
- wprowadzania wszelkich akcentów przestrzennych, tzn. obiektów wyróżniających się w krajobrazie naturalnym, o indywidualnych cechach użytkowych lub formalnych, obcych dla środowiska,
- zakaz grodzenia,
- zakaz zmiany ukształtowania terenu na terenach rolnych i leśnych,
- wydobywania kamienia.

Zaleca się wprowadzenie na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązujących linii zabudowy na terenach przylegających do ciągów widokowych oraz ustalenie szczegółowych zasad kształtowania ciągów widokowych.

²⁹ Art. 3, pkt 14 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.).

Ochrona widoku w obrębie ciągów widokowych powinna polegać na wprowadzaniu zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ograniczających szerokości elewacji frontowych do 12 m, a także ograniczać maksymalnej wysokość zabudowy budynków, maksymalną powierzchnię zabudowy. Ponadto zaleca się zwiększenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej względem sąsiadujących terenów budowlanych. W celu zachowania ciągów krajobrazowych wprowadza się ograniczenia wysokości zabudowy na terenach M1, UT1, UT2, UT3, UT4, MR1, US1, US2 i US3, RZ1 określone w rozdziałach II.2.B-X. W sąsiedztwie ciągów widokowych na terenach o znacznym nachyleniu zaleca się możliwie jak największe oddalenie linii zabudowy od linii rozgraniczającej teren drogi wzdłuż ciągu widokowego w celu zminimalizowania ingerencji zabudowy w krajobraz.

Wymóg ochrony krajobrazu w obszarach chronionego krajobrazu wynika z przepisów art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w którym wskazano, że obszary te obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Należy przy tym wskazać, iż zgodnie z art. 5 pkt 8 ww. ustawy, ochrona krajobrazowa to zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu, natomiast zgodnie z art. 5 pkt 23 ustawy walory krajobrazowe to wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźba terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka.

II.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków polega na:

- zachowaniu, wyeksponowaniu i harmonijnej adaptacji zabytków w procesie rozwoju,
- powstrzymaniu procesu degradacji historycznej tkanki zabudowy poprzez podnoszenie standardów w ramach rewitalizacji poszczególnych obiektów i obszarów,
- przywracaniu wartości kulturowych, estetycznych i użytkowych zabytków.

Zasoby środowiska kulturowego są trwałym elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej, dlatego też winny być rozpatrywane kompleksowo z innymi komponentami zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio. Przyjmuje się następujące kierunki polityki przestrzennej istotne z punktu widzenia ochrony, rozwoju zasobów i kształtowania środowiska kulturowego:

- rewaloryzacja istniejących zasobów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych gminy,
- ochrona elementów środowiska kulturowego, stanowiących istotny element kształtowania tożsamości gminy,
- harmonijny rozwój gminy wykorzystujący i szanujący jej dziedzictwo,
- wykorzystanie zabytku na cele użytkowe może odbywać się wyłącznie w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
- wszelkie inwestycje i działania w sąsiedztwie zabytków nie mogą pogorszyć jego stanu zachowania ani wartości zabytkowych, w tym walorów widokowych,
- udostępnianie i promocja walorów kulturowych gminy.

II.4.A. Obszary i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych

Wszelkie działania przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi.

W stosunku do wskazanych w części A (Uwarunkowania rozwoju) oraz zaznaczonych na planszy „Kierunków zagospodarowania przestrzennego” obiektów wpisanych do rejestru zabytków ochronie podlega:

- oryginalna (historyczna) forma architektoniczna obiektu we wszystkich jej elementach (wysokość, bryła, geometria i forma dachu, kompozycja bryły i elewacji wraz z detalem architektonicznym i stolarką, zabytkowe wyposażenie, zasadnicze rozplanowanie wnętrza),
- oryginalny materiał budowlany (w tym rodzaj pokrycia dachowego),
- utrzymanie otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, w tym ochrona walorów ekspozycyjnych.

W granicach strefy ochrony konserwatorskiej znajduje się zabytek rejestrowy o charakterze obszarowym - „Góra Radostowa”. Mimo, iż dla obszaru nie obowiązują zakazy ustanowione w pierwotnej decyzji o wpisie do rejestru zabytków, to przedmiotowy obszar nadal podlega ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków należy również przestrzegać zapisów Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Górno.

II.4.B. Obiekty i obszary zabytkowe wskazane do ochrony w planach miejscowych

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków wymagają ochrony poprzez ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Obowiązuje każdorazowa weryfikacja obiektów oraz ich lokalizacji podczas prac związanych z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wykaz obiektów i obszarów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków został przedstawiony w części A (Uwarunkowania rozwoju).

W obiektach i obszarach ujętych w gminnej ewidencji zabytków należy:

- zachować oryginalną (historyczną) formę architektoniczną obiektu, tj.: gabaryty, geometria dachu, rodzaj pokrycia dachu, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej,
- dostosować współczesne funkcje obiektów do wartości zabytkowych tych obiektów a nie odwrotnie,
- zachować historyczne układy kompozycyjne parków i cmentarzy oraz zrewaloryzować ich elementy zabytkowe,
- konserwować, restaurować, rewaloryzować, remontować z zachowaniem historycznej substancji zabytku,
- stosować tradycyjne materiały budowlane.

Dla obiektów umieszczonych w gminnej ewidencji zabytków, ujętych jednocześnie w rejestrze zabytków obowiązują jednocześnie zapisy zawarte w rozdziale II.4.A.

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków należy przestrzegać zapisów Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Górno.

II.4.C. Ochrona stanowisk archeologicznych

W zasięgu występowania zabytków archeologicznych, wskazanych na rysunku nr 2 Kierunków zagospodarowania przestrzennego, realizację robót ziemnych lub dokonywanie zmiany charakteru dotychczasowej działalności należy poprzedzić badaniami archeologicznymi, które regulują przepisy odrębne z zakresu ochrony zabytków.

W stosunku do stanowisk archeologicznych należy przestrzegać zapisów Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Górno.

II.4.D. Ochrona dóbr kultury współczesnej

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dobra kultury współczesnej to „*niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznany dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna*”.

Gmina Górno nie posiada spisu dóbr kultury współczesnej, nie mniej w jej granicach znajdują się miejsca pamięci, których spis został ujęty w części A studium (Uwarunkowania rozwoju).

Dla wszystkich miejsc pamięci ustala się obowiązek ich zachowania, a w ich bezpośrednim sąsiedztwie wyklucza się możliwość zaśmiecania oraz gromadzenia odpadów i mas ziemnych.

II.5. Kierunki rozwoju komunikacji

II.5.A. Układ drogowy

Gmina Górno posiada dobrze rozwinięty układ drogowy, na który składają się drogi: krajowe, wojewódzkie i powiatowe uzupełnione przez sieć dróg gminnych oraz wewnętrznych. Sieć komunikacyjna zapewnia dobrą dostępność do terenów zurbanizowanych, jednocześnie zwiększając atrakcyjność gospodarczą gminy.

W rozwoju systemu drogowego zakłada się:

- budowę nowych powiązań gminy z układem dróg o znaczeniu regionalnym i krajowym,
- usprawnienie połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi miejscowościami gminy,
- przebudowę istniejących dróg gruntowych istotnych z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania poszczególnych miejscowości i nadanie im parametrów właściwych dla dróg publicznych,
- dążenie do dostosowania parametrów istniejących dróg do wymogów obowiązujących przepisów z zakresu warunków technicznych jakim powinny

odpowiadać drogi publiczne.

Ostateczne określenie klasy technicznej drogi należy do zarządcy drogi zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych. Preferowaną klasę drogi wskazano na rysunku nr 2 Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe kierunki rozwoju komunikacji to:

- budowa drogi ekspresowej S74 wraz z dwoma węzłami komunikacyjnymi (Radlin oraz Wola Jachowa),
- modernizacja dróg wojewódzkich nr: 745, 752, 753, do parametrów drogi głównej (G),
- realizacja gminnego fragmentu obwodnicy Św. Katarzyny o parametrach drogi głównej (G),
- modernizacji drogi powiatowej DP 0332T relacji Górno – Daleszyce – Borków, do parametrów drogi klasy głównej (G) w celu utworzenia funkcjonalnego korytarza komunikacyjnego łączącego Starachowice i Bodzentyn z Chmielnikiem oraz Buskiem Zdrój, z pominięciem węzła kieleckiego.

Realizacja planowanej drogi ekspresowej S-74 znacznie odciąży drogę krajową Nr 74 od potoku ruchu (zwłaszcza tranzytowego z kierunku Kielce-Lublin), stwarzającego nadmierne uciążliwości komunikacyjne, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa lokalnego ruchu kołowego i pieszego.

Powiązanie planowanej drogi ekspresowej S-74 z istniejącym układem komunikacyjnym, tj. drogą wojewódzką Nr 745 oraz drogą krajową nr 74 odbywać się będzie za pośrednictwem dwóch projektowanych węzłów: Radlin i Wola Jachowa. Obsługa terenów zurbanizowanych może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem w/w węzłów, przy czym w celu obsługi terenów zabudowy, w tym między innymi projektowanych obszarów aktywności gospodarczej, przewiduje się konieczność realizacji nowych dróg, niezbędnych z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania układu drogowego. Budowa planowanej drogi ekspresowej podniesie znacząco potencjał inwestycyjny gminy. Po oddaniu do ruchu drogi ekspresowej nr S 74 istniejąca droga krajowa zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami stanie się drogą wojewódzką, powiatową lub gminną. Co za tym idzie w perspektywie droga ta być może będzie mogła pełnić obsługę komunikacyjną terenów do niej przyległych w większym niż dotychczas stopniu. Decyzja ws. przyszłej kategorii drogi zostanie podjęta na podstawie przepisów odrębnych w oparciu o uzgodnienia jednostek na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego.

II.5.B. Transport publiczny

Zbiorowy przewóz osób na terenie gminy Górno nadal opierać się będzie na komunikacji autobusowej Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Kielcach oraz przewoźnikach prywatnych.

Dla poprawy sprawności komunikacyjnej konieczne jest dopasowanie częstotliwości kursowania i rodzaju środków komunikacji zbiorowej do aktualnych i przyszłych potrzeb mieszkańców, w związku z powyższym zakłada się zwiększenie natężenia połączeń.

II.5.C. Komunikacja piesza i rowerowa

Na terenie gminy Górno nie ma urządzonego systemu ścieżek rowerowych. Charakter gminy oraz szczególne położenie geograficzne wskazuje możliwości stworzenia systemu dróg rowerowych, które mogą stanowić dodatkową atrakcję turystyczną oraz umożliwić mieszkańcom bezpieczne przemieszczanie się rowerami po jej terenie. Budowa przejrzystego systemu ścieżek i szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą turystyczną, zintegrowane z czerwonym i niebieskim szlakiem turystycznym, które znaczone na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego i nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego, stanowi dla gminy szansę na rozwój turystyki. W niniejszym studium ustala się, iż ścieżki rowerowe mogą być lokalizowane wzdłuż wszystkich dróg publicznych, dróg wewnętrznych, a także na pozostałych terenach.

Na terenie gminy Górno należy rozwijać komunikację pieszą poprzez rozbudowę systemu chodników głównie wzdłuż dróg oraz poprzez rozwijanie sieci szlaków turystycznych wraz z dostosowaniem ich do komunikacji pieszej oraz z oznakowaniem. System komunikacji pieszej powinien zapewniać bezpieczeństwo i komfort użytkownika oraz zaspokajać potrzeby komunikacyjne osób niepełnosprawnych. W niniejszym studium ustala się, iż ciągi piesze mogą być lokalizowane wzdłuż wszystkich dróg publicznych, dróg wewnętrznych oraz na pozostałych terenach.

II.5.D. Wytyczne do planów miejscowych w zakresie rozwoju systemów komunikacji

Klasy techniczne dróg publicznych wskazanych w niniejszym studium, powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

W ramach przedstawionego układu komunikacyjnego:

- znajduje się projektowana droga ekspresowa S74, która docelowo ma stanowić drogę krajową nr S74 – wyłącza się z możliwości zabudowy tereny znajdujące się w ramach korytarza przeznaczanego dla realizacji przedmiotowej drogi,
- do czasu oddania do ruchu drogi ekspresowej S 74 istniejąca droga krajowa nr 74 będzie posiadać klasę techniczną GP wraz z wszelkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, tj. odległość linii zabudowy, zjazdy publiczne, itp. Po oddaniu do ruchu drogi ekspresowej nr S 74 istniejąca droga krajowa zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami stanie się drogą wojewódzką, powiatową lub gminną, a jej klasa techniczna będzie mogła ulec zmianie, ale nie może być niższa od klasy G,
- wskazano projektowane drogi powiatowe i gminne - przedstawione przebiegi nie są precyzyjnym wskazaniem ich lokalizacji – określają jedynie kierunki i standardy realizacji połączeń komunikacyjnych. Ujęcie ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie jest obligatoryjne a jedynie zalecane. W przypadku ich wprowadzenia do planu miejscowego należy przyjąć klasę zgodną z przepisami odrębnymi dla właściwej kategorii drogi.

W planach miejscowych należy zapewnić docelową możliwość realizacji układu komunikacyjnego, zarówno poprzez zabezpieczenie pasa terenu przewidzianego pod budowę nowych ciągów komunikacyjnych jak i odsunięcie linii zabudowy od dróg, które są planowane do modernizacji. Należy również dążyć do ograniczenia ilości zjazdów poprzez ustalenie obsługi dla terenów przyległych do dróg wojewódzkich oraz do drogi krajowej DK74 (powyższe nie dotyczy sytuacji gdy droga ta zmieni swoją kategorię na drogę powiatową lub

gminną) z dróg niższych klas. Lokalizację nowych zjazdów z drogi DK74 i z dróg wojewódzkich należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dopuszcza się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- możliwość realizacji nowych dróg, nie wyznaczonych na rysunkach Studium, w tym również dróg ustalonych w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej,
- wyznaczenie ciągów pieszych, rowerowych i pieszo – rowerowych,
- uściślenie przebiegów dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych,
- korekty przebiegu nowoprojektowanych dróg, wynikające z istniejących uwarunkowań, w tym z zakresu ochrony środowiska przyrodniczo – kulturowego, warunków technicznych a także zezwoleń na realizację inwestycji drogowych,

II.6. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

II.6.A. *Zaopatrzenie w wodę*

System zaopatrzenia w wodę oparty o zasoby wód podziemnych ujmowanych w ujęciach: „Cedzyna-Leszczyny”, „Górno”, „Krajno” jest wystarczający dla zaspokojenia bieżących potrzeb mieszkańców i większości instytucji, zakładów usługowych, handlowych oraz produkcyjnych. Jakość, zasobność oraz dostępność wód podziemnych sprawia, iż gmina posiada znaczne rezerwy wody, które zapewniają odpowiednie warunki dla jej rozwoju. Wraz z przeznaczaniem nowych terenów pod zabudowę konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jak najszybszej rozbudowy sieci wodociągowej, zwiększania jej niezawodności oraz zapewnienia odpowiedniej ilości wody dla celów przeciwpożarowych.

Działania perspektywiczne powinny utrzymać sprawność funkcjonowania i zapewnić rozwój istniejących systemów wodociągowych poprzez:

- racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami wód,
- tworzenie warunków pełnej dostępności do dobrej jakości wody wszystkim mieszkańcom,
- obniżanie awaryjności i strat ilości wody,
- modernizację i wymianę wyeksploatowanej sieci,
- rozbudowę sieci wodociągowej oraz urządzeń wodociągowych wraz z rozwojem terenów zabudowy,
- utrzymanie istniejących zbiorników wodociągowych w miejscowościach Cedzyna i Krajno Pierwsze,

ochronę zasobów wód podziemnych, polegającą na utrzymaniu istniejących stref ochrony bezpośredniej ujęć wody, utworzeniu strefy ochrony bezpośredniej dla studni dla których do tej pory stref tych nie ustanowiono, a także utworzenie stref ochrony pośredniej ujęć wody.

II.6.B. *Gospodarka ściekami*

W zakresie gospodarowania ściekami przewiduje się:

- dalszą obsługę miejscowości wchodzących w skład aglomeracji Cedzyna (Cedzyna, Radlin, Leszczyny i Bęczków) poprzez oczyszczalnię ścieków w Cedzynie,

- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz przyłączenie miejscowości Górnio (Górnio Bór i Górnio-Osiedle), Podmachocice do oczyszczalni ścieków w Cedzynie,
- realizację nowej oczyszczalni ścieków o przepustowości 1200 m³/d (docelowo 1800 m³/d) w miejscowości Skorzeszyce, do której zostaną skierowane ścieki z terenu sołectw: Skorzeszyce, Wola Jachowa, Górnio, Górnio-Parcele, Krajno-Parcele, Krajno Drugie, Krajno Pierwsze oraz pięciu sołectw gminy Bieliny. Część tego obszaru wchodzi w skład wyznaczonej w 2015 r. aglomeracji Skorzeszyce,
- dalszą obsługę sołectwa Krajno-Zagórze poprzez oczyszczalnie ścieków w miejscowości Św. Katarzyna w gminie Bodzentyn,
- w indywidualnych przypadkach, w szczególności przy zabudowie rozproszonej, dopuszcza się realizację oczyszczalni przydomowych lub gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, z usuwaniem ich taborem asenizacyjnym i transportem do oczyszczalni (przydomowych oczyszczalni ścieków nie dopuszcza się na terenach aglomeracji Cedzyna i Skorzeszyce).

Ścieki do oczyszczalni doptywać będą systemem kolektorów i kanałów oraz ew. przepompowni ścieków. Lokalizacje projektowanej oczyszczalni ścieków a także koncepcyjne przebiegi projektowanych sieci kanalizacji sanitarnej wskazano na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego w oparciu o koncepcję kanalizacji terenu gminy. Możliwość lokalizacji sieci kanalizacyjnych oraz obiektowych elementów infrastruktury kanalizacyjnej powinna być uwzględniona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dopuszcza się również inne rozwiązania w ramach obsługi obszaru gminy z zakresu kanalizacji sanitarnej niż przedstawiono powyżej, pod warunkiem iż nie zmniejszy to zasięgu obszaru przyszłej kanalizacji.

Rozwój systemu kanalizacji sanitarnej powinien zapewnić siecią obsługę wszystkich intensywnie zurbanizowanych terenów oraz nowych terenów udostępnianych dla rozwoju zabudowy.

Niezbędne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej na terenach produkcyjno-usługowych tj.: wprowadzenie niewodochłonnych technologii przemysłowych, zamkniętych obiegów wody, przestrzeganie zasady pełnego rozdziału ścieków sanitarnych, deszczowych i innych działań mających na celu ograniczenie ilości ścieków odprowadzanych do kanalizacji sanitarnej.

Planuje się również rozwój systemu kanalizacji deszczowej. W ramach rozwoju sieci kanalizacji deszczowej należy zapewnić sprawne odprowadzanie wód opadowych z jezdni istniejących i projektowanych dróg, realizować kanalizację deszczową na terenach już zrealizowanych osiedli, wyprzedzać realizację zabudowy na terenach rozwojowych.

II.6.C. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy nie planuje się budowy ogólnego gminnego systemu produkcji, przesyłu i dystrybucji ciepła. Zaopatrzenie w ciepło, tak jak dotychczas, realizowane będzie w oparciu o lokalne kotłownie i indywidualne źródła ciepła. W celu ograniczenia niskiej emisji zakłada się, w miarę możliwości modernizację istniejących źródeł ciepła oraz stosowanie kotłów klasy 5 na paliwa ekologiczne.

Zaleca się rozwój systemów grzewczych opartych o odnawialne źródła energii, realizowane wyłącznie w terenach budowlanych, w tym energii słonecznej, geotermalnej, wodnej oraz pochodzącej z przetwarzania biomasy o mocy nieprzekraczającej 100 kW.

Na obszarze gminy zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Dopuszcza się również rozwój systemów grzewczych w oparciu o paliwa o niewielkiej zawartości zanieczyszczeń, jak gaz ziemny, węgiel o wartości opałowej nie mniejszej niż 25kJ/kg i zawartości popiołu poniżej 10%, a także drewno spełniające warunki biomasy o wilgotności poniżej 20%.

II.6.D. *Zaopatrzenie w gaz*

Na obszarze gminy planowana jest budowa gazociągu średniego ciśnienia w obrębie Cedzyna. Zaopatrzenie w gaz, tak jak dotychczas, realizowane będzie w oparciu o propanbutan w butlach. Niemniej W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przewidzieć możliwość budowy sieci gazowych średniego i niskiego ciśnienia.

II.6.E. *Gospodarka odpadami*

Obecnie system gospodarki odpadami należy realizować zgodnie z założeniami „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” na lata 2016 – 2022 (Uchwała Nr XXV/357/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27.07.2016 r., zmieniona Uchwałą nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia „Aktualizacji planu gospodarki odpadami województwa świętokrzyskiego na lata 2016 – 2022”). Przewiduje się kontynuację istniejących zasad gospodarowania odpadami oraz dalszy rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym w ramach głównego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych usytuowanego w miejscowości Cedzyna. Miejsce lokalizacji przedmiotowej inwestycji wskazano na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego.

II.6.F. *Zaopatrzenie w energię elektryczną*

Istniejący system zasilania w energię elektryczną gminy charakteryzuje się znacznymi rezerwami mocy pozwalającymi na wzrost ilości dostarczanej odbiorcom energii i mocy elektrycznej. Studium zakłada utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej zasilanej ze stacji GPZ 110/15 kV „Kielce – Wschód” i WRS 15kV w Daleszycach.

Perspektywiczny wzrost zapotrzebowania mocy oraz zapewnienie niezawodności zasilania, realizowane będzie poprzez:

- budowę stacji transformatorowych SN/nN,
- budowę linii średniego napięcia do zasilania nowych stacji transformatorowych,
- budowę linii niskiego napięcia do zasilania poszczególnych odbiorców i oświetlenia ulicznego,
- przebudowę istniejących stacji transformatorowych.

W ramach prowadzonych prac związanych z przebudową i rozbudową sieci infrastruktury technicznej na terenie gminy należy dążyć do kablowania istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych i napowietrznych linii oświetlenia ulicznego.

Dopuszcza się w ramach istniejących i projektowanych terenów budowlanych realizację inwestycji związanych z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych wykorzystujących energię słoneczną, geotermalną, wodną oraz pochodzącą z przetwarzania biomasy o mocy nieprzekraczającej 100 kW.

Na obszarze gminy zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Lokalizacja zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego musi uwzględniać ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów związane z występowaniem stref ochronnych od napowietrznych linii elektroenergetycznych.

W przypadku linii elektroenergetycznych usytuowanych w zasięgu terenów przewidzianych do zalesienia należy przewidzieć strefę ochronną o szerokości co najmniej 11 m (5,5 m od osi - dla linii 15 kV), w ramach której nie należy realizować nasadzeń zielenią wysoką.

II.6.G. Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji zakłada się:

- pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych,
- nieskrępowany rozwój sieci teleinformatycznych.

Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, rozwój sieci bezprzewodowych oraz budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu.

Należy ograniczyć możliwość realizacji masztów telefonii komórkowej na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Realizacja masztów telefonii komórkowej powinna być realizowana zgodnie z przepisami odrębnymi.

II.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą:

- tereny dróg publicznych gminnych i powiatowych,
- tereny obiektów i sieci infrastruktury technicznej,
- tereny oświaty, kultury, sportu i rekreacji,
- tereny usług publicznych i administracji gminnej,
- tereny cmentarzy,
- tereny nieruchomości stanowiących zabytki.

Inwestycje celu publicznego mogą być również lokalizowane na terenach zgodnie z ich przeznaczeniem lub przeznaczeniem dopuszczalnym. Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji administracyjnej.

II.8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym to inwestycje, które wykraczają zasięgiem i oddziaływaniem poza obszar gminy.

Zakłada się rozmieszczenie na terenie gminy Górnó, zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego (Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.), m.in.

następujących inwestycji:

- realizacja drogi ekspresowej S-74,
- przebudowa istniejących dróg wojewódzkich nr 745, nr 752 i nr 753 do parametrów klasy nie niższych niż G,
- realizacja gminnego fragmentu obwodnicy Św. Katarzyny na drodze wojewódzkiej nr 752.

Na terenie gminy Górnó zakłada się również zachowanie z możliwością przebudowy istniejących inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym:

- drogi powiatowe,
- droga krajowa DK 74 (po oddaniu do ruchu drogi ekspresowej nr S 74 istniejąca droga krajowa zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami stanie się drogą wojewódzką, powiatową lub gminną),
- infrastruktura elektroenergetyczna (linie elektroenergetyczne średniego napięcia).

Na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego wskazano orientacyjny przebieg projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej (dróg). Pozostałe inwestycje będą lokalizowane w obszarze Gminy zgodnie z przeznaczeniem terenów. Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji administracyjnej.

II.9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

II.9.A. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na terenie gminy nie wskazuje się obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości.

II.9.B. Obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Górnó nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej.

II.9.C. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Studium nie wyznacza nowych terenów cmentarzy bądź ich poszerzania, które wymagałoby sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Studium nie przewiduje utworzenia parku kulturowego, które wymagałoby sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

II.9.D. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych wielkopowierzchniowych

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², dla których istnieje obowiązek sporządzenia planów miejscowych.

II.10. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Spośród 13 sołectw wchodzących w skład gminy tylko Wola Jachowa, Krajno Parcele oraz Cedzyna nie posiadają planu miejscowego. Niniejsze studium wyznacza jako obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wszystkie trzy wymienione wyżej sołectwa w ich granicach administracyjnych.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, oznaczono na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego jako obszary wymagające zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Obszary te obejmują następującą powierzchnię w poszczególnych obrębach:

- 5,4096 ha w Krajinie Drugim,
- 37,9749 ha w Krajinie Parcelach,
- 7,1129 ha w Krajinie Pierwszym.

Wśród nich znajdują się również wskazane na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego obszary wymagające zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - w przypadku przeznaczenia tych obszarów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele nieleśne. W przypadku zachowania rolniczego przeznaczenia terenu, zgody nie będą wymagane. Studium nie przewiduje dla znacznych kompleksów leśnych zmiany przeznaczenia gruntów na cele nieleśne. Niewielkie enklawy lasów, znajdujące się pomiędzy zabudową mieszkaniową lub bezpośrednio do niej przyległe będą jednak wymagać powyższej zmiany. Miejsca te zostały wskazane na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego. Obszary te obejmują następującą powierzchnię w poszczególnych obrębach:

- 0,3263 ha w Bęczkowie,
- 0,4916 ha w Cedzynie,
- 0,1107 ha w Leszczynach,
- 0,6523 ha w Podmacholicach,
- 0,6446 ha w Skorzeszycach,
- 0,2355 ha w Woli Jachowej.

Ze względu na możliwe zmiany klasyfikacji użytków, które z biegiem czasu mogą zostać ujawnione w ewidencji gruntów, należy założyć iż w przyszłości może się pojawić potrzeba zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dla większych powierzchni niż wskazano to na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego.

Gmina przystąpi do realizacji planów miejscowych a także zmian obowiązujących planów miejscowych w momencie i w zakresie podyktowanym prowadzoną polityką

przestrzenią.

II.11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Obszary terenów otwartych, cennych przyrodniczo kompleksów leśnych, rolnych, dolin rzek i cieków wodnych studium chroni przed nadmierną presją zainwestowania. Ma to swoje odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu wniosków do zmiany studium poprzez ograniczanie zabudowy zlokalizowanej z dala od istniejących układów osiedleńczych.

II.11.A. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej zostały zakwalifikowane do stref funkcjonalnych zgodnie ze swoim obecnym użytkowaniem i przeznaczeniem. Dzielą się one na: R – tereny rolnicze, RZ – tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej oraz ZR – tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych.

Jako podstawowe kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się:

- utrzymanie rolniczych funkcji gminy oraz ich rozwój w kierunku rolnictwa ekologicznego,
- rozwój produkcji roślinnej w kierunku specjalizacji w uprawach charakterystycznych dla regionu,
- rozwój produkcji zwierzęcej z rozwojem hodowli rodzimych gatunków zwierząt. Lokalizacja obiektów chowu i hodowli zwierząt, ich wielkość oraz zastosowane w nich rozwiązania muszą ograniczać ich oddziaływanie na środowisko w tym uciążliwości powodowane emisją odorów na tereny z zabudową mieszkaniową. W istniejących obiektach hodowlanych należy zastosować rozwiązania zmierzające do zmniejszenia ich uciążliwości dla środowiska,
- ograniczenie do niezbędnej ilości terenów do zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze,
- ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolnicze oraz systematyczną konserwację urządzeń melioracyjnych;
- zachowanie istniejącej sieci rowów,
- ochronę i wzbogacenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- utrzymanie istniejących łąk,
- sukcesywne przeznaczenie części terenów rolnych najłagodniejszych gleb pod zalesienia,
- przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej w tereny wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami z założeniem sukcesywnej likwidacji części niewielkich gospodarstw rolnych i przechodzenie ludności dotychczas rolniczej do działalności pozarolniczej (w sektorze usług lub przemysłu),
- zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne, w tym ścieżki piesze, rowerowe, szlaki, punkty widokowe,
- rozwój agroturystyki – funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją,

- rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa, możliwość rozwoju produkcji roślinnej w kierunku upraw wykorzystywanych do produkcji biopaliw na terenach rolniczych, w tym również terenach łąk i pastwisk.

II.11.B. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Tereny leśnej przestrzeni produkcyjnej obejmują: ZL – tereny lasów oraz ZLp – tereny dolesień.

Zakresy i warunki możliwych działań inwestycyjnych na tych terenach zostały dostosowane do wartości, jaką tereny otwarte stanowią w krajobrazie gminy.

Dla kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej ustala się:

- ochronę gruntów leśnych, polegającą na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nieleśne,
- w przypadku przeznaczania na cele nieleśne obowiązuje zasada ograniczania zmiany przeznaczenia do terenów niezbędnych,
- realizację zalesień na glebach najniższych klas bonitacyjnych,
- realizacja zalesień winna uwzględniać zachowanie bioróżnorodności,
- dążenie do tworzenia drzewostanów wielogatunkowych i wielowiekowych o charakterze lasu naturalnego,
- adaptację, pielęgnowanie i ochronę przed zainwestowaniem niezwiązanym z gospodarką leśną,
- prowadzenie działalności w zakresie urządzania, zagospodarowania lasu, powiększania zasobów i upraw leśnych, konserwacja i przebudowa istniejącego drzewostanu,
- zachowanie istniejącego bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, odtwarzanie i wzbogacanie zbiorowisk roślinnych i drzewostanu,
- zachowanie istniejących łąk śródleśnych,
- możliwość realizacji zbiorników retencyjnych, stawów,
- zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne (np. ścieżki piesze, rowerowe, punkty widokowe).

II.12. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

W granicach gminy nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Informacyjnie wskazano natomiast zasięgi zalewów od rzek Lubrzanki, Kakonianki i Belnianki, dla przepływów o prawdopodobieństwie przewyższenia równym 1%. Zasięgi te zostały wyznaczone w oparciu o wykonany w latach 2013-15 projekt pn. „Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy” na podstawie aktualnych danych hydrologicznych i geodezyjnych. Materiały te zostały udostępnione przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie. Powyższe zasięgi przedstawiono na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego jak i nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego. Zaleca się, aby w obszarze objętym powyższymi zasięgami unikać przeznaczania terenów

bod zabudowę kubaturową.

Na obszarze gminy znajdują się obszary osuwania się mas ziemnych (opracowane i wyznaczone przez Starostwo Powiatowe w Kielcach; informacje o tych obszarach pozyskano z bazy SOPO). Dzielą się one na osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi. Obszary te wskazuje się na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego jak i nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego.

Dla obszarów objętych osuwiskami obowiązuje zakaz lokalizowania nowych budynków. Konieczne jest też wskazanie obowiązku na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzenia rozwiązań technicznych zapewniających stabilność zboczy (w tym zachowanie, pielęgnację i uzupełnianie roślinności ograniczającej erozję) w szczególności w przypadku realizacji obiektów infrastruktury technicznej.

W przypadku terenów zagrożonych ruchami masowymi zaleca się na etapie planu miejscowego wprowadzenie obowiązku pielęgnacji i uzupełnienia roślinności ograniczającej erozję zboczy oraz zapewniającej utrzymanie ich stabilności.

II.13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy Górnio nie występują obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

II.14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady)

Na terenie gminy Górnio nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

II.15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji w tym obszary zdegradowane

II.15.A. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji

Rehabilitacja odnosi się do zdegradowanych obszarów zabudowanych, budynków oraz obiektów infrastruktury technicznej i drogowej. Działania zmierzające do poprawy tego stanu polegają na rewitalizacji, czyli ożywieniu zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych, itp. utraciły swoją dawną funkcję. Rewitalizacją najczęściej obejmowane są centra miast, które utraciły rolę centrum życia społeczno-handlowego, wielkie osiedla mieszkaniowe, w których zaniżona jest jakość życia mieszkańców oraz tereny przemysłowe. Rewitalizacja jest zespołem wielokierunkowych działań z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej.

Na terenie gminy Górnio rehabilitacji w pierwszej kolejności powinny podlegać zabytki

wraz z terenami znajdującymi się w strefach ochrony konserwatorskiej. W tych obszarach konieczna jest modernizacja i ochrona przed niszczeniem obiektów zabytkowych, uporządkowanie zabudowy, uzupełnienie i uporządkowanie zieleni, likwidacja elementów dysharmonijnych.

Rekultywacja to przywracanie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym przez działalność człowieka, taką jak: górnictwo, przemysł, rolnictwo. Rekultywacja gruntów rolnych polega głównie na przywróceniu zdewastowanym terenom ich dawnej wartości przyrodniczej, użytkowej i produkcyjnej poprzez zasypywanie wyrobisk, nawożenie gleb, neutralizację szkodliwych środków w glebach zanieczyszczonych chemicznie, wprowadzanie roślinności pionierskiej. W przypadku rekultywacji terenów leśnych działania skupiają się na zalesianiu wypalonych przez pożar lub wyciętych fragmentów lasu, a także zdewastowanych poprzez nielegalne składowanie odpadów.

Rekultywacja odnosi się również do terenów przemysłowych i poeksploatacyjnych. Wówczas przyjmuje się rolny, leśny lub wodny kierunek rekultywacji. W przypadku terenów poeksploatacyjnych prace naprawcze polegają na zasypywaniu wyrobisk i niwelowaniu hałd, regulacji stosunków wodnych, użyźnianiu gleby oraz obsadzeniu roślinnością, często leśną lub wypełnianiu zagłębień wodą w celu rekreacyjnego wykorzystania. Na terenie gminy Górno rekultywacja odnosi się głównie do terenów poeksploatacyjnych powstałych w wyniku wydobywania złóż kopalin, które w większości mają postać piaszczystych lub porośniętych trawistą roślinnością znacznych zagłębień w ziemi. Rekultywacja tych terenów powinna być zgodna z kierunkiem wyznaczonym przez odpowiednie decyzje i przepisy wydane przez upoważnione organy.

II.15.B. Obszary wymagające remediacji

Zgodnie z art. 5 ust. 31b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska jako remediację rozumie się „poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska”.

Na terenie gminy Górno nie znajdują się obszary wymagające bądź będące w trakcie przeprowadzania działań naprawczych lub remediacji.

II.15.C. Obszary zdegradowane

Na podstawie audytu gminnego wyznaczono na obszarze gminy obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk. Zgodnie z przedstawionymi założeniami, obszar zdegradowany na terenie Gminy Górno obejmuje sołectwa: Górno-Parcele, Podmachocice, Radlin, Wola Jachowa, Krajno Drugie, Bęczków, Krajno Pierwsze, Górno, Skorzeszyce. Obszar zdegradowany został przedstawiony na rysunku nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego.

II.16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Górno nie występują tereny zamknięte.

II.17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Na terenie gminy Górno nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

II.18. Zagadnienia dotyczące obrony cywilnej

Celem uwzględnienia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa należy:

- przystosowywać obiekty socjalne do prowadzenia odkażania oraz dezaktywacji,
- wykonać plan rozmieszczenia syren w gminie oraz egzekwowanie wynikających z tego planu rozstrzygnięć lokalizacyjnych na etapie sporządzania i uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obszarami potencjalnych zagrożeń w gminie Górno, są:

- powódzie,
- pożary w sąsiedztwie dużych kompleksów leśnych,
- transport drogą krajową i drogami wojewódzkimi substancji niebezpiecznych.

Wymogi obrony cywilnej zabezpiecza się poprzez:

- wskazanie potrzeby racjonalnej i oszczędnej eksploatacji wód głębinowych z uwzględnieniem zaistnienia sytuacji zagrożenia, w bilansie potrzeb istniejących ujęć wody;
- wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy w terenach dolinnych z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania dla celów p.poż. oraz zapewnienie odpowiednich dojazdów do rzeki w sytuacji zagrożenia;
- tworzenie sprawnego o dobrych parametrach technicznych układu komunikacyjnego;
- ograniczenie terenów budowlanych w obrębie zasięgów zalewów rzek, stref zalewowych oraz osuwisk i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Należy prowadzić politykę przestrzenną zmierzającą do eliminacji budownictwa mieszkaniowego z terenów zagrożonych oraz stosować zasadę wyznaczania nowych terenów poza strefami zagrożeń.

II.19. Obszary położone w zasięgu powierzchni ograniczających wysokość obiektów w rejonie lotniska

W związku z tym, że część obszaru gminy Górno znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczających wysokość obiektów w rejonie lotniska Masłów koło Kielc należy przestrzegać poniższych zasad:

- na części obszaru objętego studium obowiązują bezwzględne ograniczenia

wysokości obiektów, zgodnie z dokumentacją rejestracyjną lotniska Masłów koło Kielc. Powyższe ograniczenia wysokości obejmują również wszystkie urządzenia umieszczone na obiektach budowlanych, w tym także inwestycje celu publicznego z zakresu łączności,

- zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 roku W sprawie warunków, jakie powinny spełniać Obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz. U. z 2003 r. Nr 130, poz. 1192 z późn. zm.), wymiary obiektów budowlanych nie mogą naruszać wyznaczonych powierzchni ograniczających, określających maksymalne dopuszczalne wysokości zabudowy. Wymiary obiektu budowlanego, zgodnie z § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia, obejmują także umieszczone na nim urządzenia, a w szczególności anteny, reklamy, a w przypadku dróg lub linii kolejowych - również ich skrajnie.
- w odległości do 5 km od granicy lotniska zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków, zgodnie z art. 87 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2019 r. poz. 1580).

III. Uzasadnienie i synteza ustaleń studium.

III.1. Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno

Rada gminy Górno w dniu 22 lipca 2016 r. podjęła uchwałę Nr XXI/205/2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno”. Konieczność zmiany dotychczas obowiązującego studium została podyktowana licznymi wnioskami składanymi przez mieszkańców, dotycząca nieruchomości położonych w różnych częściach gminy. Podjęcie uchwały zmieniającej studium dla całej gminy było również podyktowane faktem, iż obowiązujące studium zmieniane było fragmentarycznie aż 9 razy, co spowodowało jego zmniejszoną czytelność i utrudniło korzystanie. Korzystnym dla gminy jest również dostosowanie obowiązującego studium do obowiązujących obecnie przepisów prawnych.

Przystępując do sporządzenia nowego studium, przeanalizowano wnioski zgłaszane przez osoby prywatne oraz instytucje i organy państwowe zarówno do zmiany studium, jak i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wnioski te w dużym stopniu wpłynęły na kształt ustaleń – z ich treści wynikało duże zainteresowanie nowymi inwestycjami na terenie gminy. Konieczne było również wskazanie nowego przebiegu drogi krajowej S74 (o parametrach drogi ekspresowej), co wpłynęło na zmianę w kierunkach zagospodarowania również co niektórych terenów do niej przyległych. Istotnym czynnikiem ograniczającym rozwój zabudowy stały się obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.). Znaczne ograniczenie stanowiły też tereny leśne oraz użytki rolne klas II-III.

Rozwiązania przyjęte w niniejszym opracowaniu stanowią w większości kontynuację kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy określonych w dotychczas opracowanych dokumentach planistycznych – zarówno w dotychczas obowiązującym studium, jak i w planach miejscowych gminy Górno, uzupełnionych o wnioski mieszkańców i instytucji, wytycznych określonych w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” z uwzględnieniem dotychczasowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Górno, ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych oraz sytuacji prawnej i gospodarczej.

III.2. Synteza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno

Za główne założenie polityki przestrzennej gminy Górno uznano **uporządkowanie i skupienie zabudowy w zwartych strukturach jednostek osadniczych**.

Wyznaczone w studium cele strategiczne polityki przestrzennej gminy Górno obejmują:

- **poprawę ładu przestrzennego**, czyli takie działania, które pozwolą na ukształtowanie przestrzeni tworzące harmonijną całość oraz uwzględniające w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne, poprzez:
 - wyznaczenie czytelnych stref funkcjonalno-przestrzennych,

- z uwzględnieniem ich zróżnicowanej struktury: strefa mieszkalna, strefa działalności gospodarczej, strefa przyrodnicza oraz rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej uzupełnione o komunikację drogową i infrastrukturę techniczną,
- określenie zasad zagospodarowania i zabudowy poszczególnych stref,
 - ograniczenie działań inwestycyjnych na terenach cennych przyrodniczo w celu ich ochrony przed niszczeniem i zabudowywaniem,
 - ustalenie ochrony obiektów i obszarów o znaczeniu historyczno-kulturowym w celu zachowania zabytków w możliwie nienaruszonej formie,
- **realizowanie polityki zrównoważonego rozwoju**, poprzez wprowadzenie spójnego modelu rozwoju przestrzennego gminy zapewniającego zarówno rozwój gospodarczo-społeczny, poprzez wyznaczenie terenów o funkcjach produkcyjno-usługowych i zaspokajających potrzeby mieszkaniowe mieszkańców, z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej, przy jednoczesnej ochronie pierwotnej rolniczej funkcji gminy oraz jej walorów przyrodniczych i kulturowych,
- **ochronę obszarów o walorach historyczno-kulturowych**, jako kulturalnego dorobku społecznego, poprzez:
- ochronę punktów i ciągów widokowych poprzez odpowiednie wskazanie terenów pod zabudowę w celu zachowania walorów wizualnych obiektów i wartościowych krajobrazów,
 - objęcie ochroną obiektów zabytkowych ujętych w rejestrze zabytków i gminnej ewidencji zabytków w celu zachowania wartościowych cech architektonicznych, świadczących o regionalnej tradycyjnej technice budowlanej,
 - objęcie ochroną stanowisk archeologicznych wyznaczonych na rysunku nr 2 Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, w obrębie, których mogą znajdować się ślady dawnej ludzkiej działalności,
- **ochronę obszarów o walorach przyrodniczych**, mających priorytetowe znaczenie dla rolniczego i wypoczynkowo-turystycznego charakteru gminy, poprzez:
- określenie zasad zagospodarowania dla terenów przyrodniczych: pól uprawnych, łąk, lasów, dolin rzecznych z zakazem lub ograniczeniem zabudowy,
 - ochronę najcenniejszych przyrodniczo obiektów i obszarów: użytków ekologicznych, pomników przyrody, wzniesień,
 - wyznaczenie istniejących obszarów objętych formami ochrony prawnej,
 - określenie zasad gospodarowania odpadami oraz zaopatrzenia terenów inwestycyjnych w sieci infrastruktury technicznej z uwzględnieniem dbałości o czystość środowiska naturalnego,
- **rozwój systemów komunikacyjnych**, poprzez rozbudowę i uporządkowanie układu dróg gminnych i powiatowych zapewniających bezpośredni dostęp do terenów inwestycyjnych,
- **rozwój systemów infrastruktury technicznej**, niezbędnych do poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego gminy, poprzez:
- modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w celu zapewnienia dostępu do wody i kanalizacji wszystkim terenom zabudowanym i przeznaczonym do zainwestowania,

- modernizację i rozbudowę sieci elektroenergetycznej,
- budowę sieci gazociągów średniego ciśnienia,
- zapewnienie dostępności do usług telekomunikacyjnych,
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem zorganizowanej zbiórki odpadów oraz wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowisko komunalne,
- umożliwienie wytwarzania w terenach budowlanych energii ze źródeł odnawialnych wykorzystujących energię słoneczną, geotermalną, wodną oraz pochodzącą z przetwarzania biomasy o mocy nieprzekraczającej 100 kW w sposób niepogarszający warunków życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego,
- zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Realizacja powyższych założeń zapewni możliwość rozwoju gminy w sposób zrównoważony, poprawi jakość życia mieszkańców oraz stan środowiska i krajobrazu kulturowego.